

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี:

กรณีศึกษา บริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์

สกุลยา พันหล้า

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

คณะ โลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี:
กรณีศึกษา บริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์

สกุลยา พันหล้า

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และ โซ่อุปทาน
คณะ โลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

INCREASING COMPETITIVENESS THROUGH FREE TRADE AGREEMENTS:
A CASE STUDY OF THE ELECTRONICS MANUFACTURING COMPANY

SAKULYA PHANLA

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER OF SCIENCE
IN LOGISTICS AND SUPPLY CHAIN MANAGEMENT
FACULTY OF LOGISTICS
BURAPHA UNIVERSITY

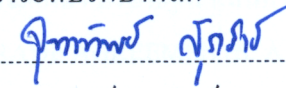
2021

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ สกุลยา พันห่อ้า ฉบัับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

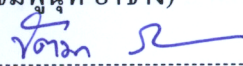
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

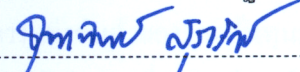

.....
(ดร.จุฑาทิพย์ สุรารักษ์)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน

(ดร.ชมพูนุท อ่ำซำง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วงศ์อินตา)

..... กรรมการ
(ดร.จุฑาทิพย์ สุรารักษ์)

..... คณบดีคณะโลจิสติกส์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ณกร อินทร์พุง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

วันที่ 6 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2564

62920138: สาขาวิชา: การจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน; วท.ม. (การจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน)

คำสำคัญ: เขตการค้าเสรี/ สิทธิประโยชน์ทางการค้า/ นำเข้า-ส่งออก/ ภาษีนำเข้า/ ความสามารถในการแข่งขัน

สกลยา พันหล้า : การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี: กรณีศึกษา บริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์. (INCREASING COMPETITIVENESS THROUGH FREE TRADE AGREEMENTS: A CASE STUDY OF THE ELECTRONICS MANUFACTURING COMPANY) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: จุฑาทิพย์ สุรารักษ์, Ph.D. ปี พ.ศ. 2564.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเงื่อนไขสิทธิประโยชน์ของข้อตกลงเขตการค้าเสรี และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการลดต้นทุนภาษีนำเข้า ซึ่งบริษัทกรณีศึกษาเป็นบริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีสินค้าส่งออกที่สำคัญที่สุด คือ เครื่องซิงกาแพไปยงตลาดในต่างประเทศ ซึ่งวัตถุดิบหลักต้องนำเข้าจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลให้มีภาษีนำเข้ามีต้นทุนสูง งานวิจัยนี้ รวบรวมข้อมูลวัตถุดิบที่นำเข้าระหว่าง 1 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 และใช้เทคนิค ABC Analysis ในการจัดลำดับความสำคัญวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมดจำนวน 95 รายการ จากนั้นวิเคราะห์ต้นทุนภาษีนำเข้า 3 กรณี ได้แก่ 1) การนำเข้าในอัตราอากรปกติ 2) การนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ WTO และ 3) การนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA (Free Trade Agreements)

ผลการวิจัย พบว่า วัตถุดิบนำเข้าในกลุ่ม A มีจำนวน 10 รายการ ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเครื่องซิงกาแพ โดยคิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ซึ่งมีต้นทุนภาษีนำเข้า 471,006,827.49 บาท ถ้าบริษัทกรณีศึกษาใช้สิทธิประโยชน์ WTO ในช่วงเวลาดังกล่าว จะสามารถลดต้นทุนภาษีนำเข้าวัตถุดิบได้ 259,992,288.61 บาท หรือร้อยละ 45 และถ้าบริษัทกรณีศึกษาเลือกข้อตกลงเขตการค้าเสรีในการนำเข้าวัตถุดิบในกลุ่ม A ต้องมีคุณสมบัติตามกฎแหล่งกำเนิดสินค้า (ROO) และขอใบรับรอง FTA จากผู้ส่งออก บริษัทจะสามารถได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าทั้งหมด หรือลดลงร้อยละ 10 ดังนั้น การนำเข้าวัตถุดิบด้วยการใช้สิทธิประโยชน์ข้อตกลงเขตการค้าเสรี สามารถเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าระหว่างประเทศให้กับบริษัทกรณีศึกษาได้

62920138: MAJOR: LOGISTICS AND SUPPLY CHAIN MANAGEMENT; M.Sc.
(LOGISTICS AND SUPPLY CHAIN MANAGEMENT)

KEYWORDS: WTO/ FREE TRADE AGREEMENTS TAX/ EMPOWERMENT
COMPETITION/ PRIVILEGE/ COST REDUCTION OF IMPORT DUTIES/
FREE TRADE AREA

SAKULYA PHANLA : INCREASING COMPETITIVENESS THROUGH FREE
TRADE AGREEMENTS: A CASE STUDY OF THE ELECTRONICS MANUFACTURING
COMPANY. ADVISORY COMMITTEE: JUTHATHIP SURARAKSA, Ph.D. 2021.

The objectives of research aim to; 1) study the preference of the Free Trade Agreements (FTA), and 2) study of the guidelines for increasing competitiveness by reducing import duty. The case studied company was an electronic product manufacturer, which was the most important export product is coffee machines to the world market. And the main raw materials must be largely imported from overseas, which was a high cost of import duty. The research was collected imported raw material data from December 1, 2020, to February 28, 2021. The ABC Analysis technique was conducted to prioritize a total of 95 imported raw materials. Then the cost of import duty was analyzed in 3 cases: 1) standard tariff rate 2) WTO tariff preferences and 3) FTA tariff preferences. The results revealed that the imported raw material in Group A has consisted of 10 items which are the main parts in the manufacturing of coffee machines. The raw materials in group A accounted for 80% of the total import value, which is an import tax of 471,006,827.49 baht. During the data collection period, the company will be able to reduce the import tax of raw materials at 259,992,288.61 baht or 45% under the WTO preference. In addition, raw material in Group A must qualify under the rules of origin (ROO) and ask for an FTA certificate from the exporter. The company will be able to exempt from the import duties of raw materials or 100% reduction under the FTA. It was recommended that the import of raw materials by claiming the FTA preferences can increase the international trade competitiveness of the case studied company.

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.จุฑาทิพย์ สุรารักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.ชมพูนุท อ่ำช้าง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วงศ์อินตา กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้งานนิพนธ์ครั้งนี้ มีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณหัวหน้าฝ่ายทรัพยากรบุคคล คณะบดีคณะ โสจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลด้านการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ คุณตาเกษ ภา พันหล้า และคุณยายสถาพร พันหล้า ผู้เป็นแรงบันดาลใจ ให้กำลังใจ ส่งเสริมและให้การสนับสนุนตลอดการศึกษาที่ผ่านมา รวมทั้งกัลยาณมิตร ปริญญาโทและคณะ โสจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการเขียนงานนิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงบุคคลอื่นที่มีได้เอื้อนาม ณ ที่นี้ ที่ทำให้งานนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ หากงานนิพนธ์เกิดความผิดพลาด หรือมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัย ขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สกุลยา พันหล้า

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉุ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ความสำคัญของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์	5
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับข้อตกลงในเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement)	8
กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดของสินค้าภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี	17
ประเภทของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	19
ความสำคัญของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	23
การขอยกเว้นภาษีอากรและการลดอัตราอากรภายใต้เขตการค้าเสรี	25
ทฤษฎีการจัดแบ่งสินค้า ในรูปแบบ ABC analysis	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	37
ลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	37
ศึกษาเงื่อนไขสิทธิพิเศษทางการค้า.....	38
จัดลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์	38
วิเคราะห์ต้นทุนภานิชนำเข้าของวัตถุประสงค์	39
แนวทางเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการลดต้นทุนภานิชนำเข้า.....	39
อภิปรายและสรุปผล	39
บทที่ 4 ผลการดำเนินการวิจัย	40
ผลการศึกษาเงื่อนไขสิทธิพิเศษทางการค้า.....	40
ผลวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์	44
ผลวิเคราะห์ต้นทุนการนำเข้าวัตถุประสงค์	47
แนวทางเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการลดต้นทุนภานิชนำเข้า.....	52
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการวิจัย	56
อภิปรายผลการวิจัย	57
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	60
ประวัติย่อของผู้วิจัย	65

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มวัตถุดิบ	44
ตารางที่ 2 รายการวัตถุดิบนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศของของกลุ่ม A	45
ตารางที่ 3 รายการการนำเข้าวัตถุดิบในอัตราอากรปกติของวัตถุดิบกลุ่ม A	48
ตารางที่ 4 รายการการนำเข้าวัตถุดิบภายใต้สิทธิประโยชน์ WTO ของวัตถุดิบกลุ่ม A	49
ตารางที่ 5 รายการการนำเข้าวัตถุดิบภายใต้สิทธิประโยชน์ FTA ของวัตถุดิบกลุ่ม A	51
ตารางที่ 6 เปรียบเทียบอัตราอากรขาเข้าระหว่างอัตราอากรปกติ อัตราอากรภายใต้ WTO และ อัตราอากรตามสิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA	54
ตารางที่ 7 เปรียบเทียบอัตราอากรขาเข้าระหว่างอัตราอากรปกติ อัตราอากรภายใต้ WTO และอัตราอากรตามสิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA	55

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 สินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับความนิยมในต่างประเทศ	6
ภาพที่ 2 กราฟแสดงมูลค่าการเติบโตของการส่งออกสินค้าในอนาคต	7
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการขอใช้สิทธิพิเศษภายใต้ FTA	27
ภาพที่ 4 Form E หรือ Asean-China certificate เพื่อขอยกเว้นอากรนำเข้าสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศจีน	28
ภาพที่ 5 Form E หรือ Asean-China certificate เพื่อขอยกเว้นอากรนำเข้าสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศจีน	29
ภาพที่ 6 Form E หรือ Asian-China certificate เพื่อขอยกเว้นอากรนำเข้าสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศจีน	29
ภาพที่ 7 กราฟการจำแนกรายการสินค้าโดยการวิเคราะห์แบบเอบีซี (ABC Analysis)	30
ภาพที่ 8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	37
ภาพที่ 9 สิทธิพิเศษทางการค้า.....	41

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในปัจจุบัน การค้าระหว่างประเทศในด้านการนำเข้าและส่งออก มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นสิ่งที่สร้างรายได้ หรือ GDP ให้กับประเทศ เพื่อป้องกันถึงสถานะเศรษฐกิจว่า มีการถดถอยหรือก้าวหน้า แต่ในช่วงเวลาที่ผ่านมา การค้าต่างประเทศมีอัตราการขยายตัวที่ลดลงจากปีที่แล้ว ร้อยละ 11.20 (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2563) ซึ่งเป็นสถิติการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2563 ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญหนึ่งที่บ่งบอกว่า ควรผลักดันให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบัน ภาคอุตสาหกรรมมีหลากหลายประเภท โดยปัจจุบันมีทั้งหมด 11 อุตสาหกรรมหนึ่งในนั้น คือ อุตสาหกรรมประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมสามารถทำรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก และรายได้เหล่านี้ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ถูกนำมาใช้พัฒนาและแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้ประกอบการและประเทศที่มีนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทยมากขึ้น และมีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เพื่อนำมาทำการผลิต โดยมีข้อกำหนดของกำแพงภาษีเพื่อควบคุมสินค้าที่ส่งผลให้การผลิตในประเทศลดน้อยลง มาตรการจึงตั้งข้อกำหนดทางภาษีเพื่อเพิ่มมาตรการกีดกันทางการค้าที่กีดกันขยายตัว หรืออยู่ในรูปของการตั้งกำแพงภาษี หรือมิใช่กำแพงภาษี โดยมาตรการจะถูกกำหนดให้ปฏิบัติในรูปแบบการจ่ายภาษีศุลกากร (นิตินันท์ คงทน, 2550) จากการเจรจาทางการค้าของประเทศไทยกับต่างประเทศที่เป็นประเทศภาคี หรือพหุภาคี ได้มีโครงการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreements: FTA) โดยมีเป้าหมายจัดอุปสรรคทางการค้าและส่งเสริมการค้าระหว่างกัน เพื่อทำข้อตกลงทางการค้าและเพิ่มสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร จากสินค้าหรือวัตถุดิบที่ถูกนำเข้ามาจากกลุ่มประเทศที่ได้ทำข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศคู่ค้า

การค้าระหว่างประเทศในด้านการนำเข้าและส่งออก มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยการส่งออกเป็นรายได้หลักของประเทศ ในขณะที่การนำเข้าเป็นต้นทุนการผลิตในแต่ละอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่วัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศ เป็นวัตถุดิบที่นำมาประกอบหรือสินค้าที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ หรือมีจำนวนการผลิตที่น้อยกว่าสั่งซื้อจากต่างประเทศ (นิตินันท์ คงทน, 2550) ดังนั้น วัตถุดิบที่ถูกนำเข้ามาจึงมีข้อกำหนดของกำแพงภาษี เพื่อควบคุม

สินค้าที่ส่งผลให้การผลิตในประเทศลดน้อยลง ศาลาการจึงตั้งข้อกำหนดทางภาษี เพื่อเพิ่มมาตรการกีดกันทางการค้า (Protectionism) ที่กำลังขยายตัว หรืออยู่ในรูปของการตั้งกำแพงภาษี (Tariff barrier) หรือมิใช่กำแพงภาษี (Non-Tariff Barrier: NTB) ก็ตาม โดยมาตรการจะถูกกำหนดให้ปฏิบัติในรูปแบบการจ่ายภาษีศาลาการ (สำนักบริหารกิจกรรมต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2556)

จากการเจรจาทางการค้าของประเทศไทยกับต่างประเทศ ที่เป็นประเทศภาคี หรือพหุภาคี ได้มีโครงการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศไทยกับต่างประเทศ มีทั้งในระดับพหุภาคี และทวิภาคี ประเทศไทยมีข้อตกลงทางการค้าแล้วทั้งหมด 14 ข้อตกลง โดยจำแนกเป็นพหุภาคี มี 8 ข้อตกลง และทวิภาคีมี 6 ข้อตกลง (กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2563) ยกตัวอย่างเช่น ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Trade in goods agreement) เป็นข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งอยู่ในระดับพหุภาคี โดยเป็นการเปิดการค้าอย่างเสรีและเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ในด้านการส่งออกที่มีการใช้สิทธิประโยชน์จาก FTA สินค้าของไทยที่ส่งไปขายไปยังต่างประเทศจะมีราคาดูกลง และสามารถแข่งขันได้มากขึ้น ในขณะที่ด้านของการนำเข้า ผู้นำเข้าจากประเทศคู่ค้าใช้สิทธิ ก็จะนำเข้าได้ถูกลง เช่นเดียวกัน ซึ่งถ้าเป็นสินค้าจำพวกวัตถุดิบ เครื่องจักร และสิ่งที้นำเข้ามาเพื่อพัฒนากระบวนการผลิตของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและเพื่อส่งผลให้การผลิตสูงขึ้นด้วย นั่นหมายความว่าผู้ประกอบการในประเทศไทย สามารถนำเข้าสินค้าที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงได้ ลด หรือยกเว้นภาษีอากรขณะนำเข้า ส่งผลดีต่อต้นทุนการผลิตที่ลดลง (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2558)

บริษัทกรณีศึกษา เป็นบริษัทผู้ผลิตสินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ซึ่งมีสินค้าที่ส่งออกสำคัญ คือ เครื่องชงกาแฟและเครื่องมือสื่อสาร เนื่องในปีที่ผ่านมา บริษัทกรณีศึกษาได้เริ่มธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตเครื่องชงกาแฟให้กับลูกค้าในต่างประเทศ จากวัตถุดิบหลักของเครื่องชงกาแฟ ในการผลิตสินค้าเครื่องชงกาแฟ จำเป็นต้องนำเข้าจากผู้ต่างประเทศ เนื่องจากการนำเข้าในอดีตที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะมีการนำเข้าจากประเทศจีนและประเทศในกลุ่มอาเซียน ด้วยการนำเข้าในอัตราภาษีนำเข้าปกติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนด้านภาษีอากรนำเข้าต่อบริษัทกรณีศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาหาแนวทางการลดต้นทุนภาษีนำเข้าด้วยการใช้สิทธิพิเศษทางการค้า โดยการวิเคราะห์จากข้อมูลการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 มาเปรียบเทียบต้นทุนในการชำระภาษีอากร ซึ่งงานวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ในการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศและนำไปสู่การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดส่งออกได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาเงื่อนไขสิทธิพิเศษทางการค้าของการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการลดต้นทุนภาษีนำเข้า

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบข้อกำหนดของฐานภาษีนำเข้า ว่าด้วยกฎถิ่นกำเนิดสินค้า
2. สามารถลดต้นทุนภาษีอากรนำเข้า เมื่อใช้สิทธิประโยชน์ข้อตกลงเขตการค้าเสรี
3. เพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาดส่งออก

ขอบเขตการวิจัย

1. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ วัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศ ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564
2. วิเคราะห์ต้นทุนในการชำระภาษีอากรและภาษีมูลค่าเพิ่ม จากฐานข้อมูลการนำเข้า วัตถุดิบย้อนหลัง 3 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ใบขนสินค้าขาเข้า หมายถึง เอกสารแบบพิมพ์ ที่กรมศุลกากรมีกำหนดให้ผู้นำเข้า ต้องสำแดงรายการสินค้าต่อกรมศุลกากรในการนำเข้า

อัตราอากรขาเข้า หมายถึง การเก็บเงินที่เป็นภาษีจากสินค้าที่นำมาใช้ หรือบริ โภค ในราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีการคำนวณภาษีตามสภาพสินค้า ราคาสินค้าและพิกัดของอัตราศุลกากร ที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบการที่ต้องเสียภาษีตามปกติ เมื่อมีการเรียกเก็บอากรขาเข้า โดยมีการจัดเก็บภาษีชนิดอื่นควบคู่ไปด้วย ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษี เพื่อมหาดไทย และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายต่าง ๆ โดยคำนวณอัตราอากรขาเข้า

ภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง เงินภาษีที่เรียกเก็บจากการขายสินค้าและบริการของผู้ผลิตสินค้า หรือผู้นำเข้า โดยจัดเก็บเฉพาะมูลค่าที่เพิ่มขึ้น

พิกัดสินค้า หมายถึง พิกัดศุลกากรที่จำแนกประเภทและระบุชนิดสินค้าด้วยตัวเลข เพื่อพิจารณาและแจ้งภาษีอากรที่ถูกประกาศใช้โดยองค์การศุลกากร โลก (World Customs Organization: WCO) และระบบนี้ ได้รับการยอมรับจากองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) จึงได้นำมาใช้เป็นสากลทางการค้าระหว่างประเทศ

Tariff barrier หมายถึง มาตรการภาษีศุลกากร ที่เรียกเก็บจากสินค้าที่ผ่านเขตแดน เข้าประเทศ โดยภาษีศุลกากร มีภาษีนำเข้าเพื่อเป็นการควบคุมดุลการค้า และคุ้มครองอุตสาหกรรม ภายในประเทศ จากการแข่งขันของต่างประเทศ รวมถึงเป็นการหารายได้เข้าประเทศ

Non-Tariff Barrier (NTB) หมายถึง มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี ซึ่งเป็นกฎระเบียบข้อบังคับ ที่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ กำหนดขึ้น เพื่อเป็นการสร้างอุปสรรคต่อประเทศคู่ค้า เพื่อกีดกันการนำเข้า ที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ โดยทั่วไป พบว่า การนำมาตราการที่มีใช่ภาษี มาใช้อย่างเข้มงวด จนกลายเป็นอุปสรรคทางการค้าที่มีใช่ภาษีเกิดขึ้น เช่น การกำหนดคุณภาพ ที่เกินมาตรฐานสากล หรือการเข้มงวดในการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และใช้เวลาใน การตรวจสอบนาน จนอาจทำให้สินค้าเกิดความเสียหาย ตลอดจนการปฏิบัติด้านพิธีการศุลกากร

FTA Form หมายถึง หนังสือที่รับรองถิ่นกำเนิดของสินค้า ที่นำไปใช้ในการขอรับสิทธิ พิเศษทางภาษีศุลกากร เพื่อขอยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีอากรขาเข้า ซึ่งจะมีชื่อเรียกแบบฟอร์ม ต่าง ๆ ตามระบบสิทธิพิเศษทางด้านศุลกากร โดยสิทธิประโยชน์นี้ สามารถใช้กับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิด อยู่ในประเทศที่ส่งออกเท่านั้น เช่น ความตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทยกับญี่ปุ่น ใช้ฟอร์ม JTEPA หรือเรียกว่า Certificate of origin

Free Trade Area (FTA) หมายถึง การรวมกลุ่มประเทศทางเศรษฐกิจ โดยมีเป้าหมาย เพื่อลดภาษีจากการนำเข้าภายในกลุ่มประเทศ ที่ทำข้อตกลงร่วมกันให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็นศูนย์ การทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี มุ่งเน้นในด้านการเปิดเสรีทางการค้าและสินค้า

ASEAN Economics Community (AEC) หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มประเทศใน เขตการค้าเสรี โดยมีไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา และบรูไน เพื่อที่จะสร้างอำนาจการต่อรองในฐานะประเทศคู่ค้า และให้มีผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจร่วมกัน

World Trade Organization (WTO) หมายถึง องค์การระหว่างประเทศที่มีพัฒนาการมา จาก GATT หรือ การทำข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ การค้าดำเนิน ไปบนพื้นฐานความเสรีและส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรม เพื่อนำไปสู่ การขยายตัวการสร้างงาน การค้า การลงทุน ตลอดจนสร้างเศรษฐกิจเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึง เสถียรภาพ โดยมีหน้าที่ที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) การดูแลและกำกับให้การค้าเป็นไปตามข้อตกลง 2) การอำนวยความสะดวกในการเจรจาประเทศภาคี เพื่อประโยชน์ทางการค้าแบบพหุภาคี รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาในด้านข้อมูล ข้อเสนอแนะเพื่อให้สามารถปฏิบัติตาม พันธกรณีได้อย่างเพียงพอ ตลอดจนทำการศึกษาระเบียบการค้าที่สำคัญ 3) เป็นเวทีสำหรับแก้ไข ความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสมาชิก และ 4) การบริหารกลไกนโยบายการค้าของประเทศภาคี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยนี้ เป็นการศึกษา เรื่อง เงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ของข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ของบริษัทกรณีศึกษา โรงงานผลิตสินค้าประเภทสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

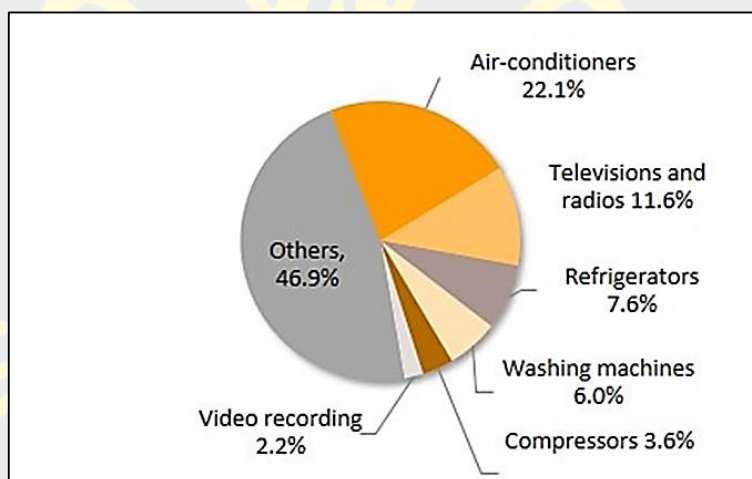
1. ความสำคัญของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเขตการค้าเสรี (Free Trade Area)
3. กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดของสินค้าภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี
4. ประเภทของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า
5. ความสำคัญของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า
6. การขอยกเว้นภาษีอากรและการลดอัตราอากรภายใต้เขตการค้าเสรี
7. ทฤษฎีการจัดแบ่งสินค้า ในรูปแบบ ABC analysis
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

ภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ได้รับการส่งเสริมการลงทุนผ่านการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จากภาครัฐ เพื่อดึงดูดการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากได้รับการส่งเสริมจากการพัฒนาการผลิตชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้าในช่วงปี พ.ศ. 2503-2514 โดยภาครัฐส่งเสริมการลงทุนการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าเพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้า ซึ่งเป็นการนำเข้าชิ้นส่วนเพื่อประกอบ ส่วนใหญ่เป็นการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีเทคโนโลยีการผลิตไม่ซับซ้อน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ พัดลม เป็นต้น

ในช่วงปี พ.ศ. 2515-2535 รัฐบาลไทยมีนโยบายสนับสนุนการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าเพื่อการส่งออก โดยบริษัทข้ามชาติจากประเทศญี่ปุ่นย้ายฐานการผลิตออกนอกประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตที่สำคัญและมีความได้เปรียบ เนื่องจากการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน โดยสภาวะของตลาดมีศักยภาพการเติบโตที่สูงขึ้น ภายหลังจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ในปี พ.ศ. 2547 ประเทศไทยมีต้นทุนการผลิตต่ำ จึงสามารถดึงดูดบริษัทข้ามชาติ โดยเฉพาะสัญชาติญี่ปุ่นให้เข้ามาตั้งฐานผลิตในไทยเพิ่มมากขึ้น โดยบริษัทส่วนใหญ่เป็นบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนและส่วนประกอบ

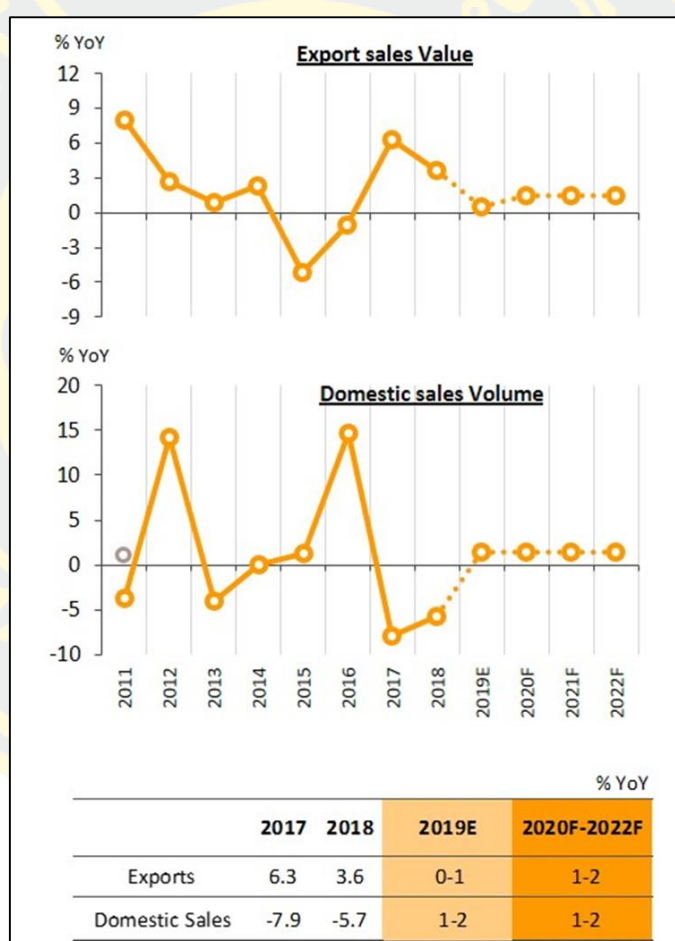
เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น คอมพิวเตอร์ มอเตอร์ ไดโอด หลอดภาพโทรทัศน์ ลำโพง เป็นต้น รวมถึงชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นส่วนประกอบของเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น แผงวงจรพิมพ์ (Printed Circuit Board: PCB) แผงวงจรไฟฟ้า (Integrated Circuits: IC) ตัวเก็บประจุไฟฟ้า (Capacitor) เป็นต้น ดังนั้น การพัฒนาของการลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ จึงก่อให้เกิดการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2561 การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทย ซึ่งได้มีโอกาสส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ โดยมีสินค้าหลักที่ได้รับความนิยม เช่น เครื่องปรับอากาศ โทรทัศน์ วิทยุ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า คอมพิวเตอร์ วิดีโอ เป็นต้น แต่ในปี พ.ศ. 2562 อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย มีผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและผู้ผลิตชิ้นส่วนประกอบเครื่องใช้ไฟฟ้า มีข้อจำกัดด้านการพัฒนาเทคโนโลยีของตนเอง จึงทำให้มีอำนาจต่อรองค่อนข้างต่ำ

ภาพที่ 1 สินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับความนิยมในต่างประเทศ (วรรณฯ ขงพิศาลภพ, 2563)

เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2562 พบว่าการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทย ได้เติบโตขึ้นเพียง 1.7 เปอร์เซ็นต์ ของ YOY หรือมีจำนวน 42.6 ล้านหน่วย ซึ่งสอดคล้องกับดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เติบโตไม่มากนัก เนื่องจากจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งส่งผลให้การส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าของไทยลดลงทุกประเภท อย่างไรก็ตาม การจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศยังคงมีการเติบโตขึ้นเพียงเล็กน้อย แต่ในขณะที่มูลค่าการส่งออกลดลงแต่ในทางตรงกันข้ามในปี พ.ศ. 2563 ภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีการเติบโตขึ้น และจะเติบโตอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2564-2565 โดยคาดว่าจะมีปริมาณความต้องการในตลาดเพิ่มขึ้นประมาณ 1-2 เปอร์เซ็นต์ ต่อปี ซึ่งการส่งออกสินค้าประเภท

เครื่องใช้ไฟฟ้าได้รับผลกระทบ ซึ่งเป็นไปในทางที่ติดจากเศรษฐกิจโลกที่มีแนวโน้มฟื้นตัวอย่างช้า ๆ แต่เนื่องจากความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน ทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจกับสินค้าที่ผลิตในประเทศจีน ซึ่งทำให้ประเทศไทยเกิดข้อได้เปรียบในเรื่องของการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ แต่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจยังคงไม่แน่นอนในอนาคต อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อาจได้ประโยชน์จากความขัดแย้งดังกล่าว และเป็นโอกาสให้ประเทศไทย สามารถเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าไปตลาดโลก เช่น สหรัฐอเมริกา (วรรณฯ ขงพิศาลภพ, 2563)

ภาพที่ 2 กราฟแสดงมูลค่าการเติบโตของการส่งออกสินค้าในอนาคต (วรรณฯ ขงพิศาลภพ, 2563)

จากภาพที่ 2 แสดงปริมาณการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าของไทย ในปี พ.ศ. 2563-2565 คาดว่า จะมีแนวโน้มเติบโตเล็กน้อยเฉลี่ย 1-2 เปอร์เซ็นต์ ต่อปี ตามความต้องการในประเทศ โดยมีปริมาณความต้องการเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศระยะ 3 ปีข้างหน้า มีแนวโน้มขยายตัวเฉลี่ย 1-2 เปอร์เซ็นต์

และเติบโตขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2564-2565 ตามทิศทางการลงทุนภาคเอกชนและโครงสร้างพื้นฐานที่เร่งตัวขึ้น ดังนั้น เมื่ออุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยมีแนวโน้มเติบโตขึ้น และเติบโตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการผลิตของประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขัน โดยสามารถเพิ่มขีดการแข่งขันจากข้อตกลงเขตการค้าเสรี

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับข้อตกลงในเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement)

ข้อตกลงการค้าเสรี หมายถึง การตกลงระหว่างประเทศ 2 ประเทศ หรือมากกว่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกันให้เหลือน้อยที่สุด เพื่อให้เกิด “Free trade” หรือการค้าเสรีระหว่างประเทศคู่สัญญา โดยสามารถจัดทำเขตการค้าเสรีทำได้ 3 ระดับ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2553)

1. แบบพหุภาคีในองค์การการค้าโลก (WTO) คือ การตกลงและการเจรจาการค้าระหว่าง 164 ประเทศสมาชิก ซึ่งช่วยเพิ่มความสมดุลของผลประโยชน์ในการเจรจาและสร้างเครือข่ายทางการค้าในระบบเศรษฐกิจโลกด้วย

2. แบบรวมกลุ่มทางภูมิภาค (Regional integration) คือ การรวมกลุ่มประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน เพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกัน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกาเหนือ (NAFTA) เป็นต้น

3. แบบทวิภาคี (Bilateral agreement) คือ การตกลงทางการค้าระหว่าง 2 ประเทศ เพื่อให้สิทธิประโยชน์ในการลดภาษีนำเข้าระหว่างกัน โดยไม่ให้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวกับประเทศอื่น เช่น ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย สหรัฐ-สิงคโปร์ เป็นต้น

ซึ่งเขตการค้าเสรี หรือ Free Trade Agreements คือ ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศคู่ค้า หรือกลุ่มประเทศภาคี หรือพหุภาคี ที่ร่วมมือแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคทางการค้าที่เป็นภาคส่วนของศุลกากร และเป็นการรวมกลุ่มประเทศเศรษฐกิจ โดยมีนโยบายเพื่อลดภาษีนำเข้าศุลกากรระหว่างกลุ่มประเทศ ไม่ว่าจะเป็ทวิภาคี หรือพหุภาคี ที่จัดทำข้อตกลงในเรื่องของกำแพงภาษีให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น 0 เปอร์เซ็นต์ แต่จะใช้อัตราภาษีศุลกากรอัตราปกติ หรือสูงกว่า กับประเทศที่ไม่อยู่ในทวิภาคี หรือพหุภาคี รวมถึงกำจัดปัญหาและอุปสรรคของการค้าให้หมดไป (พอพันธ์ อุทยานนท์, 2563)

แนวคิดของนโยบายการค้าเสรี คือ การที่แต่ละประเทศจะเลือกผลิตสินค้าที่ถนัด และมีต้นทุนการผลิตต่ำที่สุด คือ จะผลิตสินค้าที่คิดว่าประเทศตนได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบมากที่สุด แล้วนำสินค้าที่ผลิตได้นี้ ไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ประเทศตนไม่ถนัด หรือเสียเปรียบ

โดยแลกเปลี่ยนสินค้ากับประเทศอื่นที่ผลิตสินค้าแล้วได้เปรียบ ดังนั้น ประเทศทั้ง 2 ก็จะทำการค้าต่อกันได้ โดยต่างฝ่ายต่างสมประโยชน์กัน (ศูนย์บริการศุลกากร, 2563)

ประวัติและความเป็นมาของเขตการค้าเสรี (Free Trade Area)

จากความล้มเหลวของการเจรจาการค้ารอบซีแอตเติลของ WTO ที่ล่าช้ากว่ากำหนด ให้ประเทศต่าง ๆ ได้มีการพิจารณาจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีมากขึ้น เนื่องจากมีความสะดวกกว่าการเปิดเสรีภาพได้กรอบ WTO ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากทุกประเทศ การจัดทำเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคี จะส่งผลทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันอย่างเป็นรูปธรรมมากกว่าและรวดเร็วกว่าการเปิดเสรีในรูปแบบ WTO

นอกจากนั้น เมื่อประเทศจีนได้เข้าเป็นสมาชิก WTO ทำให้ประเทศต่าง ๆ เกิดความเกรงกลัวต่อศักยภาพด้านการแข่งขันของจีน เนื่องจากจีนเป็นประเทศใหญ่ที่จะขยายบทบาทและอำนาจทางเศรษฐกิจได้มาก จากความได้เปรียบของตลาดภายในที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรจำนวนมาก และมีแรงงานราคาถูกที่จะสามารถรองรับการผลิต การบริโภค และมีศักยภาพในการนำเข้าหรือส่งออกสูง เมื่อประเทศจีนได้เข้าเป็นสมาชิกของ WTO จะได้รับสิทธิเหมือนกับประเทศอื่น ๆ ดังนั้น ในแต่ละประเทศจำเป็นต้องปรับนโยบายและกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การทำเขตการค้าเสรีเพื่อให้สิทธิพิเศษทางการค้าและการลงทุนแก่ประเทศที่เข้าร่วมโดยไม่ขัดกับ WTO ซึ่งจะทำให้เกิดการขยายการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่ร่วมทำเขตการค้าเสรี ซึ่งในทางกลับกัน ก็ส่งผลกระทบต่อประเทศที่อยู่นอกกลุ่มที่จะทำการค้าและลงทุนกับประเทศที่อยู่ในกลุ่มเขตการค้าเสรีได้น้อยลง ทั้งนี้ จึงเป็นแรงกระตุ้นให้แต่ละประเทศต่างหันมาพิจารณาทำเขตการค้าเสรีกับประเทศอื่น ๆ เช่นกันกับหลายประเทศ ได้ใช้การจัดทำเขตการค้าเสรีเป็นยุทธวิธีในการสร้างพันธมิตรด้านเศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งเป็นการสร้างฐานะในการขยายการค้าและการลงทุนกับประเทศ หรือกลุ่มประเทศในภูมิภาคอื่น (นุชจรรย์ ดาวงษ์, 2557)

ระดับของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ หมายถึง การที่ประเทศตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป ตกลงร่วมกัน เพื่อลด หรือยกเลิกข้อจำกัดทางด้านการค้าระหว่างกัน ทั้งด้านภาษีและไม่ใช่ภาษีศุลกากร การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ สามารถแบ่งระดับของความร่วมมือตามลำดับจากน้อยไปหามาก โดยลดอุปสรรคทางการค้าลงเรื่อย ๆ หรือขยายระดับความร่วมมือกันให้กว้างขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2553) ดังนี้

1. เขตการค้าเสรี (Free Trade Area) เป็นการรวมกลุ่มเพื่อพยายามลดภาษีนำเข้าสินค้าระหว่างประเทศสมาชิก รวมถึงการตกลงจะยกเลิกมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคทางการค้า

ระหว่างกัน อีกทั้งมีความเป็นไปได้ในการเปิดตลาดด้านการค้าบริการการลงทุนและความร่วมมือต่าง ๆ แต่ยังมีอิสระในการตั้งอัตราภาษีและมาตรการจำกัดทางการค้ากับประเทศนอกกลุ่มต่างกัน

2. สหภาพศุลกากร (Customs union) เป็นเขตการค้าเสรีที่เรียกเก็บภาษีศุลกากรกับประเทศนอกกลุ่มในอัตราเดียวกัน

3. ตลาดร่วม (Common market) เป็นเขตการค้าเสรีและสหภาพศุลกากร ที่สามารถเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ทั้งทางด้านทุน แรงงานและเทคโนโลยี รวมทั้งผู้ประกอบการได้โดยเสรี

4. สหภาพเศรษฐกิจ (Economic union) เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจโดยสมบูรณ์ โดยมีการประสานความร่วมมือในเรื่องนโยบายทางเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

5. สหภาพเหนือชาติ (Supranational union) เป็นการรวมกลุ่มในทุก ๆ ด้าน (การทหาร การเงิน ฯลฯ) ของประเทศสมาชิก ภายใต้รัฐบาลร่วม

วัตถุประสงค์ของข้อตกลงการค้าเสรี

ข้อตกลงเขตการค้าเสรี ถูกสะท้อนแนวคิดที่สำคัญทางเศรษฐกิจและประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศ ที่จะเกิดขึ้นเมื่อแต่ละประเทศต่างผลิตสินค้าที่มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ที่นำสินค้าเหล่านั้นมาขายหรือแลกเปลี่ยน ซึ่งถ้ายังมีการเรียกเก็บภาษีนำเข้าและมีการใช้ข้อกำหนดการกีดกันทางการค้า ซึ่งส่งผลต่อราคาของสินค้าและทำให้การค้าขายอย่างเสรีและมีประสิทธิภาพ ไม่ตรงตามข้อกำหนด

ข้อตกลงการค้าเสรี เป็นตัวช่วยทางการค้าสำคัญ ให้แต่ละประเทศสามารถใช้เพื่อโอกาสทางการค้าและสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ พร้อมกับเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านราคา ให้สินค้าของประเทศนั้น ๆ เนื่องจากสินค้าที่ถูกผลิตในประเทศที่ทำข้อตกลงทางการค้า จะถูกเก็บภาษีศุลกากรขาเข้าในอัตราที่ต่ำกว่าสินค้าที่ผลิตในประเทศ ที่ไม่ใช่สมาชิกที่อยู่ในเขตการค้าเสรี จึงทำให้สินค้าที่ถูกผลิตภายในกลุ่มนั้น ได้เปรียบในด้านราคาสูงกว่าสินค้าจากประเทศนอกกลุ่ม (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2558)

ลักษณะที่สำคัญของเขตการค้าเสรี

สิทธิประโยชน์ข้อตกลงเขตการค้าเสรีนั้น ขึ้นอยู่กับประเทศคู่สัญญา โดยจะตกลงกัน และไม่มีกฎเกณฑ์กำหนดแน่นอนว่า จะต้องมียุทธศาสตร์อย่างไร จะมีลักษณะพื้นฐานที่เหมือนกัน อยู่ 3 ประการ คือ

1. มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า และไม่สร้างอุปสรรคทางการค้าเพิ่มเติมต่อประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิก (No fortress effects)

2. มีข้อตกลงทางการค้าที่ครอบคลุมระหว่างประเทศมากพอ (Substantial coverage) ซึ่งเป็นกติกาที่ WTO กำหนดไว้ เพื่อปกป้องและป้องกันผลกระทบของ FTA ที่จะมีต่อประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิกของ FTA

3. มีการลดภาษี หรือเปิดเสรีที่ประเทศคู่สัญญา FTA เจรจากันว่า จะลดภาษีให้แก่กัน ในสินค้าใดบ้าง ลดอย่างไร และจะใช้ระยะเวลายาวนานเท่าใดในการลด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ในการทำ FTA (ECS, 2021)

หลักเกณฑ์ในการทำข้อตกลงการค้าเสรีของประเทศไทย

ประเทศที่จะทำข้อตกลงการค้าเสรี โดยมีเหตุผลสำคัญเพื่อรักษาสถานภาพและศักยภาพในการส่งออกและนำเข้าของประเทศ ในการขยายโอกาสทางการค้าระหว่างประเทศ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านราคาสินค้าของประเทศ โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกประเทศที่ทำตกลง ดังนี้

1. การจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีควรทำในกรอบกว้าง (Comprehensive) โดยครอบคลุมการเปิดเสรี ทั้งด้านการค้าสินค้า บริการและการลงทุน รวมทั้งมาตรการทางการค้าอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Measure: NTM) เช่น การกำหนดมาตรฐานสินค้านำเข้า และมาตรการโควตา และการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่น ๆ

2. การจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี มีความจำเป็นต้องสอดคล้องกับกฎของ WTO ซึ่งมีเงื่อนไขให้การเปิดเสรี ต้องครอบคลุมการค้าสินค้าและบริการอย่างมากพอ (Substantial coverage) ซึ่งข้อตกลงนั้น ต้องมีความโปร่งใสและเปิดให้สมาชิกอื่น ๆ ตรวจสอบความตกลงได้ การจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีต้องมีความยืดหยุ่น (Flexibility) สอดคล้องกับระดับการพัฒนาของประเทศคู่เจรจา เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย พร้อมทั้งยึดหลักการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (Reciprocity) และเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงสถานะของประเทศที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา เพื่อให้มีเวลาในการปรับตัวนานกว่า หรือมีภาระผูกพันน้อยกว่า

3. การจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี ควรมีมาตรการป้องกันผลกระทบของการเปิดเสรีต่ออุตสาหกรรมภายใน เช่น มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti-Dumping Measures: AD) มาตรการต่อต้านการอุดหนุน (Counter-Vailing Duties: CVD) มาตรการปกป้อง (Safeguards) รวมทั้งกำหนดกลไกการยุติข้อพิพาททางการค้าอย่างเป็นธรรม (ECS, 2021)

ประโยชน์และผลกระทบของการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA)

การทำ FTA มีทั้งผลดีและผลกระทบ แต่คู่เจรจาได้พยายามศึกษา รวบรวมข้อมูล และเจรจา เพื่อให้ต่างฝ่ายต่างพอใจ ได้รับผลประโยชน์มากที่สุด หรือได้รับผลกระทบน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมเฉพาะและสภาพแวดล้อมทั่วไปของคู่เจรจา จะแตกต่างกันไป

ในแต่ละ FTA หากจะวิเคราะห์แต่ละด้านของแต่ละ FTA จะมีบางกลุ่มอุตสาหกรรม บางกลุ่มสินค้า ได้ประโยชน์ บางกลุ่มสินค้าไม่ได้รับผลกระทบ สำหรับกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบ การเจรจา ก็สามารถยืดเวลาในการลด หรือยกเว้นภาษีออกไปจนกว่าภาคการผลิตจะสามารถปรับตัวได้ หรือ ภาครัฐจะเข้ามาช่วยเหลือ เยียวยา ชดเชยผลกระทบเหล่านั้น ในภาพรวมการทำ FTA น่าจะมี ประโยชน์ดังนี้ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร, 2558)

1. ลดอุปสรรคทางการค้า ทั้งที่เป็นอุปสรรคทางภาษีและที่มิใช่ภาษี
2. เพิ่มมูลค่าในทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก
3. เพิ่มโอกาสการส่งออก ได้ตลาดใหม่และขยายตลาดเดิม
4. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
5. สร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจ การเมือง
6. ให้ความร่วมมือทางด้านศุลกากร การแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลการลักลอบ หลีกเลี่ยง และสินค้าอันตราย สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์
7. พัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ
8. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่น ๆ และเทคโนโลยีการผลิต
9. สร้างความสัมพันธ์ให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของเขตการค้าเสรีที่ประเทศไทยดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีการจัดทำเขตการค้าเสรีทั้งหมด 13 ประเทศ ได้แก่ อาเซียน (AFTA) อาเซียน-จีน (ACFTA) ไทย-อินเดีย (TIFTA) อาเซียน-อินเดีย (AIFTA) ไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) อาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) อาเซียน-เกาหลี (AKFTA) ไทย-เปรู (TPCEP) และไทย-ชิลี (TCFTA) ไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP) อาเซียน-ฮ่องกง (AHKFTA) โดยมีสาระสำคัญเพื่อรักษาสถานภาพและศักยภาพ ในการส่งออกของไทย โดยการขยายโอกาสในการส่งออกและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ด้านราคาของสินค้าไทย ทั้งในตลาดสำคัญในปัจจุบัน (เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อาเซียน) ตลาดใหม่ที่ถูกเพิ่มเข้ามาและมีศักยภาพ เช่น จีน อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และ BIMSTEC และประเทศที่จะเป็นประตูการค้าสู่ภูมิภาคอื่นของโลก เช่น บราซิล เปรู นอกจากนี้ ไทยยังอยู่ ระหว่างการศึกษาเจรจาเขตการค้าเสรีกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association: EFTA) รวมทั้งการศึกษาการเจรจาในกรอบของ ASEAN-EU ซึ่งในปัจจุบัน เขตการค้าเสรี ASEAN-เกาหลี ASEAN+3 และ ASEAN+6 ซึ่งมีผลบังคับแล้วใช้ต่อไป โดยในปัจจุบันกลุ่มประเทศที่มีบทบาทที่สำคัญ ได้แก่ (กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2563;

กระทรวงพาณิชย์, 2562; กระทรวงพาณิชย์, 2558; กระทรวงพาณิชย์, 2554; Cargo pacific oversea, 2563)

1. ไทยกับอาเซียน อาเซียน (ASEAN) คือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2510 มีประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ประกอบด้วยสมาชิกเดิม 6 ประเทศ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และสมาชิกใหม่ (CLMV) 4 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมาและเวียดนาม โดยเริ่มใช้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นแบบแผนและแนวปฏิบัติทางการค้าร่วมกัน ทดแทนข้อตกลงทางการค้า CEPT และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2563 ของพิธีสารฉบับที่ 1 (The first protocol to amend the ATIGA) เพื่อแก้ไขความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน โดยรองรับระบบการรับรองสินค้าด้วยตนเองของอาเซียน (ASEAN Wide Self-Certification: AWS) และแนวปฏิบัติการออก Form D ใหม่ อาทิ การยกเว้นระบุงราคา FOB การอนุญาตให้ใช้ลายมือชื่อและตราประทับอิเล็กทรอนิกส์บนตัวฟอร์ม (Electronic Signatures and Seals: ESS) และเพิ่มการระบุเลขที่อ้างอิง (Ref.no) และวันที่ออกของหลักฐานรับรองถิ่นกำเนิดจากประเทศต้นทาง ลงในฟอร์ม Back-to-back

2. ไทยกับญี่ปุ่น ได้ร่วมกันศึกษาหาหรือความเป็นไปได้ในการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-ญี่ปุ่น มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เริ่มการเจรจาในปี พ.ศ. 2547 ครอบคลุมทั้งการเปิดเสรีการค้า สินค้า บริการ การลงทุน และความร่วมมือในสาขาต่าง ๆ และได้ลงนามความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ร่วมกันในปี พ.ศ. 2550 และมีผลบังคับใช้แล้ว นอกจากนี้ ไทยยังได้ลงนามความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) ภายใต้กรอบอาเซียนญี่ปุ่น เมื่อปี พ.ศ. 2551 และมีผลบังคับใช้แล้วเช่นกัน

3. ไทยกับจีน ได้ลงนามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีแล้ว ภายใต้กรอบความตกลงอาเซียนจีน โดยยกเลิกรัฐพิธีระหว่างกันก่อน (Early harvest) ในสินค้า ในพิกัด 07-08 (ผักและผลไม้) ในปี พ.ศ. 2546 และลดภาษีสินค้าในพิกัด 01-08 (ได้แก่ สัตว์มีชีวิต ประมง ัญฟูพืช ผักและผลไม้) ในปี พ.ศ. 2547 ให้เหลือ 0 เปอร์เซ็นต์ ในปี พ.ศ. 2549 ส่วนสินค้าที่เหลือ รวมทั้งการค้าบริการ การลงทุน และกฎระเบียบต่าง ๆ ได้เจรจาแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2547 โดยจะมีผลสำหรับสินค้าทั่วไป ในปี พ.ศ. 2553 สินค้าอ่อนไหวปี พ.ศ. 2555-2561 สินค้าอ่อนไหวสูง จะคงไว้ถึงปี พ.ศ. 2558 จึงจะลดภาษีมาอยู่ที่ไม่เกิน 50 เปอร์เซ็นต์

4. ไทยกับอินเดีย ได้ลงนามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-อินเดีย ในปี พ.ศ. 2546 ซึ่งครอบคลุมการเปิดเสรีการค้าสินค้า บริการ การลงทุนและการลดอุปสรรค โดยยกเลิกรัฐพิธี

ระหว่างกันก่อน Early harvest 82 รายการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ให้เหลือ 0 เปอร์เซ็นต์ ในปี พ.ศ. 2549 และดำเนินการเจรจาลดภาษีรายการอื่น ๆ ต่อไป สินค้าที่เหลือ บริการและการลงทุน และ มีการจัดทำภายใต้กรอบความตกลงอาเซียน-อินเดีย ปี พ.ศ. 2550 โดยมีเป้าหมายลดภาษีสินค้า ส่วนใหญ่เป็น 0 เปอร์เซ็นต์ ปี พ.ศ. 2554 และล่าสุดปี พ.ศ. 2558

5. ไทยกับออสเตรเลีย ได้ลงนามข้อตกลงในปี พ.ศ. 2547 และมีผลบังคับใช้แล้ว ในปี พ.ศ. 2548 โดยออสเตรเลียลดภาษีเหลือ 0 เปอร์เซ็นต์ ประมาณ 83 เปอร์เซ็นต์ ของรายการ สินค้า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ส่วนที่เหลือจะทยอยลดภาษีเหลือ 0 เปอร์เซ็นต์ ในปี พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2558 ส่วนไทยลดภาษีเหลือ 0 เปอร์เซ็นต์ ประมาณ 49 เปอร์เซ็นต์ ของรายการสินค้า ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548 ส่วนที่เหลือจะทยอยลดภาษีเหลือ 0 เปอร์เซ็นต์ ในปี พ.ศ. 2553 สำหรับสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมบางรายการที่มีความอ่อนไหว จะทยอยลดเหลือ 0 เปอร์เซ็นต์ ใน 10 ปี 15 ปี และ 20 ปี โดยมีมาตรการปกป้องพิเศษ (Special safeguards) สำหรับสินค้าบางรายการ นอกจากนี้ ยังมีการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 และได้ลงนามไปแล้วปี พ.ศ. 2552

6. ไทยกับนิวซีแลนด์ จากผลของการศึกษาร่วมกันที่ชี้ให้เห็นว่า ไทยกับนิวซีแลนด์ จะได้รับผลประโยชน์จากการจัดทำข้อตกลงทางการค้า ทั้ง 2 ฝ่าย จึงได้เริ่มการเจรจาเมื่อเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2547 ณ ประเทศนิวซีแลนด์ โดยสามารถกำหนดกรอบและขอบเขตการเจรจา ได้ในหลายเรื่อง และสามารถสรุปผลการเจรจาให้แล้วเสร็จเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547

7. ไทยและเปรู ได้ลงนามกรอบความตกลงการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดทำข้อตกลงทางการค้าเสรี เมื่อตุลาคม พ.ศ. 2546 และเจรจาแล้วเสร็จ พ.ศ. 2547 ดังนั้น ประเทศไทยและเปรูสามารถเป็นเขตการค้าเสรีปี พ.ศ. 2558

8. อาเซียนกับฮ่องกง ได้ลงนามกรอบความตกลงการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2562 (เฉพาะฮ่องกง ไทย สิงคโปร์ เวียดนาม และเมียนมา) ซึ่งการขอใช้ สิทธิยกเว้น/ลดหย่อนภาษีภายใต้ความตกลงดังกล่าว สินค้าที่กำเนิด หรือผลิตได้ดังกล่าว จะต้อง มี หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือ Form AHK

9. อาเซียนกับเกาหลี เพื่อขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ (บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย เมียนมา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย) และสาธารณรัฐ เกาหลี โดยมุ่งขยายการค้าและการลงทุนระหว่างกัน เพื่อให้ประเทศภาคีความตกลงฯ สามารถ ลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาให้น้อยลง

10. การค้าระหว่างไทยกับ EU เป็นการจัดทำ FTA กับ EU นั้น เป็นยุทธวิธีทางนโยบาย เศรษฐกิจระหว่างประเทศ เพื่อที่จะรักษาส่วนแบ่งในตลาดเดิมและขยายตลาดใหม่ใน EU การลดอุปสรรคทางการค้าทั้งในด้านภาษีและที่ไม่ใช่ภาษี นอกจากจะเป็นการเพิ่มโอกาสสำหรับสินค้าไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขัน อาจทำให้ธุรกิจในอนาคตต่าง ๆ ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี ดังนั้น แนวทางการเพิ่มความสามารถเชิงการแข่งขันและขยายตลาดหรือบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการจัดทำ FTA กับ EU ให้แก่ไทย ซึ่งขึ้นอยู่กับ 2 ส่วน คือ 1) การบริหารจัดการการดำเนินธุรกิจ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการที่ต้องเร่งปรับตัว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เพื่อบริหารต้นทุน หรือเพิ่มมูลค่าของสินค้าที่ตนผลิต โดยการทำให้สินค้าของตนมีความแตกต่างจากผู้ประกอบการในประเทศอื่น ด้วยการสร้างตราสินค้า หรือการพัฒนา รูปแบบเฉพาะของตนขึ้น หรือทั้งลดต้นทุนและทำให้สินค้าของตนมีความแตกต่างไปพร้อมกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมและทรัพยากรของผู้ประกอบการ และ 2) การบริหารจัดการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน ระหว่างผู้ผลิตวัตถุดิบและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหาร เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพสินค้าร่วมกัน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดสหภาพยุโรป ในขณะที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง จะต้องเข้ามามีบทบาทส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของผู้ประกอบการที่ทำการค้ากับ EU เพื่อช่วยให้การปรับตัวของภาคเอกชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ธิดารัตน์ โชคสุชาติ, 2555)

ผลกระทบของการลดอัตราอากรขาเข้าตามข้อตกลงเขตการค้าเสรี

ในภาพรวมแล้ว การทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี มีทั้งผลดีและผลกระทบ โดยคู่เจรจาจำเป็นต้องพยายามศึกษา รวบรวมข้อมูลและเจรจาเพื่อให้ต่างฝ่ายต่างพอใจ ได้รับผลประโยชน์มากที่สุด หรือได้รับผลกระทบน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมเฉพาะ และสภาพแวดล้อมทั่วไปของคู่เจรจา จะแตกต่างกันไปในแต่ละ FTA หากจะวิเคราะห์แต่ละด้านของแต่ละข้อตกลง จะมีบางกลุ่มอุตสาหกรรม บางกลุ่มสินค้าได้ประโยชน์ บางกลุ่มสินค้าไม่ได้รับผลกระทบ สำหรับกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบ การเจรจาก็สามารถยืดเวลาในการลดหรือยกเว้นภาษีออกไป จนกว่าภาคการผลิตจะสามารถปรับตัวได้ หรือภาครัฐจะเข้ามาช่วยเหลือ เยียวยา ชดเชยผลกระทบเหล่านั้น ในภาพรวมการทำ FTA น่าจะมีประโยชน์ ดังนี้ (กรมศุลกากร, 2563)

1. ผลกระทบที่ได้รับและประโยชน์ ที่ควรเกิดขึ้นจากเขตการค้าเสรีของประเทศไทย โดยรวมผลกระทบของเขตการค้าเสรี: มุมมองผู้บริโภค ทั้งนี้ เนื่องจากข้อตกลงเขตการค้าเสรี จะทำให้อัตราภาษ้นำเข้าสินค้าลดต่ำหรือเป็น 0 ในที่สุด ซึ่งควรจะทำให้ราคาสินค้านำเข้าถูกลง ถือเป็น การเพิ่มกำลังซื้อของประชาชนทางอ้อม และช่วยเพิ่มความต้องการภายในประเทศ ให้มากขึ้น นั่นก็คือ เงินจำนวนเท่าเดิมผู้บริโภคสามารถจับจ่ายซื้อสินค้านำเข้าได้เป็นจำนวนมากขึ้น

และราคาที่ลดลง นอกจากนี้ การลดภาษีนำเข้า ยังช่วยกดดันให้ราคาสินค้าชนิดเดียวกัน หรือสินค้าที่สามารถใช้ทดแทนกันได้ ที่ผลิตในประเทศลดราคาลงด้วย อันเป็นผลมาจากการแข่งขันที่สูงขึ้น ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยให้เกิดการแข่งขันภายในประเทศมากขึ้นด้วย (นุชจรรย์ ดาวงษ์, 2557; ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ, 2553)

2. ผลกระทบของเขตการค้าเสรี: มุมมองผู้ผลิต กล่าวคือ เนื่องจากข้อตกลงเขตการค้าเสรี จะเพิ่มโอกาสให้แก่ผู้ส่งออก ลดภาระผู้ประกอบการที่ต้องนำเข้าวัตถุดิบ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า และเพิ่มการแข่งขันภายในประเทศ ในมุมมองของผู้ผลิตส่วนหนึ่งจะสามารถผลิตและส่งออกสินค้าได้มากขึ้น เนื่องจากภาษีขาเข้าของประเทศคู่สัญญาเขตการค้าเสรีลดลง สินค้าบางอย่างที่ไม่เคยส่งออก เนื่องจากต่างชาติตั้งกำแพงภาษี ก็จะเริ่มส่งออกได้ ผู้ผลิตอีกกลุ่มที่จะได้รับประโยชน์จากเขตการค้าเสรี คือ กลุ่มที่มีการนำเข้าวัตถุดิบเครื่องยนต์ เครื่องจักร เข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า เนื่องจากเขตการค้าเสรีจะช่วยลดต้นทุนการนำเข้าของผู้ประกอบและเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ผลิต สามารถนำเข้าได้จากหลายแหล่งมากขึ้น ส่งผลให้สามารถขายสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง ถือเป็น การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านราคาให้แก่ผู้ผลิต อย่างไรก็ตาม จะมีผู้ผลิตอีกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรี คือ กลุ่มของผู้ผลิตสินค้าเพื่อขายในประเทศ ซึ่งจะต้องแข่งขันกับสินค้านำเข้าที่ราคาถูกลง ทำให้ต้องมีการปรับตัวรับการแข่งขันที่เข้มข้นขึ้น ดังนั้น เขตการค้าเสรีในมุมมองที่เป็นกลาง คือ โอกาสที่มาพร้อมกับการแข่งขัน ซึ่งผู้ที่จะได้ประโยชน์ คือ ผู้ที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงได้เร็วกว่า และใช้โอกาสที่เปิดขึ้นได้มากกว่า (นุชจรรย์ ดาวงษ์, 2557; ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ, 2553)

3. การเตรียมความพร้อมของภาครัฐและภาคเอกชน กล่าวคือ ผลประโยชน์จากเขตการค้าเสรี จะเกิดขึ้นสูงสุด เมื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันในการเจรจาจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี และเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นเอกภาพ ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตัวแทนภาคธุรกิจ และสมาคมผู้ประกอบการ รวมทั้งนักวิชาการ และองค์กรอิสระต่าง ๆ ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา ภาครัฐได้ร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อเตรียมมาตรการรองรับการเปิดเสรีและได้เร่งดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น

3.1 จัดตั้งคณะติดตามประเมินผลการเจรจา และเสนอแนะมาตรการรองรับต่าง ๆ

3.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้การค้ามีความคล่องตัวขึ้น เช่น ปรับปรุงระบบและลดขั้นตอนพิธีการทางศุลกากร และการให้บริการของภาครัฐ เป็นต้น

3.3 กำหนดมาตรฐานสินค้าในประเทศและมาตรฐาน นำเข้าทั้งสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมที่จำเป็น เพื่อปกป้องผู้ผลิตและผู้บริโภคในประเทศ

3.4 สร้างระบบเตือนภัยเพื่อป้องกันผลกระทบอย่างฉับพลันและรุนแรง
ต่ออุตสาหกรรมภายใน จากการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี เช่น หากมีการนำเข้ามาก จนอาจเกิด
ผลกระทบต่อการผลิตภายในประเทศ

3.5 ปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของภาคอุตสาหกรรมและการผลิต และสาขาบริการที่ไทยมีศักยภาพ

3.6 พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้เข้มแข็ง เพื่อเพิ่ม
ขีดความสามารถในการแข่งขัน และการใช้ประโยชน์จากเขตการค้าเสรี

3.7 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนทั่วไป เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์
จากเขตการค้าเสรี ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เช่น จัดสัมมนา และ Workshop เป็นต้น

3.8 ขยายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ไทยสามารถได้รับประโยชน์
สูงสุดจากการจัดทำ เขตการค้าเสรี เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต พัฒนารูปแบบ คุณภาพ
และมาตรฐานสินค้า พร้อมทั้งบุคลากรและฝีมือแรงงาน เพิ่มการลงทุนด้านการวิจัย
และพัฒนา และขยายช่องทางการตลาดในเชิงรุก (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2558)

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดของสินค้าภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้น ประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่างที่เกี่วข้อง
และปัจจัยสำคัญ คือ ประเทศที่จะเจริญก้าวหน้าขึ้น จำเป็นต้องมีทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนา
โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรประเภทสินค้า วัตถุดิบ วิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งนี้ วัตถุดิบ
ในแต่ละประเทศต่างมีไม่เหมือนกัน ดังนั้น เมื่อประเทศขาดวัตถุดิบสำหรับใช้เป็นปัจจัยการผลิต
จึงจำเป็นต้องซื้อขายแลกเปลี่ยนวัตถุดิบจากต่างประเทศ เพื่อใช้ผลิตสินค้า เพื่อการตอบสนองต่อ
ประชากรของประเทศตนเองที่จะเพิ่มมากขึ้น เมื่อประเทศมีการพัฒนามากขึ้น อาจเป็น
การแลกเปลี่ยนสิ่งของกันโดยตรง หรือการแลกเปลี่ยนโดยใช้เงินตราเป็นสื่อกลาง เพื่อตอบสนอง
ความต้องการของประชากร นอกจากนั้น ยังมีเรื่องการเลียนแบบการบริโภคร คือ เมื่อประเทศพัฒนา
มากขึ้น ประชากรมีรายได้สูงขึ้น มีความสามารถในการเลือกสินค้าและบริการให้กับตนเองมากขึ้น
มีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น ส่งผลให้ต้องการสินค้าที่มีคุณภาพสูง และสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้น
รวมทั้งกรณีการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม เมื่อมีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ก็จะส่งผลให้
มีการนำเข้าวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตต่าง ๆ มากขึ้น

รูปแบบและระบบการค้า มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น องค์การ
การค้าโลก (World Trade Organization: WTO) เป็นตัวกลางที่เชื่อมโยงของแต่ละประเทศ
โดยแต่ละประเทศต่างก็มีความพยายามที่จะคิดค้นและจัดทำกลไก หรือมาตรการทางการค้าต่าง ๆ

เพื่อสร้างความได้เปรียบเหนือประเทศอื่น เช่น การเร่งเปิดเขตการค้าเสรีทวิภาคี (Bilateral free trade agreement) หรือที่รู้จักกันในนามของ FTA การรวมกลุ่มการค้าพหุภาคี (Multilateral free trade agreement) รวมถึงการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Measures: NTM) อีกทั้ง การใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual property rights) เพื่อผูกขาดทางการค้าแต่ผู้เดียว เป็นต้น กฎเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปิดตลาด (Market access) การค้าเสรี คือ “กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า” หรือ “Rules of origin” ซึ่งเป็นหนึ่งใน 16 เรื่อง ในของข้อตกลงว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้าหรือแอกดต์ (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) ซึ่งได้กลายเป็นกฎระเบียบขององค์การการค้าโลกเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538

สำหรับสินค้านำเข้าส่งออกทุกชนิด ภายใต้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้านี้ กำหนดให้มีการแสดงถิ่นกำเนิด หรือที่มาของสินค้า เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานร่วมกับกฎเกณฑ์อื่นในเวทีการค้าระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน โดยถือว่าสินค้าที่มีถิ่นกำเนิด ณ ที่ใด ให้ถือว่าเป็นสินค้าที่ผลิตในประเทศนั้น โดยสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด (Origin conferred goods) จะมีหลักฐานแสดง หรือใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of origin) ที่แสดงชื่อประเทศนั้น เป็นสำคัญ ดังนั้น การได้ถิ่นกำเนิดสินค้า จึงเป็นเงื่อนไขหรือเกณฑ์ขั้นตอนการผลิตที่เกิดขึ้นในประเทศสมาชิก ประเทศใด ประเทศหนึ่ง และมีความสอดคล้องกับขั้นตอนการผลิตโดยแท้จริง ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการแอบอ้างเอาสินค้าที่ผลิตจากประเทศอื่นมาสวมสิทธิ์ว่า เป็นสินค้าที่ผลิตในประเทศสมาชิก ทั้งนี้ สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดตามเกณฑ์นี้ จะยังได้สิทธิประโยชน์พิเศษ ได้แก่ การลดอากรขาเข้า ซึ่งจะช่วยให้ได้เปรียบเหนือประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ประเทศสมาชิกได้ หากเมื่อมีการนำเข้าสินค้าและมีความประสงค์ขอใช้สิทธิฯ ตามข้อตกลง FTA (Free Trade Agreement) เพื่อขอลด หรือยกเว้นอากรศุลกากร ดังนี้

1. การตรวจสอบสินค้านำเข้า โดยพิจารณาจากพิกัดศุลกากร ประเทศต้นกำเนิด ซึ่งคู่ได้จากประกาศกรมศุลกากร ที่เกี่ยวข้องกับของแต่ละฟอร์ม
2. หากเป็นประเทศที่ได้รับสิทธิ สามารถตรวจสอบต่อได้ว่า เป็นสินค้าที่ได้รับสิทธิการลด หรือยกเว้นอากรในอัตราอากรเท่าใด จากเอกสารแนบท้ายประกาศกระทรวงการคลังของแต่ละฟอร์ม
3. กรณีที่สินค้านำเข้ามาจากประเทศที่อยู่ภายใต้กรอบการเจรจามากกว่า 1 ความตกลง ผู้นำเข้าสามารถพิจารณาเลือกใช้สิทธิ์ลด หรือยกเว้นอากรตามความเหมาะสม และเมื่อเลือกใช้สิทธิ์ใด ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ตามความตกลง FTA นั้น ๆ (พีรณีย์ เดชมา, 2558)

ประเภทของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of origin) เป็นกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้กำหนดสัญชาติของสินค้า เนื่องจากปัจจุบันการผลิตสินค้า อาจไม่ได้ผลิตภายในประเทศหนึ่ง ประเทศใด เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มีการนำเข้าวัตถุดิบ หรือชิ้นส่วนจากหลายประเทศ เพื่อให้การผลิตสินค้านั้นมีต้นทุนต่ำที่สุด กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า จึงเป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับใช้จำแนกว่าสินค้านั้นมีแหล่งกำเนิด ณ ประเทศใด ประเทศหนึ่ง (กระทรวงพาณิชย์, 2562) แต่กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ไม่ให้สิทธิประโยชน์พิเศษทางการค้า (Non-preferential rules of origin) เป็นกฎที่ไม่ให้สิทธิพิเศษทางการค้าอย่างเฉพาะเจาะจง แต่อาจมีการให้สิทธิพิเศษในรูปภาษีศุลกากรโดยทั่วไป ไม่จำกัดพื้นที่หรือภูมิภาค เพียงแต่ประเทศใดต้องการใช้สิทธิ์ ก็จะต้องเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) กฎระเบียบต่าง ๆ ก็ไม่ค่อยเข้มงวดแต่อย่างใด เช่น ภายใต้ “กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ไม่ให้สิทธิประโยชน์พิเศษทางการค้า” (Non-preferential rules of origin) ในเรื่องของใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificated of origin) หรือ C/O นั้น ขณะผ่านพิธีการศุลกากรจะมีหรือไม่ก็ตามก็สามารถใช้สิทธิการลดภาษีขณะนำเข้าได้ เนื่องจากองค์การการค้าโลก (WTO) เน้นว่า ใบ C/O เป็น “อุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่มาตรการทางภาษี” (Non-tariff barrier) 16 อย่างหนึ่ง โดยขณะนี้แนวทางการใช้สิทธิเพื่อการลดภาษี ภายใต้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ไม่ให้สิทธิประโยชน์พิเศษทางการค้า ที่มีใช้ในทางปฏิบัติ ได้แก่ การนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ภายใต้ความตกลง WTO-ITA17 แต่ในประเทศไทยส่วนมากนั้น ใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านี้ในรูปแบบนี้ จะไม่ได้สิทธิพิเศษทางการค้าใด ๆ มีเพียงลักษณะยืนยันถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทยเท่านั้น แต่อาจมีบางกรณีที่ตกลงกับคู่ค้าต่างชาติเป็นการเฉพาะ หรือคู่ค้าต่างชาตินั้น ระบุเงื่อนไขการนำเข้าไว้ว่า จำเป็นต้องใช้ หรือบางครั้งอาจมีการขอเพื่อเป็นการจำกัดสิทธิหรือกำหนดโควตาการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทย (พีรคณย์ เดชมา, 2558)

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ให้สิทธิประโยชน์พิเศษทางการค้า (Preferential rules of origin)

หน่วยงานศุลกากรของประเทศที่นำเข้าสินค้า (ผู้ซื้อ) จะเป็นผู้พิจารณาให้สิทธิพิเศษแก่สินค้าที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่ส่งออก (ผู้ขาย) ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรี (Free trade area) ต่าง ๆ หรือโครงการที่ให้สิทธิพิเศษทางศุลกากรแก่ประเทศกำลังพัฒนา และประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้านี้ จะมีวัตถุประสงค์หลักในการให้สิทธิประโยชน์พิเศษลดอากรขาเข้ามีดังนี้ (พีรคณย์ เดชมา, 2558)

1. การให้สิทธิประโยชน์ GSP (Generalized System of Preference) เป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่ประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด ยกตัวอย่างเช่น การให้สิทธิประโยชน์ GSP ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเริ่มครั้งแรกในปี พ.ศ. 2519 โดยกำหนดให้สินค้าจากประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา ที่ประเทศเหล่านั้นส่งมาขายยังประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รับการยกเว้นภาษีขาเข้า ซึ่งหลังจากนั้น ก็มีการดำเนินนโยบายดังกล่าวเรื่อยมา เมื่อหมดโครงการก็เริ่มใหม่อีก และมีการต่อสัญญาโครงการไปเรื่อย ๆ โดยในภายหลังมีการเพิ่มหลักการมากขึ้น ซึ่งเดิมนั้น เป็นการช่วยเหลืออย่างแท้จริง แต่ภายหลังเริ่มกลายเป็นการสร้างอำนาจต่อรองของประเทศสหรัฐอเมริกาเอง โดยกดดันให้ประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษ GSP นี้ทำตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาต้องการมากขึ้น โดยระบุคุณสมบัติของประเทศที่จะได้รับสิทธิว่า จะต้องมีการพัฒนาประเทศ ซึ่งพิจารณาจาก GNP Per capita ของธนาคารโลกที่เหมาะสม และจะต้องมีการเปิดตลาดสินค้าและบริการอย่างสมเหตุสมผล เป็นประเทศที่มีระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ มีการคุ้มครองสิทธิแรงงานในระดับที่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ มีการกำหนดนโยบายลงทุนที่ชัดเจน และลดข้อจำกัดทางการค้าของประเทศที่ได้รับสิทธิ รวมทั้งให้การสนับสนุนประเทศสหรัฐอเมริกาในการต่อต้านการก่อการร้ายด้วย

2. การให้สิทธิประโยชน์ระหว่างกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาด้วยกันภายใต้ GSTP (Global System of Trade Preferences) เป็นการให้การลดหย่อนภาษีระหว่างประเทศกำลังพัฒนา และประเทศพัฒนาน้อยที่สุด จากประเทศที่กำลังพัฒนาด้วยกัน รวม 43 ประเทศ โดยมีสินค้าที่อยู่ในบัญชีรายการ ที่ประเทศสมาชิกตกลงให้สิทธิลดหย่อนอัตราภาษีศุลกากรขาเข้าแก่สินค้านั้น 915 รายการ ดังนั้น สินค้าจำนวน 11 รายการ เป็นสินค้าที่ประเทศไทยให้สิทธิลดหย่อนภาษีแก่ประเทศสมาชิก 42 ประเทศ และสินค้า 904 รายการ เป็นสินค้าที่ประเทศสมาชิกข้อตกลง GSTP 42 ประเทศ ให้สิทธิลดหย่อนภาษีแก่ประเทศสมาชิก รวมทั้งประเทศไทย

3. การให้สิทธิประโยชน์ AISP (ASEAN Integrated System of Preferences) เป็นการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ ให้แก่ประเทศสมาชิกใหม่ ได้แก่ เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา เป็นส่วนหนึ่งในโครงการความร่วมมือ เพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

หากการพิจารณานั้น จะถูกพิจารณาควบคู่ไปกับ ROO หรือ Rule of origin ซึ่งแต่ละประเทศมีข้อกำหนดต่างกันไป โดยมีกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าจำแนกตามแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า โดยจำแนกได้ 2 ประเภท คือ (กระทรวงพาณิชย์, 2562)

ประเภทที่ 1 กฎการใช้วัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained: WO) กฎนี้ใช้กับสินค้าส่งออกที่ผลิตขึ้นโดยใช้วัตถุดิบในประเทศทั้งหมด หรือสินค้าที่ทั้งหมดได้จากประเทศผู้ส่งออก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์แร่ธาตุ ที่สกัดจากพื้นดิน พื้นน้ำ หรือท้องทะเลของประเทศนั้น ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งเก็บเกี่ยวได้ในประเทศนั้น สัตว์ที่มีกำเนิดและเลี้ยงเติบโตในประเทศนั้น

ประเภทที่ 2 กฎการแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation: ST) ในกรณีที่สินค้าไม่ได้ใช้วัตถุดิบในประเทศทั้งหมด สินค้าจะได้แหล่งกำเนิดสินค้าจะต้องเป็นสินค้าที่ได้ผ่านกระบวนการผลิตภายในประเทศ ที่ทำให้สินค้านั้นมีการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างเพียงพอ หรือถ้ามีมากกว่า 1 ประเทศ เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิต จะพิจารณาให้กับประเทศที่กระบวนการผลิตทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างเพียงพอครั้งสุดท้าย (Last substantial transformation) การพิจารณาว่า สินค้าที่มีกระบวนการผลิตโดยการแปรสภาพอย่างเพียงพอ พิจารณาได้จาก 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การใช้สัดส่วนมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ (Regional Value Content: RVC) การใช้สัดส่วนมูลค่าเพิ่มภายในภูมิภาค (Regional Value Content: RVC) หรือวัตถุดิบภายในประเทศ (Local Content: LC) เป็นการกำหนดอัตราส่วนต่ำสุดของวัตถุดิบภายในประเทศที่ใช้ในการผลิตที่ถือว่า ประเทศนั้นเป็นแหล่งกำเนิด เช่น อาเซียนกำหนดสัดส่วนวัตถุดิบภายในประเทศ ผู้ผลิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของสินค้าสำเร็จรูปที่ส่งออก

2. การเปลี่ยนพิกัดอัตราศุลกากร (Change in Tariff Classification: CTC) เกณฑ์การเปลี่ยนพิกัดอัตราศุลกากรนี้ จะพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเลขพิกัดอัตราศุลกากรของวัตถุดิบที่นำเข้า กับเลขพิกัดอัตราศุลกากรของสินค้าส่งออกที่เปลี่ยนไป โดยสินค้าจะสามารถได้แหล่งกำเนิด เมื่อนำเข้าวัตถุดิบมาผ่านกระบวนการผลิตแล้ว มีการเปลี่ยนจากประเภทพิกัดฯ หนึ่ง ไปเป็นสินค้าในประเภทพิกัดฯ อื่น การเปลี่ยนแปลงพิกัดอัตราศุลกากรแบ่งได้ 3 ระดับ คือ

2.1 การเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ ในระดับ 2 หลัก (Change of Chapter: CC) หมายถึง สินค้าจะได้แหล่งกำเนิด เมื่อนำเข้าวัตถุดิบมาผ่านกระบวนการผลิต แล้วทำให้พิกัดสินค้าส่งออกเปลี่ยนแปลงจากตอนพิกัดหนึ่ง เป็นตอนพิกัดอื่น เช่น การผลิตน้ำสับปะรด ซึ่งเปลี่ยนจากสับปะรดสด ตอนพิกัด 08 (0804.30) เป็นน้ำสับปะรดตอนพิกัด 20 (2009.41)

2.2 การเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ ในระดับ 4 หลัก (Change of Tariff Heading: CTH) หมายถึง การเปลี่ยนพิกัดในระดับประเภทพิกัด เป็นการเปลี่ยนพิกัดฯ ในระดับ 4 หลัก (Change of Tariff Heading: CTH) หมายถึง สินค้าจะได้แหล่งกำเนิด เมื่อนำเข้าวัตถุดิบมาผ่านกระบวนการผลิตแล้วมีการเปลี่ยนจากประเภทพิกัดหนึ่ง ไปเป็นสินค้าในประเภทพิกัดอื่น

2.3 การเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ ในระดับ 6 หลัก (Change of Tariff Subheading: CTSH) หมายถึง การเปลี่ยนพิกัดในระดับประเภทพิกัดย่อย หรือการเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ ในระดับ 6 หลัก (Change of Tariff Subheading: CTSH) หมายถึง สินค้าจะได้แหล่งกำเนิด เมื่อนำเข้าวัตถุดิบผ่านกระบวนการผลิต แล้วมีการเปลี่ยนจากประเภทพิกัดย่อยหนึ่ง ไปเป็นสินค้าในประเภทพิกัดย่อยอื่น เช่น ส่วนประกอบเครื่องปรับอากาศ (แชสชีส์) (พิกัด 8415.90) นำเข้ามาแปรรูปเป็นเครื่องปรับอากาศแบบติดหน้าต่าง (พิกัด 8415.10)

เกณฑ์การใช้กระบวนการผลิต (Processing operation)

เป็นเกณฑ์การได้แหล่งกำเนิดโดยผ่านกระบวนการผลิต (Processing operation)

เป็นการพิจารณาการผลิตจากกระบวนการผลิต จากวัตถุดิบนำเข้า จนได้สินค้าส่งออกที่มีสาระแตกต่างไป โดยไม่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงพิกัดอัตราศุลกากรของสินค้านั้น ซึ่งอาจจะมี หรือไม่มี การเปลี่ยนเลขพิกัดอัตราศุลกากรแต่อย่างใดก็ได้ เช่น การใช้กระบวนการทางเคมี (Chemical reaction) การทำให้บริสุทธิ์ (Purification) โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้ (กระทรวงพาณิชย์, 2562)

1. หลักเกณฑ์การสะสมถิ่นกำเนิดสินค้า (Accumulation) เป็นกรณีที่สินค้าได้แหล่งกำเนิดในประเทศหนึ่ง ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตสินค้าสำเร็จรูปอีกประเทศหนึ่ง เพื่อให้ได้แหล่งกำเนิดสินค้าตามข้อตกลงง่ายขึ้น

2. หลักเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำในการผ่อนปรน (De minimis) เป็นกรณีสินค้าที่ไม่ผ่านการเปลี่ยนพิกัดอัตราศุลกากร จะถือว่าได้ถิ่นกำเนิด ถ้ามูลค่าของวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดที่ใช้ในการผลิตสินค้า ซึ่งไม่ผ่านการเปลี่ยนพิกัดอัตราศุลกากรที่กำหนด คิดเป็นสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 10 ของมูลค่า FOB ของสินค้า และสินค้านั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์การได้ถิ่นกำเนิดอื่น ๆ ที่กำหนด

3. ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการดำเนินการและการแปรสภาพเพียงเล็กน้อย (Minimal operation) เป็นกรณีสินค้านั้นนำเข้ามา เพื่อส่งออกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรสภาพอย่างเพียงพอ ถือว่าสินค้านั้น ไม่ได้ถูกแหล่งกำเนิดสินค้า เช่น การนำมาคัดเลือกขนาด ทำความสะอาด หรือบรรจุหีบห่อเพื่อส่งออก การเก็บรักษาสินค้าให้อยู่ในสภาพดี เพื่อการขนส่งหรือการจัดเก็บ ทั้งนี้ สินค้านำเข้าที่จะได้รับการลด หรือยกเว้นอากรตามความตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

3.1 เป็นสินค้าที่มีการตกลงให้ลด หรือยกเว้นภาษีศุลกากร ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากประกาศกระทรวงการคลังของความตกลง FTA นั้น

3.2 เป็นสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าของแต่ละ FTA ซึ่งมีเอกสารในการรับรอง คือ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ยกเว้นความตกลงไทย-นิวซีแลนด์ ที่ให้ใช้อินวอยซ์ หรือเอกสารอื่นใด โดยผู้ส่งออกแทนหนังสือรับรอง

3.3 เป็นสินค้าที่ส่งตรงจากประเทศผู้ผลิตมายังประเทศผู้ซื้อ หรือส่งผ่านประเทศที่ 3 ก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การส่งผ่านประเทศที่ 3 ที่กำหนดไว้ในความตกลงของแต่ละ FTA

ความสำคัญของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of origin) ถือเป็นกฎเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ ในการระบุสัญชาติของสินค้าที่ผลิตในประเทศนั้น เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเป็นมาตรฐานระหว่างประเทศสมาชิก ในการใช้ “การได้ถิ่นกำเนิด” มาพิจารณาพร้อมกับกฎเกณฑ์ หรือหลักปฏิบัติอื่นให้เป็นอย่างเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้สิทธิประโยชน์พิเศษในการลดอากรขาเข้าสินค้านำเข้า หรือส่งออกระหว่างกัน ซึ่งกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดนี้ ยังจะช่วยป้องกันไม่ให้ประเทศภาคีหนึ่งประเทศใด เลือกกำหนดกฎเกณฑ์พิเศษมาเป็นข้อกีดกันการค้าสินค้าจากประเทศอื่น โดยเฉพาะเจาะจงได้ นอกจากนี้ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ยังมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อระบบการค้าระหว่างประเทศอีกหลายประการ ดังนี้ (พีรคณย์ เดชมา, 2558)

1. การจัดเก็บอากรขาเข้าให้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่ได้หรือไม่ได้ถิ่นกำเนิด กล่าวคือ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of origin) ในกรอบการค้าเสรีนี้ นอกจากจะช่วยให้การจัดทำข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศมีความถูกต้องมากขึ้นกว่าเดิม แล้วยังช่วยให้การเก็บอากรขาเข้าเป็นไปตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (Most favored nations) หรือ MFN อีกด้วย สำหรับประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด (Least developed countries) หรือ LDC ก็สามารถนำมาใช้ลด หรือยกเว้นอากรเป็นการเฉพาะ ในกรอบการค้าขององค์การการค้าโลก (WTO) เช่น ผลกระทบจากฝ่ายที่ผลิตตามเงื่อนไขการได้ถิ่นกำเนิดจากประเทศพัฒนาน้อยที่สุด จะได้รับการยกเว้นอากร เมื่อส่งเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย แต่ถ้าไม่ได้ถิ่นกำเนิด ก็จะถูกประเทศไทยจัดเก็บอากรที่อัตราร้อยละ 10 ตามหลัก MFN เป็นต้น หลักการนี้ ยังเป็นที่ใช้แพร่หลายในกรณีที่ไทยเปิดการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) หรือ AFTA หรือการค้าเสรีทวิภาคี (FTA)

2. การลงทุนเพิ่ม หรือผลิตวัตถุดิบขึ้นในประเทศ เพื่อให้สินค้าส่งออกได้ถิ่นกำเนิด เนื่องจากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า มีจุดขึ้นของการได้ถิ่นกำเนิดจากการใช้วัตถุดิบในประเทศ มาผลิตเป็นสินค้าส่งออก กฎถิ่นกำเนิดสินค้านี้ จึงสนับสนุนให้มีการใช้วัตถุดิบ หรือทรัพยากรในประเทศ เพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์ด้านอากรและการแข่งขันทางการค้าที่ประเทศเป้าหมาย หากประเทศต้นทางหรือผู้ผลิตสินค้าส่งออกนั้น ไม่มีวัตถุดิบดังกล่าว ก็ควรที่จะลงทุนเพื่อผลิตวัตถุดิบขึ้นมาในประเทศ หรือหากเป็นเงื่อนไขถิ่นกำเนิดในเขตการค้าเสรี ก็อาจจะเลือกนำเข้า

วัตถุดิบนั้นจากประเทศภาคีด้วยกันก็ได้ เช่น ไทยลงทุนผลิตเอง หรือนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศ มาเลเซียมาผลิตเป็นสินค้าเพื่อส่งออกไปยังประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งทั้งหมดเป็นประเทศสมาชิก เขตการค้าเสรีอาเซียน ประเทศไทยจึงได้ประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าจากการนำเข้าวัตถุดิบ ที่ได้ถิ่นกำเนิด เมื่อผลิตเป็นสินค้า ก็ไม่มีภาระอากรขาเข้าที่ประเทศฟิลิปปินส์ สินค้านี้ เมื่อจำหน่าย ในประเทศไทย ก็จะถูกกว่าสินค้าเดียวกันที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิด หรือมาจากประเทศนอกภาคี หรือ นอกเขตการค้าเสรีอาเซียน และเมื่อส่งสินค้าออกไปขายในประเทศฟิลิปปินส์ ก็ไม่มีภาระอากร ขาเข้าที่ประเทศนั้น ส่งผลให้สินค้าจากประเทศไทยมีราคาจำหน่ายที่ถูกกว่าสินค้าอย่างเดียวกัน ที่นำเข้าจากประเทศนอกภาคี หรือสินค้าที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิด

3. การแสดงที่มาหรือถิ่นกำเนิดให้ถูกต้องและเป็นจริงตามกฎถิ่นกำเนิดสินค้า การแสดงถิ่นกำเนิดที่ถูกต้อง หมายถึง การแสดงชื่อประเทศหรือผู้ผลิตสินค้าที่แท้จริงไม่ใช่ชื่อ ประเทศที่นำเข้าส่งออกเพื่อการค้า (Trader) ซึ่งกฎถิ่นกำเนิดนี้ยังมีเกณฑ์เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของ ของประเทศที่ผลิตที่มาของการบริการ การลงทุน หรือทรัพย์สินทางปัญญาได้อีกด้วย กฎว่าด้วยถิ่น กำเนิดในลักษณะนี้จึงช่วยให้การค้าและการลงทุนต่าง ๆ มีความชัดเจนและโปร่งใสมากขึ้นในที่สุด อย่างไรก็ตามการใช้กฎถิ่นกำเนิดสินค้า สำหรับการบริการการลงทุน ฯลฯ ยังไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากยังติดอยู่ที่ความหลากหลายในแง่ของการตั้งเงื่อนไขการพิจารณาเพื่อกำหนดเกณฑ์การเป็น เจ้าของถิ่นกำเนิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตการค้าเสรีทวิภาคี ที่มีอยู่มากมายและสร้างความสับสน จากการมีเขตการค้าเสรีที่ซ้อนกัน เช่น ไทยกับญี่ปุ่น และไทยในอาเซียนกับญี่ปุ่น

4. การปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตให้เป็นไปตามเงื่อนไขของการได้ถิ่นกำเนิด สินค้าบางประเภท จำเป็นต้องมีเงื่อนไข หรือกฎของการได้ถิ่นกำเนิดเป็นการเฉพาะสินค้า (Product Specific Rules: PSR) โดยปกติมักจะเป็นคุณลักษณะ หรือต้องมีเทคโนโลยีเฉพาะทาง เช่น การทำ ปฏิกิริยาทางเคมี (Chemical reactions) เพื่อผลิตสารเคมีชนิดต่าง ๆ การฟอกย้อมสีสิ่งทอ ควบคู่กับ การปั่นด้ายทอผ้า การผลิตเหล็กกรดร้อนและเหล็กกรดเย็นในประเทศเดียว การฟอกหนัง การเลือกใช้ ชิ้นส่วนในการประกอบสินค้า (Assembly) ฯลฯ เงื่อนไขเฉพาะเหล่านี้ มักจะถูกกำหนดให้เป็น ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้มีความมั่นใจว่า เป็นสินค้าที่ผ่านขั้นตอนการผลิต ในประเทศสมาชิกนั้นจริง ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงต้องมีความเข้าใจ อาจต้องลงทุนผลิตและใช้ เทคโนโลยีตามเงื่อนไขข้างต้นด้วย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการแอบอ้างเอาสิทธิประโยชน์ไปใช้แข่งขัน อย่างไม่เป็นธรรม (Free rider) แต่ในทางกลับกัน เงื่อนไขเฉพาะนี้ ก็อาจถูกใช้เพื่อการกีดกัน หรือปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศนั้น อย่างใดอย่างหนึ่ง

5. การใช้ข้อมูลการได้ถิ่นกำเนิดประกอบการพิจารณาเลือกนำเข้าวัตถุดิบ ปกติแล้ว การมีวัตถุดิบ หรือการผลิตสินค้าภายในแต่ละประเทศ จะมีมาก่อนที่จะมีการตกลงเปิดการค้าเสรี และกำหนดเงื่อนไขการได้ถิ่นกำเนิด เพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์พิเศษด้านอากร เมื่อเงื่อนไขการได้ถิ่นกำเนิดไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการผลิต หรือการใช้วัตถุดิบ ผู้ประกอบการก็อาจเลือกลงทุนปรับปรุง หรือย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเป้าหมาย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านราคาและคุณภาพตามความต้องการของผู้ซื้อ การนำเข้าวัตถุดิบจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกที่ถูกต้องเหมาะสม และจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการได้สิทธิประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีการใช้ถิ่นกำเนิดที่สะสมและผสมผสานกับการใช้วัตถุดิบจากประเทศอื่น เช่น เกณฑ์มูลค่าเพิ่มร้อยละ 40 หมายถึง สัดส่วนมูลค่าเพิ่มจากการผลิตและการใช้วัตถุดิบในประเทศอย่างน้อยร้อยละ 40 และการให้นำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศได้อีกร้อยละ 60 หากต้องนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศสมาชิกภาคีด้วยกัน ก็จะสามารถนำมูลค่าส่วนนี้มาสะสมได้

6. การใช้กฎถิ่นกำเนิดสินค้าป้องกันการทุ่มตลาดและการกีดกันทางการค้า กล่าวคือ การใช้กฎถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นเครื่องมือช่วยพิสูจน์ความถูกต้องของประเทศ หรือผู้ประกอบการผลิตสินค้ากับกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขอื่นที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้มาตรการตอบโต้ทางการค้า เช่น มาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard measure) หรือมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping measure) ซึ่งจะมีได้มากขึ้น ตามจำนวนความตกลงเปิดการค้าเสรีที่มีมากขึ้นไปด้วย ในกรณีนี้กฎฯ จะช่วยระบุประเทศที่ทุ่มตลาดได้อย่างถูกต้อง ทำให้สามารถขึ้นภาษี หรือค่าธรรมเนียมพิเศษ เป็นการตอบโต้สินค้านั้นได้อย่างเหมาะสม

7. การใช้กฎถิ่นกำเนิดสินค้าป้องกันการสวมสิทธิ์และอื่น ๆ กล่าวคือ การใช้กฎถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นหลักฐานประกอบการเก็บอากรขาเข้าสินค้าภายใต้โควตา หรือเงื่อนไขเฉพาะที่กำหนด โดยไม่ให้ประเทศอื่นแอบอ้างถิ่นกำเนิดของอีกประเทศหนึ่งมาแย่งใช้โควตานั้น และการใช้เพื่อระบุประเทศถิ่นกำเนิด หรือประเทศผู้ผลิตสินค้าที่แท้จริง เพื่อการจัดทำข้อมูลการค้าและสถิติการค้าระหว่างประเทศได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ มากขึ้น รวมถึงป้องกันมิให้มีการนำเข้า 19 สินค้าจากประเทศที่ไม่ใช่สมาชิกมาแปรรูป หรือดัดแปลงเพียงเล็กน้อย (Minimum operation) และแอบอ้างการได้ถิ่นกำเนิด เพื่อใช้สิทธิประโยชน์ลดอากรขาเข้าอย่างไม่เป็นธรรมระหว่างกัน

การขอยกเว้นภาษีอากรและการลดอัตราอากรภายใต้เขตการค้าเสรี

การขอยกเว้นภาษีอากรภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ว่า สินค้าต้องมีถิ่นกำเนิดในประเทศภาคี โดยมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้ามาแสดงต่อกรมศุลกากร จากประกาศราชกิจจานุเบกษา มูลค่าสินค้านำเข้ารวม ไม่เกินร้อยละ 70 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด

อาจไม่ได้รับการยกเว้น หรือลดภาษี หากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้างต้น เมื่อมีการเปิดเขตการค้าเสรีอย่างเต็มรูปแบบ การจัดเก็บรายได้ภาษีศุลกากรก็จะลดลงเรื่อย ๆ แต่คงไม่เกินร้อยละ 70 ในทางกลับกัน ภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี ทำให้มีการนำเข้าจากประเทศเหล่านั้นมากขึ้น กรมศุลกากร ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มให้กรมสรรพากรและภาษีสรรพสามิตให้กรมสรรพสามิต จะจัดเก็บภาษีทั้ง 2 ประเภท เพื่อเป็นรายได้ของประเทศเพิ่มมากขึ้น ด้วยก่อนการนำเข้า ทำให้การตรวจสอบและเปรียบเทียบอัตราอากรในแต่ละสิทธิ ก่อนเลือกใช้สิทธิ (ศรียา มงคลไชยสิทธิ์, 2552)

การใช้สิทธิอัตราอากรภายใต้เขตการค้าเสรี FTA ผู้นำเข้าต้องศึกษาหลักเกณฑ์ และระเบียบปฏิบัติในการใช้สิทธิให้ถูกต้อง เนื่องจากมีความแตกต่างกันตามข้อตกลงของแต่ละประเทศ เช่น แสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและหนังสือรับรองต่าง ๆ ต่อกรมศุลกากร เมื่อต้องการใช้สิทธิประโยชน์ เนื่องจากในการเสียภาษีอากรภายใต้เขตการค้าเสรี มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงการคลัง โดยทั่วไป จะกำหนดให้ผู้นำเข้าแสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองต่าง ๆ ที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศ (เฉพาะสินค้าที่กำหนด) หนังสือรับรองต่าง ๆ ที่ออกโดยกระทรวงอุตสาหกรรม (เฉพาะสินค้าที่กำหนด) และปฏิบัติตามระเบียบพิธีการที่กรมศุลกากรกำหนดไว้ในประกาศกรมศุลกากร (ศรียา มงคลไชยสิทธิ์, 2552)

การขอใช้สิทธิตามข้อตกลงเขตการค้าเสรี จะต้องดำเนินการก่อนการนำเข้า ซึ่งโดยปกติแล้ว การนำเข้าภายใต้สิทธิประโยชน์เขตการค้าเสรี Free Trade Agreements: FTA ซึ่งมีเงื่อนไขหลักคือ ขั้นตอนการขอใช้สิทธิพิเศษภายใต้เขตการค้าเสรี Free Trade Agreements: FTA เพื่อใช้เป็นตัวช่วยในการลดภาษีศุลกากรในการนำเข้าสินค้า หากไม่เป็นไปตามประกาศกระทรวง ไม่สามารถขอคืนอากรที่เสียเกินไปได้ ตัวช่วยในการลดภาษีศุลกากรในการนำเข้าสินค้า (ศรียา มงคลไชยสิทธิ์, 2552)

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการขอใช้สิทธิพิเศษภายใต้ FTA (ที่มา: ผู้วิจัย)

หากต้องการใช้สิทธิลดอากร ต้องระบุรหัสสิทธิพิเศษในใบขนสินค้าให้ถูกต้อง เช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน รหัส “AF1” อาเซียน-จีน รหัส “ACN” ไทย-ออสเตรเลีย รหัส “TAU” ไทย-นิวซีแลนด์ รหัส “TNZ” เป็นต้น (ศรียา มงคลไชยสิทธิ์, 2552)

การใช้สิทธิประโยชน์ FTA นั้น ยังคงมีข้อกำหนดของแต่ละข้อตกลง ก่อนที่จะสามารถออกเอกสารการขอยกเว้นอัตราอากรนำเข้าสำหรับถิ่นกำเนิดนั้นได้ ซึ่งเอกสารที่สามารถลดอัตราอากร จะต้องออกในรูปแบบดังต่อไปนี้

ตัวอย่างเอกสารที่สามารถลดอัตราอากรนำเข้าได้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ซึ่งการออกเอกสารที่สามารถลดอัตราอากรนำเข้าได้ จะต้องระบุข้อมูล ดังนี้
2. ชื่อผู้ส่งออกและผู้นำเข้า

3. ถิ่นกำเนิดของสินค้า
4. พิภคศุลกากรตามประเภทของสินค้า
5. ประเภทของฟอร์มที่จะนำไปลดหย่อนจะต้องถูกตามถิ่นกำเนิดของสินค้า และ เอกสารการซื้อขาย
6. เลขที่รับสำหรับลดอัตราอากร เช่น Form E หรือ ASEAN-CHINA Certificate

Original	
1. Products consigned from (Exporter's business name, address, country) XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	Reference No. E21MA2H05794K226 (PAGE 1 OF 2) ASEAN-CHINA FREE TRADE AREA PREFERENTIAL TARIFF CERTIFICATE OF ORIGIN (Combined Declaration and Certificate) FORM E Issued in <u>THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA</u> (Country) See Overleaf Notes <small>verification.origin.customs.gov.cn</small>
2. Products consigned to (Consignee's name, address, country) XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	4. For Official Use ☐ Preferential Treatment Given ☐ Preferential Treatment Not Given (Please state reason/s) _____ Signature of Authorised Signatory of the Importing Party
3. Means of transport and route (as far as known) Departure date <u>MAY 04, 2021</u> Vessel's name / Aircraft etc. <u>COSCO HAMBURG 242S</u> Port of Discharge <u>LAEM CHABANG, THAILAND</u> <u>FROM SHENZHEN, CHINA TO LAEM CHABANG, THAILAND BY SEA</u>	

ภาพที่ 4 Form E หรือ Asean-China certificate เพื่อขอยกเว้นอากรนำเข้าสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิด
 จากประเทศจีน (ที่มา: ผู้วิจัย)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านถิ่นกำเนิดสินค้า

ซึ่งในส่วนของด้านข้อมูลของสินค้าและถิ่นกำเนิดของสินค้า โดยจะขอออกเอกสาร
 ใต้นั้น ผู้ส่งออกจะต้องลงทะเบียน โดยตามข้อตกลงของ ROO หรือ Rule of origin ของแต่ละ
 ประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศ มีข้อกำหนดที่แตกต่างกัน เช่น PE (Produced exclusively) คือ
 เกณฑ์การผลิตทั้งหมดในภาคินั้น จากวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดของภาคใดภาคหนึ่ง หรือมากกว่า
 ซึ่งเป็นการกำหนดของวัตถุดิบที่นำมาผลิตและส่งออกในรูปแบบ FG หรือ Finish goods

5. Item Number	6. Marks and numbers on packages	7. Number and type of packages, description of products (including quantity where appropriate and HS number in six digit code)	8. Origin criteria (see Overleaf Notes)	9. Gross weight or net weight or other quantity, and value (FOB) only when RVC criterion is applied	10. Number, date of Invoices
	XXX	NINE (9) PACKAGES OF			XXXXXXXXXX APR. 28, 2021
1		XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX MODEL: MEW-80111-90-74-18TR HS CODE: 842890	"PE"	850KGS G. W.	
2		XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX MODEL: MEW-100111-100-84-18TR HS CODE: 842890	"PE"	3300KGS G. W.	
3		XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX MODEL: MEW-120111-120-110-18TR HS CODE: 842890	"PE"	1415KGS G. W.	
4		XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX MODEL: MDW-110111-150-130-20TR HS CODE: 842890 (MIXED CARGO) TOTAL: NINE (9) PACKAGES ONLY *** ** * ** * ** * MANUFACTURER:	"PE"	2595KGS G. W.	

ภาพที่ 5 Form E หรือ Asean-China certificate เพื่อขอยกเว้นอากรนำเข้าสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศจีน (ที่มา: ผู้วิจัย)

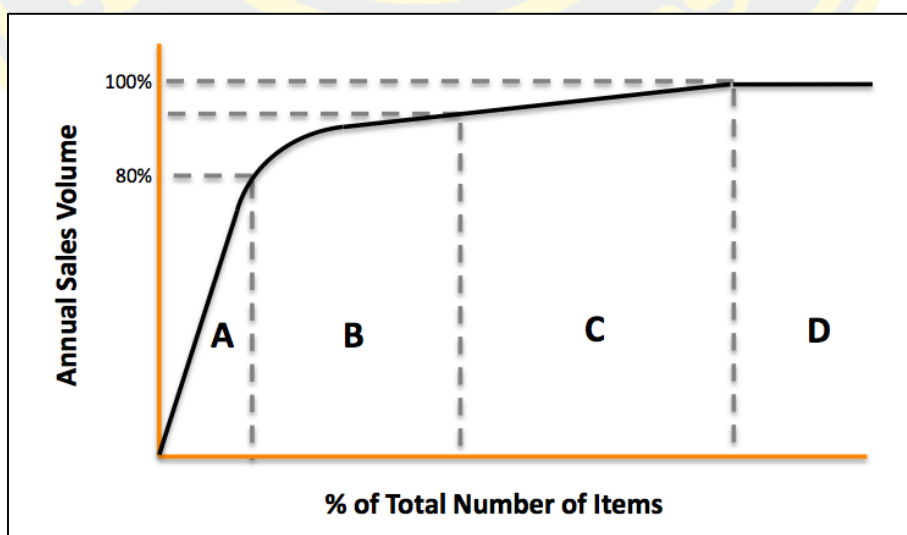
ส่วนที่ 3 คือ การรับรองจากสถาบันกรมการค้าของประเทศต้นทาง เอกสารที่จะขอลดอัตราอากรนำเข้าได้นั้น จะต้องเป็นเอกสารที่ออกโดยรัฐบาลของแต่ละประเทศเท่านั้น ซึ่งเอกสารเหล่านี้ จะแสดงถึงการเป็นภาคีของแต่ละประเทศ โดยเอกสารจะต้องถูกตีตราประทับและลงนามในนามของผู้รับรองเอกสาร ของกรมการค้าของแต่ละประเทศ ดังภาพที่ 6

<p>11. Declaration by the exporter</p> <p>The undersigned hereby declares that the above details and statement are correct; that all the products were produced in</p> <p style="text-align: center;">CHINA (Country)</p> <p>and that they comply with the origin requirements specified for these products in the Rules of Origin for the ACFTA for the products exported to</p> <p style="text-align: center;">THAILAND (Importing Country)</p> <p style="text-align: center;">Hangzhou, China, MAY 06, 2021</p> <p>Place and date, signature of authorized signatory</p> <p>13.</p> <p>☐ Issued Retroactively ☐ Exhibition</p> <p>☐ Movement Certificate ☐ Third Party Invoicing</p> <p style="border: 1px solid red; display: inline-block; padding: 2px;">2110694767</p>	<p>12. Certification</p> <p>It is hereby certified, on the basis of control carried out, that the declaration by the exporter is correct.</p> <div style="text-align: center;"> <p>张昊</p> <p>0000090718216</p> <p>Hangzhou, China, MAY 06, 2021</p> </div> <p>Place and date, signature and stamp of certifying authority</p>
---	--

ภาพที่ 6 Form E หรือ Asian-China certificate เพื่อขอยกเว้นอากรนำเข้าสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศจีน (ที่มา: ผู้วิจัย)

ทฤษฎีการจัดแบ่งสินค้าในรูปแบบ ABC Analysis

การวิเคราะห์แบบเอบีซี (ABC Analysis) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยในการจัดการกับสินค้าหรือวัตถุดิบ และจัดลำดับความสำคัญของสินค้าตามมูลค่า ไม่ว่าจะเป็นมูลค่าจากการใช้งานหรือมูลค่าของเงิน โดยจะมีการแบ่งประเภทสินค้าเป็นกลุ่มตามมูลค่าของสินค้า โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม A กลุ่ม B และ กลุ่ม C ตามลำดับความสำคัญ ซึ่งพิจารณาจากปริมาณและมูลค่าของสินค้าที่จัดแบ่ง เพื่อลดภาระในการควบคุมสินค้าในจำนวนมาก ทั้งนี้ การวิเคราะห์แบบ ABC จะช่วยลดค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาที่เกินจำเป็น ซึ่งถูกกล่าวโดย วิลเฟรโด พारेโต (Vilfredo Pareto) ใช้หลักการของพारेโตมาประยุกต์ เพื่อให้เกิดทฤษฎีใหม่ ที่ชื่อว่า การวิเคราะห์แบบเอบีซี (ABC Analysis) โดยตั้งชื่อสังเกตจากอัตราส่วน 20 ต่อ 80 นั่นคือ ให้ความสำคัญกับกลุ่มสินค้าจำนวนน้อยที่มีมูลค่ามาก มากกว่ากลุ่มของสินค้าจำนวนมากแต่มีมูลค่าน้อย ซึ่งวิธีการจัดกลุ่ม ถูกแบ่งออกเป็น กลุ่ม A คือ กลุ่มสินค้าที่สำคัญที่สุดและมีมูลค่าสูงที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 10-20 ของสินค้าทั้งหมด แต่มีมูลค่ามาก โดยคิดเป็นร้อยละ 70-80 ของมูลค่าสินค้า กลุ่ม B เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา โดยคิดเป็นร้อยละ 30-40 ของจำนวนสินค้า และมีมูลค่าที่ถูกคิดเป็นร้อยละ 15-20 ของมูลค่าสินค้าทั้งหมด และสุดท้ายกลุ่ม C เป็นกลุ่มที่สำคัญน้อยที่สุดหรือไม่สำคัญ โดยคิดเป็นร้อยละ 40-50 แต่มีมูลค่าน้อยที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 5-10 ของมูลค่าของสินค้า จากทฤษฎี ABC ถูกนำมาเขียนเป็นกราฟพारेโต โดยแบ่งอันตรภาคชั้นความถี่ ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 กราฟการจำแนกรายการสินค้าโดยการวิเคราะห์แบบเอบีซี (ABC Analysis)

(ที่มา: Eazy Stock, 2014)

จากภาพที่ 7 กราฟบ่งบอกถึงการจัดกลุ่มของสินค้าที่มีความสำคัญ โดยเรียงจาก A B C ตามลำดับ โดยมีดัชนีวัดมูลค่าของสินค้าเป็นตัวกำหนดว่า สินค้าชนิดใด จัดอยู่ในกลุ่มใด ในการศึกษาครั้งนี้ จะพบว่า สินค้าที่มีความสำคัญมาก จะมีมูลค่าสูง และลดลงตามลำดับของความสำคัญ (ปิยะนันท์ คำภิโร, 2544)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงพรรณ กริชชาญชัย (2548) อธิบายถึง เรื่อง การทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) จีน-อาเซียนนั้น มีอิทธิพลต่อระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทยมากที่สุด โดยประเทศจีนให้ความสำคัญและเตรียมพร้อมเป็นอย่างมากและมีสมมติฐานที่เกิดขึ้น คือ ประเทศจีนพยายามจะเชื่อมโยงลงมาสู่อาเซียน โดยใช้นครคุนหมิง มณฑลยูนนานและประเทศไทยเป็นทางผ่าน ทั้งขาขึ้นและขาลง มีการศึกษาถึงระบบขนส่ง โดยวิเคราะห์ถึงระยะเวลาและต้นทุนจากจุดเริ่มต้น การขนส่งในประเทศจีนหลายจุด หลายช่องทางมาสู่ประเทศไทย และยังมีการศึกษาวางแผนถึงศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานที่จะเชื่อมต่อลงมาถึงอาเซียน แต่ละเส้นทางจะมีการขนส่งลำเลียงสินค้าที่ต่างกัน ขนส่งไปสู่ปลายทางที่ต่างกัน และปัญหาที่พบของผู้ประกอบการไทย คือ ระเบียบปฏิบัติในแต่ละพื้นที่ของประเทศจีนที่แตกต่างกัน ประเด็นที่ควรศึกษาต่อไป จึงควรมุ่งเน้นที่กฎระเบียบของแต่ละมณฑลและรูปแบบการจัดการโซ่อุปทาน โดยเฉพาะเมื่อประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีน

รุธิร์ พนมยงค์ (2552) อธิบายถึง เรื่องการศึกษาระบบโลจิสติกส์ของการค้าไทย-จีน เพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน กล่าวได้ว่า การเปิดการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-จีน เพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างไทยและจีน ตลอดจนของประเทศเพื่อนบ้านการค้าชายแดน มีผลกระทบต่อการค้าชายแดน และการผ่านแดนระหว่างไทย-จีน ซึ่งหากผู้ประกอบการไทยได้รู้ถึงกฎและวิธีปฏิบัติต่าง ๆ จะเป็นข้อมูลสำคัญในการเพิ่มศักยภาพในการเตรียมการ วิเคราะห์ กำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด และกระจายสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้ง ภาครัฐจะได้รับข้อมูลทั้งในส่วนของประเทศไทยและเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้องกับระบบขนส่งและโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์

ณัฐปริยา ฉลาดแฉ้ม ประกายกานต์ ชูสร และยุภาพร ตงประสิทธิ์ (2554) อธิบายถึง การประกอบกิจการทุกประเภท ล้วนมีคลังสินค้า เพื่อให้กิจกรรมการผลิตหรือการขายดำเนินไปได้ อย่างราบรื่น ซึ่งบทความนี้ จะกล่าวถึงเครื่องมือที่ช่วยในการจัดการสินค้าคงคลังที่มีปริมาณมาก ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการวิเคราะห์แบบเอบีซี (ABC Analysis) เป็นการแบ่งประเภทสินค้าคงคลังเป็นกลุ่ม ตามมูลค่าของสินค้าที่หมุนเวียนในรอบปีออกเป็น 3 กลุ่ม คือ A, B และ C

ตามลำดับความสำคัญ การจำแนกประเภทสินค้าคงคลังออกเป็นกลุ่มนั้น ช่วยให้ผู้บริหาร หรือผู้รับผิดชอบสามารถจัดลำดับความสำคัญของสินค้าแตกต่างกันน้อยเพียงใด เพื่อที่จะสามารถนำไปกำหนดนโยบายในการควบคุมสินค้าคงคลังแต่ละกลุ่มได้ ทั้งนี้ ยังประหยัดเวลาในการดูแลควบคุมสินค้าคงคลัง และประหยัดค่าใช้จ่ายที่เกินความจำเป็นได้ด้วย จากการนำเสนอการจัดการสินค้าคงคลังด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบเอบีซี (ABC Analysis) ในช่วงต้นนั้น สามารถช่วยให้ผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับผิดชอบให้ดูแลในส่วนของสินค้าคงคลัง สามารถจัดการบริหารสินค้าคงคลังที่มีปริมาณมาก ๆ และยังจัดเรียงลำดับความสำคัญของสินค้าคงคลังได้ อย่างไรก็ตาม เกณฑ์ที่ใช้แบ่งกลุ่มสินค้าคงคลังที่ได้กล่าวไปในเนื้อหาข้างต้น เป็นเพียงค่าประมาณเท่านั้น การนำไปใช้จริงจะต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของสินค้าคงคลัง เช่น ประเภทสินค้าคงคลัง ความยากง่ายต่อการจัดเก็บ ขนาดและน้ำหนัก วัสดุที่มีความจำเป็นต่อการผลิตหรือขาย อายุการใช้งานสั้น เป็นต้น ส่วนการควบคุมสินค้าคงคลังแต่ละประเภทนั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายของกิจการ ภายใต้เงื่อนไขที่กิจการสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว และเกิดต้นทุนในการบริหารสินค้าคงคลังที่ต่ำที่สุด

ปิยะนันท์ คำภีโร (2544) อธิบายถึง การได้ศึกษาและมาตรฐานระหว่างการแยกประเภทเนื้อแน้นตามลำดับความสำคัญ (ABC Classification) แบบดั้งเดิม และการแยกโดยใช้หลักการ Analytic hierarchy process (AHP) โดยสิ่งที่ใช้ในการแยกระดับโรงงาน ประกอบด้วย ราคาของสินค้าต่อปี และระยะเวลาทางตั้งซื้อ พบว่า การแยกประเภทวัสดุองค์ประกอบ ABC ด้วยหลักการ AHP สามารถจัดเรียงช่องว่างได้มีความสัมพันธ์กับพิธีกรรมที่สำคัญ กรณีศึกษาได้มากกว่าการวิเคราะห์แบบขั้นตอนนั้น ยังพิจารณาการเปรียบเทียบการตั้งซื้อสินค้าจำนวนมากกว่า 21 รายการ โดยพิจารณาเลือกตั้งซื้อที่เหมาะสมกับค่าใช้จ่ายในการจัดการกลุ่ม A ลดลง 1,066,763.73 บาท หรือคิดเป็น 72.76 เปอร์เซ็นต์

นุชจรีย์ ดาวงษ์ (2557) อธิบายถึง การศึกษาต้นทุนการนำเข้าสินค้า ซึ่งวิเคราะห์ต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศญี่ปุ่นของบริษัทผู้ผลิตส่วนยานยนต์ โดยบริษัทกรณีศึกษาได้นำเข้าวัตถุดิบจากประเทศญี่ปุ่นและมีต้นทุนการนำเข้าเป็นมูลค่าสูง และต้องการแสวงหาแนวทางการลดต้นทุน โดยการเลือกใช้สิทธิประโยชน์ JTEPA เข้ามาพิจารณา ในเรื่องของการลดหรือยกเว้นการชำระอากรนำเข้า โดยใช้หลักการจัดลำดับความสำคัญของวัตถุดิบ ซึ่งใช้หลักการของ ABC Classification analysis เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์ต้นทุนโดยการเปรียบเทียบการใช้สิทธิประโยชน์ตามอัตราพิกัดศุลกากร ซึ่งผลวิจัย พบว่า การใช้สิทธิประโยชน์ JTEPA สามารถลดต้นทุนการนำเข้าได้ร้อยละ 63.66 ซึ่งเป็นผลลัพธ์ในทางที่ดีมาก เนื่องจากสามารถลดต้นทุนในส่วน of ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินพิธีการขาเข้าให้กับบริษัท

ซึ่งอาจเพิ่มกำไรให้กับบริษัทโดยการ 1) ศึกษาเอกสารการนำเข้า 2) วิเคราะห์ต้นทุน 3) หาแนวทางลดต้นทุน 4) เลือกสิทธิประโยชน์ และ 5) ทดลองใช้และสรุปผล

พีรคนย์ เดชมา (2558) อธิบายถึง กฎเกณฑ์เกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของสินค้าและสินค้านั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์การได้ถิ่นกำเนิดอื่น ๆ ที่กำหนด ต่อมาเป็นกฎสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในประเทศ (Local content หรือ Regional value content) เป็นการกำหนดอัตราส่วนร้อยละตามราคาน้ำหนัก หรือมาตรวัดอื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงกัน โดยกำหนดอัตราส่วนสูงสุดของวัตถุดิบ นำเข้า หรืออัตราส่วนต่ำสุดของวัตถุดิบภายในประเทศที่ใช้ในการผลิตสินค้า ที่จะถือว่าประเทศนั้น ๆ เป็นถิ่นกำเนิด ยังมีเกณฑ์การผลิตเฉพาะสินค้า (Product Specific Rules หรือ PSR) ซึ่งจะระบุกรรมวิธีเฉพาะ หรือมีเทคโนโลยีการผลิตจากวัตถุดิบจนได้สินค้าส่งออก ทำให้ได้สินค้าที่มีสาระสำคัญแตกต่างกัน รวมถึงกฎการไม่ได้ถิ่นกำเนิด คือ กฎการผลิตขั้นต่ำ (Minimal operation/Process) ประเทศที่นำเข้าสินค้าเพื่อส่งออกต่อไป โดยก่อนส่งออก อาจมีการปรับสภาพสำหรับการขนส่งอย่างง่าย ๆ เช่น บรรจุหีบห่อใหม่ ทำความสะอาด จำแนกเกรดสินค้า แบ่งประเภท หรือติดฉลาก จะไม่ถือว่า ประเทศที่ทำกิจกรรมดังกล่าว เป็นถิ่นกำเนิดของสินค้าด้วย นอกเหนือจากกฎที่ระบุไปข้างต้น ยังมีกฎเฉพาะรายสินค้า ที่อ้างอิงตามพิกัดอัตราศุลกากร โดยจะถูกกำหนดไว้ในเกือบทุกความตกลงการค้าเสรีที่ประเทศไทยเป็นภาคี ซึ่งมีรายละเอียดปลีกย่อยจำนวนมาก และค่อนข้างซับซ้อน โดยกำหนดให้สินค้าแต่ละชนิด ใช้เกณฑ์ใดได้ หรือไม่ได้บ้าง ซึ่งต้องพิจารณาตามเกณฑ์ที่ระบุ ห้ามใช้เกณฑ์ทั่วไป จากการศึกษาในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of origin) ในประเทศไทยนั้น ผู้เขียนพบว่า มีปัญหาที่เกิดขึ้นที่สำคัญ คือ องค์กรผู้ส่งออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทย ไม่มีกฎหมายที่เป็นมาตรฐานกลางร่วมกัน สำหรับการพิจารณาออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ทั้งที่หลักเกณฑ์ในการพิจารณาถิ่นกำเนิดสินค้าพื้นฐาน ทั้งที่เป็นขององค์การการค้าโลก (WTO) ความตกลงการค้าสินค้าของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Trade In Goods Agreement: ATIGA) หรือของความตกลงการค้าเสรีที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก ต่างก็มีหลักเกณฑ์พื้นฐาน มีเพียงประกาศกระทรวงที่กระจัดกระจาย และมีจำนวนมากอย่างเกินความจำเป็น ยากต่อการพิจารณาของผู้ประกอบการส่งออก พิจารณาตามสาระสำคัญในหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ (2559) อธิบายถึง ผลกระทบการเปิดตลาดสินค้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ ของไทย โดยการเปรียบเทียบมูลค่าการค้าในช่วงก่อนและหลังการเปิดเสรีการค้ากับประเทศต่าง ๆ ซึ่งพบว่า ภายหลังจากการเปิดเสรีการค้ากับต่างประเทศแล้ว ไทยจะมีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นกับทุกประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศออสเตรเลีย จีน อินเดีย เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ เนื่องจาก

ในบางประเทศจะมีมูลค่าการค้าไม่มากนัก แต่ก็ถือได้ว่า การค้าของไทยกับประเทศที่ได้เปิดเสรีการค้าไปแล้วนั้น มีการขยายตัวมากกว่าการค้ากับประเทศที่ไม่ได้เปิดเสรีการค้า ยกเว้นเพียงประเทศญี่ปุ่นประเทศเดียว ที่แม้มูลค่าการค้าจะยังคงเพิ่มขึ้น แต่มีอัตราการเพิ่มขึ้นที่ลดลง การที่ไทยได้เปิดเสรีการค้ากับประเทศต่าง ๆ แล้วเป็นผลให้ลดอัตราภาษีลง แต่ในทางปฏิบัติแต่ละประเทศนั้นยังคงนำเอามาตรการต่าง ๆ ที่มีใช้ภายในมาใช้อยู่ในหลายลักษณะ เช่น มาตรการอุปสรรคทางเทคนิค มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ สินค้าที่มีโควตานำเข้า มาตรการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปกป้องผู้ประกอบการในประเทศของตนเอง ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการของไทยก็ยังคงได้รับผลกระทบ และเป็นอุปสรรคต่อการค้าของไทย รวมไปถึงการแข่งขันด้านการส่งออกกับประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะจากกลุ่มอาเซียนที่จะได้รับสิทธิประโยชน์เดียวกัน หรือใกล้เคียงกันด้วย ดังนั้น กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ จึงควรนำข้อมูลการค้าที่ไทยได้รับผลกระทบจากมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีในแต่ละประเทศ มาเป็นหัวข้อในการเจรจาทบทวนกับประเทศนั้น ๆ ในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ ได้กำหนดกรอบการเจรจาโดยให้สอดคล้องกับความตกลงขององค์การการค้าโลก และเปิดตลาดไม่เกินรอบที่กฎหมายกำหนด และควรทำในกรอบกว้าง (Comprehensive) ครอบคลุมการเปิดเสรี ทั้งด้านการค้าสินค้า บริการและการลงทุน โดยเฉพาะการเจรจามาตรการทางการค้าอื่นที่ไม่ใช่ภาษี และควรให้น้ำหนักในการทบทวนสิทธิประโยชน์ที่ไทยได้รับเงื่อนไขการเจรจา และการติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ผู้ประกอบการในสาขาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มากกว่าการเพิ่มจำนวนประเทศที่ไทยจะเจรจาเปิดการค้าเสรีเพิ่มเติมที่ปรึกษาฯ ได้เสนอแนะมาตรการรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งแก่ภาคเอกชนและภาครัฐในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการไทย ที่มีศักยภาพให้ดำรงอยู่ในตลาดโลกต่อไป และการเสนอมาตรการลดผลกระทบเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน หรือผู้ประกอบการ หรืออุตสาหกรรมที่พอจะสามารถแข่งขันได้ หรือไม่สามารถแข่งขันได้ ให้มีการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมต่อไป

สาริสา อะกะบั้น (2558) อธิบายถึง การศึกษาการดำเนินงานในระบบโซ่อุปทานของธุรกิจค้าพืชไร่ในจังหวัดลำพูน จะเน้นการศึกษาเฉพาะการดำเนินธุรกิจค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และมันสำปะหลัง พบว่า โรงงานกรณีศึกษามีการดำเนินงานเฉพาะช่วงฤดูกาล ที่ผลผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก (High season) โดยมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องกันไป โดยเริ่มจากธุรกิจการค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไยและมันสำปะหลัง โดยในการจัดหาผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มาจากหลายแหล่งพื้นที่เพราะปลูก โดยโรงงานกรณีศึกษา A, B และ D ซึ่งในการจัดหาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่จะผ่านหัวสีในการจัดส่งข้าวโพดมายังโรงงาน ขณะที่การจัดหาหัวมันสำปะหลังในโรงงานกรณีศึกษา จะเป็นผู้รับซื้อโดยตรงจากเกษตรกรเป็นหลัก และรับซื้อจากผู้รวบรวมบ้าง

แต่ไม่มากนัก ส่วนในการจัดจำหน่าย โรงงานกรณีศึกษาจะจัดจำหน่ายสินค้าให้กับลูกค้า ซึ่งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เป็นหลัก ในกระบวนการผลิตสามารถแยกได้เป็น 2 สายการผลิต คือ การใช้เครื่องอบลดความชื้นและการใช้ลานซีเมนต์กว้าง โดยโรงงานกรณีศึกษา ประยุกต์ใช้เครื่องอบลำไยอบแห้งชนิดอบแห้งเปลือก ในการดำเนินการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ แต่ระยะเวลา รวมในการดำเนินงานจะใช้เวลาที่มากกว่า เนื่องจากใช้เวลาในการขนตะแกรงเข้าและออก แต่สามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประกอบการ นอกเหนือจากการอบลำไยอบแห้งเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ การดำเนินการลดความชื้นในมันสำปะหลังในอุตสาหกรรมการทำมันเส้น สามารถใช้เครื่องอบมันเส้นและการตากบนลานซีเมนต์ แต่ผู้ประกอบการมันเส้นในจังหวัดลำพูน มีน้อยราย และใช้วิธีการลดความชื้นด้วยการตากมันบนลานซีเมนต์เพียงอย่างเดียว ไม่สามารถใช้เครื่องอบลดความชื้น หรือเตาอบลำไยในการอบมันเส้นได้ เนื่องจากปัญหาฝุ่นแป้งมันสำปะหลัง และความหนาแน่นของมันสำปะหลังมีมากกว่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

Lindsey. (2014) อธิบายถึง ข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) ในเอเชียที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งช่วยให้สามารถขยายการส่งออกไปยังเอเชียสำหรับสินค้าที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม โดยปกติแล้ว ข้อตกลงเหล่านี้ ยังไม่ครอบคลุมถึงสินค้าเกษตร ข้อตกลงพหุภาคีล่าสุดในปัจจุบัน รวมถึงสินค้าเกษตรและการค้าทางการเกษตร การส่งออกเนื้อหมูของสหรัฐอเมริกาเพิ่มสูงขึ้น เมื่อเทียบกับประเทศในเอเชีย การเปิดกว้างทางการค้ากับประเทศในเอเชีย ทำให้บริษัทเนื้อหมูของสหรัฐอเมริกา สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในตลาดในภูมิภาคนี้ได้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประเมินการผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ FTA และข้อตกลงพหุภาคีมีต่อการส่งออกเนื้อหมูผ่านระดับของตลาดเปิด ที่วัด โดย Freedom house งานวิจัยนี้ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อตรวจสอบปัจจัยที่ส่งออกเนื้อหมูของสหรัฐอเมริกา ซึ่งการเปิดกว้างทางการค้าเป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญ เนื้อหมูเป็นเนื้อสัตว์ที่ได้รับความนิยมในเอเชียตะวันออก การวิเคราะห์การถดถอย ที่คาดว่าจะกำหนด การเปลี่ยนแปลงตามเส้นอุปสงค์ของการส่งออกเนื้อหมูของสหรัฐอเมริกาไปยัง 3 ประเทศ ในเอเชียตะวันออก ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยรวมทั้ง 3 ประเทศ แสดงให้เห็นว่า การเปิดกว้างทางการค้าของพวกเขา มีความสัมพันธ์อย่างอ่อนแอกับความต้องการส่งออกเนื้อหมูของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2538-2556

Kazushi (2018) อธิบายถึง การรวมตัวทางเศรษฐกิจ ภายในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง จำนวนมากในเศรษฐกิจโลก พ.ศ. 2546 ในที่สุด อาเซียนก็จัดตั้ง AEC เมื่อปลายปี พ.ศ. 2558 โดยเป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่พัฒนาและก้าวหน้าที่สุดในเอเชียตะวันออก ซึ่งอาเซียนกำลัง เจาะลึก AEC สำหรับเป้าหมายต่อไปในปี พ.ศ. 2565 อาเซียนยังเป็นผู้นำ โครงการความร่วมมือ เอเชียตะวันออก รวมถึงอาเซียน +3 และอาเซียน +6 และอาเซียน +1 อาเซียนเสนอความตกลง

หุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) และนำการเจรจา RCEP ปัจจุบันสิทธิปกป้องที่เพิ่มขึ้น และแรงเสียดทานทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน โดยมีผลกระทบเชิงลบอย่างมาก ต่ออาเซียนและเอเชียตะวันออก นอกจากนี้ การระบาดของโรคระบาด Covid-19 ได้สร้างความเสียหายอย่างใหญ่ต่ออาเซียนและเอเชียตะวันออก อาเซียนตอบสนองต่อการระบาดใหญ่ของ Covid-19 และเสริมสร้างความเข้มแข็งของ AEC อย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางการป้องกันที่เพิ่มขึ้นและการระบาดใหญ่ของ Covid-19 ในที่สุดข้อตกลง RCEP ก็ลงนามในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2020 RCEP เป็น FTA ขนาดใหญ่แห่งเอเชียตะวันออกครั้งแรก RCEP มีความหมายที่ดีในอาเซียนและเอเชียตะวันออก อาเซียนยึดศูนย์กลางของอาเซียนในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เอเชียตะวันออก AEC และ RCEP จะมีความสำคัญมากขึ้น ท่ามกลางการป้องกันที่เพิ่มขึ้น และในระหว่างและในยุคหลังการระบาดใหญ่

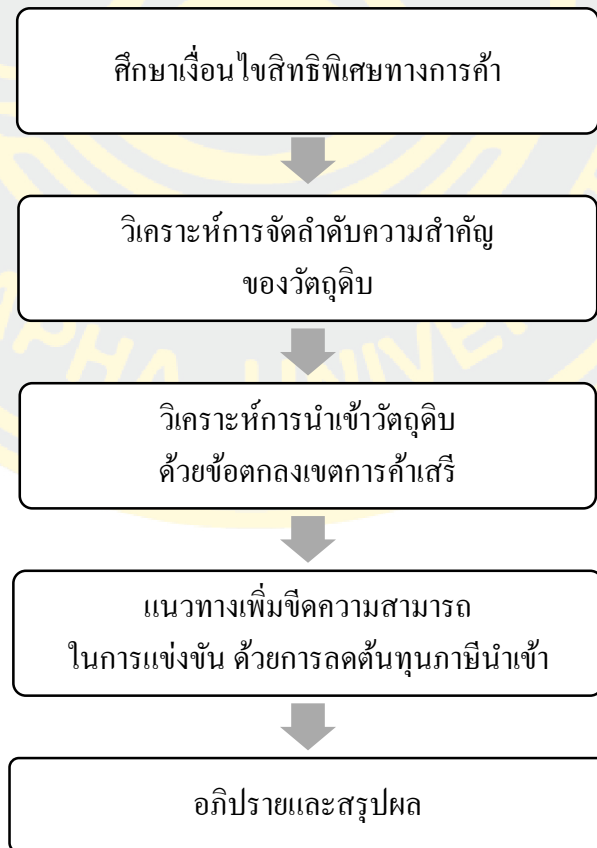
Jongkers (2019) อธิบายถึง 1 ใน FTAs ที่อาเซียนเห็นพ้องกัน คือ อาเซียน-จีน (ACFTA) ที่มีประสิทธิภาพในปี ค.ศ. 2010 เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ได้รับความสนใจมากที่สุด จากด้านบวก เนื่องจากขนาดของกำไร จากการค้าระหว่าง 2 ฝ่าย และจากด้านลบในรูปแบบของความกังวลว่า FTA มีวัตถุประสงค์เพื่อเสื่อมสภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกอาเซียนบางคน จากด้านลบของ ACFTA ระบุว่า โครงสร้างการค้าสำหรับอาเซียนและจีนมีความคล้ายคลึงกับจีน และอาเซียนที่แข่งขันกันในตลาดประเภทเดียวกัน แม้ว่าการเติบโตและการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจีน จะได้รับการต้อนรับจากสมาชิกส่วนใหญ่ของอาเซียน แต่เศรษฐกิจจีนที่กำลังเติบโตทางอำนาจ โดยสร้างผลกระทบเชิงลบต่ออาเซียน ประเทศสมาชิกอาเซียนมีความหลากหลายสูง เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสถาบันและกำลังการผลิต โครงสร้างทางเศรษฐกิจ และทรัพยากรและความเชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจ อาเซียนและจีนยังเป็นตลาดฟรีสำหรับการส่งออกที่ประเทศอินโดนีเซียกับกลุ่มสินค้าโภคภัณฑ์ที่ประสบกับตำแหน่งที่ถดถอยในประเทศจีน ในเวลาเดียวกัน ตำแหน่งดาวรุ่งและมีโอกาสล้ำหลังในอาเซียน คือ กลุ่มสินค้าโภคภัณฑ์ในประเทศจีน สำหรับอินโดนีเซียที่เป็นอาเซียน-จีน เพิ่มการรุกของผลิตภัณฑ์ส่งออกอินโดนีเซียในตลาดจีน โดยทำเครื่องหมายโดยการเพิ่มขึ้นของจำนวนภาคที่มีส่วนแบ่งเพิ่มขึ้นในตลาดจีน (ประเภทดาวรุ่งและโอกาสล้ำหลัง) จาก 19 ภาค ก่อนมีข้อตกลง ACFTA เพื่อ 52 ภาค หลังจากปี ค.ศ. 2010 เพื่อเพิ่มการส่งออกไปยังตลาดจีน ภายในกรอบของ ACFTA มีกลยุทธ์ที่มีให้กับอินโดนีเซีย คือ การปรับปรุงอุตสาหกรรมในประเทศ ที่จะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในความต้องการสูงในตลาดจีน (ผลิตภัณฑ์ประเภทโอกาสที่หายไป) โดยการสนับสนุนการวางแผนการส่งออกของอุตสาหกรรมและการส่งเสริมการส่งออกสำหรับผลิตภัณฑ์จัดเป็นโอกาสที่สามารถสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันที่ดี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำวิจัย เพื่อหาวิธีการลดต้นทุนทางภาษีนำเข้าวัตถุดิบ โดยการใช้สิทธิประโยชน์ของเขตการค้าเสรี (FTA) ซึ่งจะนำข้อมูลย้อนหลังมาประยุกต์ใช้กับ ทฤษฎี ด้วยการนำข้อมูลวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และในประเทศของบริษัท กรณีศึกษา โดยเปรียบเทียบต้นทุนภาษีระหว่างการใช้อัตราปกติและใช้สิทธิข้อตกลงเขตการค้าเสรี เพื่อเพิ่มขีดการแข่งขันของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้แบบอ้างอิง และนำผลลัพธ์มาใช้ดำเนินการวิเคราะห์และประยุกต์ใช้จริง ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มีหลากหลายวิธีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

จากภาพที่ 8 แสดงวิธีการดำเนินการวิจัย ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในการเลือกใช้ สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีศุลกากร ของการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ภายใต้เงื่อนไข ของข้อตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานต่อไปนี้

ศึกษาเงื่อนไขสิทธิพิเศษทางการค้า

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้านสิทธิพิเศษทางการค้า ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเงื่อนไขและข้อตกลงทางการค้า โดยใช้ข้อมูลการนำเข้าวัตถุดิบย้อนหลัง
2. ศึกษาเงื่อนไขสิทธิประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และพิกัดอัตราศุลกากร เรื่อง การขอยกเว้นอัตราอากรสำหรับวัตถุดิบที่มีถิ่นกำเนิดตามข้อตกลง
3. ศึกษาเงื่อนไขของสิทธิประโยชน์ข้อตกลงเขตการค้าเสรี และ WTO ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวัตถุดิบที่ถูกนำเข้าจากต่างประเทศของบริษัทกรณีศึกษา โดยเลือกใช้สิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าวัตถุดิบ

จัดลำดับความสำคัญของวัตถุดิบ

1. รวบรวมตัวอย่างสินค้าที่ถูกนำเข้าย้อนหลัง 3 เดือน โดยรวบรวมข้อมูลรายการวัตถุดิบ ที่นำเข้าจากต่างประเทศในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564
2. จัดกลุ่มตัวอย่างสินค้า หรือวัตถุดิบ โดยใช้หลัก ABC Classification analysis ในการจัดหมวดหมู่และลำดับความสำคัญของวัตถุดิบ เพื่อแบ่งและจัดหมวดหมู่วัตถุดิบ ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้มูลค่าของวัตถุดิบเป็นตัวชี้วัด ในการจัดหมวดหมู่สินค้า ถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้
 - กลุ่ม A คือ กลุ่มที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 หรือ สำคัญที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าสินค้า
 - กลุ่ม B คือ กลุ่มที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 โดยคิดเป็นร้อยละ 15-20 ของมูลค่าของสินค้า
 - กลุ่ม C คือ กลุ่มที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 เป็นอันดับที่สำคายน้อยที่สุด หรือ ไม่สำคัญ โดยคิดเป็นร้อยละ 5-10 ของมูลค่าของสินค้า

วิเคราะห์ต้นทุนภาษีนำเข้าของวัตถุดิบ

วิเคราะห์ต้นทุนภาษีนำเข้าจากการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ โดยการเลือกกลุ่มวัตถุดิบที่มีการนำเข้ามามากที่สุดและมีมูลค่ามากที่สุด ซึ่งพิจารณาจากเอกสารใบขนขาเข้า โดยคำนวณภาษีจากเอกสารเดินพิธีการ ดังต่อไปนี้

1. นำมูลค่ารวม CIF x อัตราอากรขาเข้า* (%) = อากรขาเข้า
2. นำมูลค่ารวม CIF + อากรขาเข้า x อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม 7 เปอร์เซ็นต์ = ภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. อากรขาเข้า + ภาษีมูลค่าเพิ่ม = มูลค่ารวมภาษีขาเข้าที่ต้องชำระ

จากข้อมูลการนำเข้าวัตถุดิบ โดยใช้วิธีการคำนวณภาษีข้างต้น สามารถวิเคราะห์ได้ 3 กรณี ดังนี้

1. การนำเข้าวัตถุดิบในอัตราอากรปกติ
2. การนำเข้าวัตถุดิบภายใต้สิทธิประโยชน์ WTO
3. การนำเข้าวัตถุดิบภายใต้สิทธิประโยชน์ FTA

แนวทางเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการลดต้นทุนภาษีนำเข้า

เปรียบเทียบต้นทุนภาษีนำเข้า ระหว่างการนำเข้าในอัตราอากรปกติ การนำเข้าภายใต้สิทธิประโยชน์ WTO และการนำเข้าภายใต้สิทธิประโยชน์ข้อตกลงเขตการค้าเสรี

อภิปรายและสรุปผล

นำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัยมาอภิปรายผลและสรุปผล เพื่อบริษัทกรณีศึกษา จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์จากการลดต้นทุนภาษีนำเข้า

บทที่ 4

ผลการดำเนินการวิจัย

บริษัทกรณีสึกษา เป็นบริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ เครื่องซงกาแพ และเครื่องมือสื่อสารให้กับลูกค้าในไทยและต่างประเทศ ซึ่งมีกลุ่มลูกค้าหลักในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา จากการศึกษาคพบว่า ทางบริษัทกรณีสึกษาได้มีการนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศในโซนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น จีน ไต้หวัน สิงคโปร์ เวียดนาม มาเลเซีย เพื่อผลิตสินค้า ซึ่งวัตถุดิบบางประเภทมีการสั่งทำเป็นพิเศษ เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของลูกค้า ต้นทุนภาษี เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ต้นทุนสินค้ามีราคาแพง เนื่องจากการนำเข้าในรูปแบบอากรนำเข้าปกติ งานวิจัยนี้ จึงเป็นการศึกษาการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการใช้อัตราลดหย่อนภาษีนำเข้า กรณีสึกษา บริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในส่วนของผลการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นการนำเสนอผลลัพธ์ ซึ่งได้ดำเนินการตามขอบเขตการวิจัย และตามลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาเงื่อนไขสิทธิพิเศษทางการค้า
2. ผลวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของวัตถุดิบ
3. ผลวิเคราะห์ต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบ
4. แนวทางเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการลดต้นทุนภาษีนำเข้า

ผลการศึกษาเงื่อนไขสิทธิพิเศษทางการค้า

เนื่องจากบริษัทผู้ผลิต กรณีสึกษา เป็นบริษัทที่ผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์ประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยที่ผ่านมา บริษัทกรณีสึกษา นำเข้าวัตถุดิบและชิ้นส่วนจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น จีน เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศที่สามารถใช้สิทธิพิเศษทางการค้า ซึ่งโดยทั่วไป สิทธิพิเศษทางการค้า จะส่งผลดีต่อบริษัทที่มีการนำเข้าและส่งออก เช่นเดียวกับบริษัทกรณีสึกษา สามารถใช้สิทธิพิเศษทางการค้า เพื่อขอยกเว้น หรือลดอากรขาเข้าและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดระดับโลก โดยส่วนใหญ่สิทธิพิเศษทางการค้านั้น มีหลากหลายความตกลงได้ ดังนี้

ภาพที่ 9 สิทธิพิเศษทางการค้า

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ (2563)

ดังนั้น การเลือกใช้สิทธิพิเศษทางการค้า เป็นหนึ่งในวิธีการลดต้นทุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการใช้สิทธิประโยชน์ดังนี้

1. WTO (World Trade Organization)

การใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ WTO เป็นหนึ่งในทางเลือกของการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี โดยมีแนวทางเป็นการลด หรือยกเว้นอัตราอากร ซึ่งประเทศไทยได้ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกเมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2538 เมื่อขึ้นทะเบียนแล้วนั้น ประเทศไทยจะได้รับเข้าเป็นสมาชิก และสามารถทำการค้าระหว่างประเทศได้ โดยได้รับการลด หรือยกเว้นอัตราอากรภายใต้ข้อตกลงของการขอยกเว้นอากร ซึ่งสินค้าที่นำเข้าต้องเป็นสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่เป็นภาคี หรือเป็นสมาชิกที่อยู่ในข้อตกลงมาร์ราเกซ ซึ่งถูกจัดตั้งโดยองค์การการค้าโลก โดยปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 164 ประเทศคู่ค้า

2. สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้เขตการค้าเสรี Free Trade Agreement (FTA)

สิทธิประโยชน์ FTA คือ ความร่วมมือของ 2 ประเทศคู่ค้า ที่ร่วมทำข้อตกลงร่วมกัน โดยสามารถขอลด หรือยกเว้นอัตราอากรนำเข้า และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ในตลาดโลก เนื่องจากมีประเทศคู่ค้าหลายประเทศร่วมตกลงเพื่อขอสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร โดยเป็นการลดต้นทุนทางภาษี ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA ในกลุ่มพหุภาคีมี 8 ข้อตกลง ได้แก่

1. ASEAN Trade in Goods Agreements (Form D ATIGA)
2. ASEAN-China (ACFTA หรือ Form E)
3. ASEAN-Japan (AJCEP หรือ Form AJ)
4. ASEAN-India (AIFTA หรือ Form AI)
5. ASEAN-Korea (AKFTA หรือ Form AK)
6. ASEAN-Australia–New Zealand (AANZFTA หรือ Form AANZ)
7. ASEAN-Hong Kong, China Free Trade Agreements (Form AHK)
8. Regional Comprehensive Economic Partnership Agreements (RCEP)

สิทธิประโยชน์ FTA ในระดับพหุภาคี จะดำเนินการผ่านความร่วมมือของกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นหลัก ซึ่งเป็นข้อตกลงภายในกลุ่มประเทศที่สามารถขอลดและยกเว้นอากรได้ตามกฎถิ่นกำเนิดสินค้าตามประกาศกระทรวงการคลัง โดยมีกลุ่มประเทศที่อยู่ในอาเซียนและกรอบความร่วมมือของ Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) ซึ่งเป็นข้อตกลงของ FTA ที่จำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อตกลงว่าด้วยกฎถิ่นกำเนิดสินค้า ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สามารถครอบคลุมด้านต่าง ๆ

กลุ่มที่ 2 สิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA ในกลุ่มทวิภาคี มี 6 ข้อตกลง ได้แก่

1. Thailand-India (TIFTA)
2. Thailand-Australia (TAFTA)
3. Thailand-New Zealand (TNZCEP)
4. Thailand-Japan (JTEPA)
5. Thailand-Peru (TPFTA)
6. Thailand-Chile (TCFTA)

สิทธิประโยชน์ FTA ในระดับทวิภาคี จะเป็นความร่วมมือของ 2 ประเทศเท่านั้น ซึ่งสินค้าที่จะสามารถใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ข้อตกลงได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ถิ่นกำเนิดสินค้าจากประเทศคู่ค้าเท่านั้น ไม่สามารถรวมถิ่นกำเนิดได้ เหมือนสิทธิประโยชน์ในกลุ่มพหุภาคี

ซึ่งโดยปกติแล้ว การนำเข้าภายใต้สิทธิประโยชน์ข้อตกลงเขตการค้าเสรี FTA มีเงื่อนไขสิทธิประโยชน์ของถิ่นกำเนิด โดยมีขั้นตอนการขอใช้สิทธิพิเศษภายใต้เขตการค้าเสรี เพื่อเป็นตัวช่วยในการลดภาษีนำเข้า ตามประกาศการยกเว้น หรือลดอัตราอากร ซึ่งเป็นสิทธิประโยชน์ที่ขอลด หรือยกเว้นอากร จะต้องเป็นสินค้าที่อยู่ในถิ่นกำเนิดที่ตกลงไว้ของแต่ละประเทศ และการพิจารณานั้น จะถูกพิจารณาควบคู่ไปกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rule of origin หรือ

ROO) ซึ่งแต่ละประเทศมีข้อกำหนดต่างกันออกไป โดยกว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า สามารถจำแนกตามแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าได้ 2 ประเภท คือ กฎการใช้วัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained: WO) และกฎการแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation: ST)

ในกรณีของบริษัทกรณีศึกษา ได้มีการนำเข้าชิ้นส่วนประกอบเครื่องชงกาแฟ ซึ่งได้รับการแปรสภาพอย่างสิ้นเชิง ดังนั้น ถิ่นกำเนิดสินค้าจะพิจารณาว่า สินค้าที่มีกระบวนการผลิตโดยการแปรสภาพอย่างเพียงพอ พิจารณาได้จาก 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การใช้สัดส่วนมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ (Regional Value Content: RVC)
2. การเปลี่ยนพิกัดอัตราศุลกากร (Change in Tariff Classification: CTC) มี 3 ระดับ ดังนี้
 - 2.1 การเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ ในระดับ 2 หลัก (Change of Chapter: CC)
 - 2.2 การเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ ในระดับ 4 หลัก (Change of Tariff Heading: CTH)
 - 2.3 การเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ ในระดับ 6 หลัก (Change of Tariff Subheading: CTSH)
3. เกณฑ์การใช้กระบวนการผลิต (Processing operation)

ดังนั้น สิทธิประโยชน์ FTA เป็นสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมกับบริษัทกรณีศึกษา โดยเฉพาะสิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA ในกลุ่มพหุภาคี เนื่องจากส่วนใหญ่ที่บริษัทผลิตและผู้ส่งออกอยู่ในโซนเอเชีย

3. GSP (Generalized System of Preferences)

GSP เป็นสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร โดยประเทศที่พัฒนาแล้วได้มอบสิทธิประโยชน์ให้แก่สินค้าที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศที่กำลังพัฒนา โดยปัจจุบันประเทศที่ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรกับประเทศไทย มีทั้งหมด 3 ประเทศคู่ค้า ได้แก่ รัสเซียและเครือรัฐเอกราช นอร์เวย์และสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งสิทธิประโยชน์นี้ สามารถลดหรือยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับสินค้าประเภทเกษตรเท่านั้น จึงจะขอรับสิทธิประโยชน์ทางการค้านี้ได้ โดยมีฟอร์ม A เป็นเอกสารเพื่อแสดงการขอลด หรือยกเว้นอากรนำเข้าจากประเทศคู่ค้า

ดังนั้น สิทธิประโยชน์ GSP เป็นสิทธิประโยชน์ที่ไม่เหมาะสมกับบริษัทผู้ผลิตกรณีศึกษา เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ที่บริษัทผู้ผลิตสินค้า กรณีศึกษาทำการค้าอยู่ในโซนเอเชียและสหรัฐอเมริกา และวัตถุดิบที่นำเข้าเป็นชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสิทธิประโยชน์ดังกล่าวไม่อยู่ในกลุ่มประเทศคู่ค้าและวัตถุประสงค์ของการขอยกเว้น ไม่เป็นไปตามกฎของสิทธิประโยชน์ GSP

4. GSTP (The global system of trade preferences among developing countries)

GSTP เป็นสิทธิประโยชน์เพื่อกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนามอบสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้กับประเทศที่กำลังพัฒนาเช่นกันและยังคงเป็นสมาชิก โดยมีประเทศคู่ค้าทั้งหมด 125 ประเทศ

ซึ่งการลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับการให้สิทธิประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศกำลังพัฒนาสามารถขอได้ในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาด้วยกัน และมีถิ่นกำเนิดสินค้าอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาเท่านั้น ไม่สามารถใช้สิทธิประโยชน์กับประเทศที่ไม่อยู่ในข้อตกลงได้ หรือประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งสิทธิประโยชน์นี้ สามารถลดหรือยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับสินค้าประเภทเกษตรเท่านั้น โดยมีฟอร์ม GSTP เป็นเอกสารเพื่อแสดงการขอลด หรือยกเว้นอากรนำเข้าตามพิกัดศุลกากรที่ระบุไว้ในประกาศกระทรวงการคลัง ดังนั้น สิทธิประโยชน์ GSTP เป็นสิทธิประโยชน์ที่ไม่เหมาะสมกับบริษัทผู้ผลิตกรณีศึกษาในบางกรณี เนื่องจากมีข้อจำกัดของสินค้า ซึ่งสิทธิประโยชน์ดังกล่าวไม่อยู่ในกลุ่มประเทศคู่ค้าและวัตถุประสงค์ของการขอยกเว้นไม่เป็นไปตามกฎของสิทธิประโยชน์ GSTP ดังนั้น งานวิจัยครั้งนี้ ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสิทธิประโยชน์ภายใต้ World trade organization: WTO และ Free Trade Agreements: FTA เนื่องจากสิทธิประโยชน์ทั้ง 2 นี้ สามารถขอใช้สิทธิเกี่ยวกับการลดหรือยกเว้นอากรได้ตรงตามวัตถุประสงค์กับการนำเข้าวัตถุดิบของบริษัทกรณีศึกษา

ผลวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของวัตถุดิบ

จากการศึกษาสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมกับรูปแบบของบริษัทผู้ผลิต กรณีศึกษา ซึ่งวัตถุดิบและต้นทุนสินค้ามีความสำคัญกับอัตราภาษีอากร และการจัดลำดับความสำคัญของวัตถุดิบที่สามารถวัดความสำคัญได้ โดยใช้หลักการ ABC Classification analysis จากการวิเคราะห์ข้อมูลของวัตถุดิบที่นำเข้า โดยจัดแบ่งกลุ่มสินค้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลย้อนหลัง 3 เดือน ซึ่งอยู่ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 โดยการจัดแบ่งกลุ่มสินค้า ซึ่งนำข้อมูลปริมาณการสั่งซื้อและนำเข้าวัตถุดิบมาวิเคราะห์และจำแนกเป็นกลุ่มตามหลัก ABC Classification analysis โดยจัดลำดับตามมูลค่าสินค้านำเข้า CIF ที่มีมูลค่าสูงที่สุด โดยสามารถจำแนกสินค้าออกเป็น 3 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มวัตถุดิบ

ประเภทของวัตถุดิบ	จำนวนรายการวัตถุดิบ (ชิ้น)	ราคา CIF (บาท)	มูลค่าสินค้า (ร้อยละ)
วัตถุดิบกลุ่ม A	10	1,228,263,604.03	80
วัตถุดิบกลุ่ม B	19	232,551,509.22	15
วัตถุดิบกลุ่ม C	66	78,326,724.57	5
รวม	95	1,539,141,837.83	100

จากตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์วัสดุคืบทั้งหมด 95 รายการ และมีมูลค่าสินค้า 1,539,141,837.83 บาท ซึ่งสามารถสามารถอธิบายได้ ดังนี้

วัสดุคืบประเภท A ซึ่งมีวัสดุคืบ 10 รายการ มีมูลค่าสินค้ารวม 1,228,263,604.03 บาท คิดเป็นร้อยละ 80 ของราคาวัสดุคืบจากราคาทั้งหมด

วัสดุคืบประเภท B ซึ่งมีวัสดุคืบ 19 รายการ มีมูลค่าสินค้ารวม 232,551,509.22 บาท คิดเป็นร้อยละ 15 ของราคาวัสดุคืบจากราคาทั้งหมด

วัสดุคืบประเภท C ซึ่งมีวัสดุคืบ 66 รายการ มีมูลค่าสินค้ารวม 78,326,724.57 บาท คิดเป็นร้อยละ 5 ของราคาวัสดุคืบจากราคาทั้งหมด

ซึ่งจากการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการจัดกลุ่มตามหลักการ ABC Classification analysis พบว่า วัสดุคืบที่นำเข้ามามากที่สุดและมีผลกระทบต่อการนำชำระภาษีมากที่สุด คือ วัสดุคืบที่อยู่ในกลุ่ม A ซึ่งมีมูลค่าสินค้าอยู่ที่ 1,228,263,604.03 บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าสินค้าทั้งหมด โดยรายการวัสดุคืบที่อยู่ในกลุ่ม A แสดงรายละเอียดการนำเข้าในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายการวัสดุคืบนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศของของกลุ่ม A

ที่	รายการวัสดุคืบ	จำนวน (ชิ้น)	ราคา CIF (บาท)	อัตรา ร้อยละ	อัตราร้อยละ (สะสม)	ประเภทของกลุ่มสินค้า
1	Printed circuit board	3,635,442.00	541,009,845.17	35	35	A
2	Transistor	5,144,005.00	330,462,192.55	21	57	A
3	Hot water tank	866,480.00	98,439,078.82	6	63	A
4	Light emitting diode	792,358.00	69,905,637.22	5	68	A
5	Camera module	117,309.00	42,791,267.43	3	70	A
6	Button	4,650,943.00	31,068,918.78	2	72	A
7	Water air pump	490,560.00	28,958,499.20	2	74	A
8	Integrated circuit	1,291,400.00	28,673,921.06	2	76	A
9	Wire harness	7,799,077.00	28,494,658.60	2	78	A
10	Valve	1,539,700.00	28,459,585.20	2	80	A

จากตารางที่ 2 แสดงรายการวัสดุคืบนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศของของกลุ่ม A สามารถอธิบายรายละเอียดและการวิเคราะห์ความถี่สะสมที่ถูกคำนวณจากมูลค่าของสินค้า ดังต่อไปนี้

Printed circuit board คือ แผงวงจรไฟฟ้าสำหรับเครื่องขงกาแพ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 3,635,442 ชิ้น และมีมูลค่าสินค้ารวม 541,009,845.17 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.15 ของราคาสินค้าทั้งหมด โดยมีความถี่สะสมร้อยละ 35.15

Transistor คือ ทรานซิสเตอร์สำหรับเครื่องขงกาแพ เป็นอุปกรณ์กึ่งตัวนำที่สามารถทำหน้าที่ขยายสัญญาณไฟฟ้าเปิดและปิดสัญญาณไฟฟ้าโดยคงค่าแรงดันไฟฟ้า หรือ กล้าสัญญาณไฟฟ้า ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 5,144,005.00 ชิ้น และมีมูลค่าสินค้ารวม 330,462,192.55 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.47 ของราคาสินค้าทั้งหมด โดยมีความถี่สะสม ร้อยละ 56.62

Hot water tank คือ คอยล์ท่อลูมิเนียมสำหรับเครื่องขงกาแพ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 866,480 ชิ้น และมีมูลค่าสินค้ารวม 98,439,078.82 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.40 ของราคาสินค้าทั้งหมด โดยมีความถี่สะสมร้อยละ 63.02

Light emitting diode คือ จอภาพไอแอลอีดีสำหรับเครื่องขงกาแพ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 792,358 ชิ้น และมีมูลค่าสินค้ารวม 69,905,637.22 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.54 โดยมีความถี่สะสม ร้อยละ 67.56

Camera module คือ กล้องสำหรับสแกนคิวอาร์โค้ดสำหรับเครื่องขงกาแพ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 117,309 ชิ้น และมีมูลค่าสินค้ารวม 42,791,267.43 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.78 ของราคาสินค้าทั้งหมด โดยมีความถี่สะสมร้อยละ 70.34

Button คือ ปุ่มกดสำหรับเครื่องขงกาแพ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 4,650,943 ชิ้น และมีมูลค่าสินค้ารวม 31,068,918.78 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.02 ของราคาสินค้าทั้งหมด โดยมีความถี่สะสมร้อยละ 72.36

Water air pump คือ บัมพ์น้ำสำหรับเครื่องขงกาแพ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 490,560 ชิ้น และมีมูลค่าสินค้ารวม 28,958,499.20 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.88 ของราคาสินค้าทั้งหมด โดยมีความถี่สะสมร้อยละ 74.24

Integrated circuit คือ แผงวงจรไฟฟ้าสำหรับเครื่องมือสื่อสาร Walkie-talkie ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 1,291,400 ชิ้น และมีมูลค่าสินค้ารวม 28,673,921.06 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.86 ของราคาสินค้าทั้งหมด โดยมีความถี่สะสมร้อยละ 76.10

Wire harness คือ สายไฟ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 7,799,077 ชิ้น และมีมูลค่าสินค้ารวม 28,494,658.60 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.85 ของราคาสินค้าทั้งหมด โดยมีความถี่สะสมร้อยละ 77.95

Valve คือ วาล์วสำหรับเครื่องขงกาแพ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 1,539,700 ชิ้น และมีมูลค่าสินค้ารวม 28,459,585.20 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.85 ของราคาสินค้าทั้งหมด โดยมีความถี่สะสม ร้อยละ 79.80

ดังนั้น รายการวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า ได้วัตถุดิบในกลุ่ม A มีการนำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมด 10 รายการ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้าทั้งหมด 26,327,274.00 ชิ้น รวมมูลค่าทั้งสิ้น 1,228,263,604.03 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าสินค้าทั้งหมด และมีผลกระทบต่อการนำเข้าระยะยาวการนำเข้าที่มีมูลค่าสูง

นอกจากนี้ วัตถุดิบที่มีการนำเข้า 8 รายการ จากวัตถุดิบทั้งหมด 10 รายการ เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเครื่องซงกาแพ ซึ่งเป็นสินค้าที่มียอดผลิตและส่งออกมากที่สุดของสินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากการใช้ชีวิตของประชากรในกลุ่มประเทศส่งออก มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากโรคโควิด-19 จึงทำให้เครื่องซงกาแพสำเร็จรูป เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคำสั่งซื้อจากต่างประเทศมากที่สุด

ผลวิเคราะห์ต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบ

จากการศึกษากรณีบริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศของของกลุ่ม A ซึ่งมีผลกระทบต่อต้นทุนสินค้า เนื่องจากกระบวนการนำเข้าวัตถุดิบมาใช้ในกระบวนการผลิต หรือนำเข้าเพื่อจุดประสงค์อื่น เป็นการดำเนินการที่ต้องผ่านขั้นตอนและมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ เนื่องจากต้องทำการค้ากับประเทศคู่ค้าหรือประเทศพันธมิตร ซึ่งมีต้นทุนภาษีนำเข้าวัตถุดิบที่อาจจะมีผลต่อการประมาณการของราคาสินค้า โดยบริษัทกรณีศึกษา ได้ศึกษาหาแนวทางการลดต้นทุน เนื่องจากต้นทุนภาษีนำเข้า มีผลกระทบต่อข้อกำหนดราคาสินค้าเช่นกัน

งานวิจัยนี้ ได้รวบรวมข้อมูลการนำเข้าวัตถุดิบในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เฉพาะวัตถุดิบกลุ่ม A ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการชำระภาษีมากที่สุด โดยคำนวณจากราคาสินค้าที่ถูกนำเข้าของกลุ่ม A ภายใต้อัตราการนำเข้าในราคา CIF โดยใช้สูตรการคำนวณตามพิภคศุลกากร ดังนี้

1. นำมูลค่ารวม CIF x อัตราอากรขาเข้า* (%) = อากรขาเข้า
2. นำมูลค่ารวม CIF + อากรขาเข้า x อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม 7 เปอร์เซ็นต์ = ภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. อากรขาเข้า + ภาษีมูลค่าเพิ่ม = มูลค่ารวมภาษีขาเข้าที่ต้องชำระ

หลังจากการเก็บข้อมูลย้อนหลัง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้นำมาพิจารณาการนำเข้าและชำระภาษีของวัตถุดิบเรียบร้อยแล้ว หากในอนาคตบริษัทกรณีศึกษา ยังคงนำเข้าวัตถุดิบยังคงมีการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแน่นอนว่า หากบริษัทกรณีศึกษา ยังคงนำเข้าในอัตราอากรปกติ ซึ่งทำให้มีการชำระภาษีที่สูง ดังนั้น ผู้วิจัยต้องการวิเคราะห์ต้นทุนภาษีอากรนำเข้าจากข้อมูลย้อนหลังที่สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อคาดการณ์ต้นทุนภาษีในอนาคตได้ โดยสามารถกำหนดเป็น

แนวทางการลดต้นทุนภาณินำเข้าของวัตถุคิบ โดยสามารถกำหนดการวิเคราะห์ได้ 3 ส่วน
ดังต่อไปนี้

การนำเข้าในอัตราอากรปกติ

การนำสินค้ำเข้า ในกรณีที่เป็นสินค้ำทั่วไป ผู้นำสินค้ำจะเข้าจะต้องจัดทำใบขนสินค้ำ
ขาเข้า พร้อมแบบแสดงรายการภาณินสรพสามิตและภาณินมูลค่าเพิ่ม (กศก. 99/ 1) และชำระภาณิน
นำเข้าอัตราอากรปกติ โดยเป็นอัตราอากรสูงสุด เนื่องจากการนำเข้าไม่ได้มีจุดประสงค์ตามประกาศ
กระทรวงการคลัง และไม่ได้นำเข้าภายใต้สิทธิประโยชน์ที่สามารถลด หรือยกเว้นตามข้อตกลง
คั้งนั้น จากการจัดกลุ่มวัตถุคิบ A ทั้งหมด 10 รายการ ของบริษัทกรณีศึกษาต้องทำการชำระภาณินตาม
ในอัตราอากรปกติ ดังแสดงภาณินที่ต้องชำระในอัตราอากรปกติในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 รายการการนำเข้าวัตถุคิบในอัตราอากรปกติของวัตถุคิบกลุ่ม A

ที่	รายการวัตถุคิบ	พิกัด ศุลกากร	ราคาสินค้ำ (บาท)	อัตรา อากร ปกติ (ร้อยละ)	อัตราอากรปกติ (บาท)	ภาณินมูลค่าเพิ่ม (บาท)	ภาณินที่ต้องชำระ (บาท)
1	Printed circuit board	8516.90.29	541,009,845.17	40	216,403,938.07	53,018,964.83	269,422,902.89
2	Transistor	8541.29.00	330,462,192.55	35	115,661,767.39	31,228,677.20	146,890,444.59
3	Hot water tank	8516.80.90	98,439,078.82	40	39,375,631.53	9,647,029.72	49,022,661.25
4	Light emitting diode	8531.80.90	69,905,637.22	40	27,962,254.89	6,850,752.45	34,813,007.34
5	Camera module	8516.90.29	42,791,267.43	40	17,116,506.97	4,193,544.21	21,310,051.18
6	Button	3926.90.99	31,068,918.78	40	12,427,567.51	3,044,754.04	15,472,321.55
7	Water air pump	8414.80.50	28,958,499.20	30	8,687,549.76	2,635,223.43	11,322,773.19
8	Integrated circuit	8542.39.00	28,673,921.06	35	10,035,872.37	2,709,685.54	12,745,557.91
9	Wire harness	8544.49.39	28,494,658.60	40	11,397,863.44	2,792,476.54	14,190,339.98
10	Valve	8481.40.90	28,459,585.20	30	8,537,875.56	2,589,822.25	11,127,697.81
รวมภาณิน					467,606,827.49	118,710,930.21	586,317,757.70

จากตารางที่ 3 พบว่า รายการอัตราอากรปกติและภาณินที่ต้องชำระในอัตราอากรปกติ
ซึ่งนำเข้าโดยไม่ใช้สิทธิประโยชน์ตามประกาศกระทรวงการคลัง หากนำเข้าภายใต้พิกัดศุลกากร
ข้างต้น จะมีวัตถุคิบที่นำเข้า 6 รายการ ต้องเสียภาณินอัตราสูงถึงร้อยละ 40 ใน โดย Printed circuit
board เป็นวัตถุคิบที่ถูกนำเข้ามากที่สุดและมีมูลค่าภาณินมากที่สุดถึง 216,403,938.07 บาท นอกจากนี้

ยังมีวัตถุดิบ 2 รายการที่นำเข้าไปในอัตราอากรร้อยละ 35 และวัตถุดิบอีก 2 รายการ ซึ่งมีอัตราอากร ร้อยละ 30 ดังนั้น วัตถุดิบทั้งหมด 10 รายการ ต้องชำระภาษีอากรมูลค่า รวม 467,606,827.49 บาท และภาษีมูลค่าเพิ่ม รวม 118,710,930.21 บาท รวมเป็นยอดภาษีที่ต้องชำระ คือ 586,317,757.70 บาท

การนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ WTO

การนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ WTO ตามกฎการยกเว้นอากรการให้สิทธิพิเศษ ทางภาษีศุลกากร ตามข้อผูกพันในความตกลงมารีราเกชจัดตั้งองค์การการค้าโลก และต้องเป็นสินค้าที่มีถิ่นกำเนิด หรือ Rule of origin (ROO) จากประเทศที่เป็นภาคีและอยู่ความตกลง ซึ่งจะถูกกำหนดว่า ประเทศที่เป็นประเทศสมาชิกสามารถใช้สิทธิประโยชน์ได้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบประเทศที่ได้มีการนำเข้าวัตถุดิบเป็นประเทศที่เป็นสมาชิกของ WTO พบว่า สามารถใช้สิทธิภายใต้ WTO ได้ และมีต้นทุนภาษีนำเข้า ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 รายการการนำเข้าวัตถุดิบภายใต้สิทธิประโยชน์ WTO ของวัตถุดิบกลุ่ม A

ที่	รายการ วัตถุดิบ	พิกัด ศุลกากร	ราคาสินค้า (บาท)	อัตราอากร ตามสิทธิประโยชน์		ภาษีมูลค่าเพิ่ม (บาท)	ภาษีที่ต้องชำระ (บาท)	ROO
				WTO (ร้อยละ)	อัตราอากร (บาท)			
1	Printed circuit board	8516.90.29	541,009,845.17	30	162,302,953.55	49,231,895.91	211,534,849.46	การยกเว้น อากรต้อง เป็นของที่มี ถิ่นกำเนิด จาก ประเทศที่เป็นภาคี ของ ความตกลง มารีราเกช จัดตั้ง องค์การ การค้าโลก
2	Transistor	8541.29.00	330,462,192.55	0	0.00	23,132,353.48	23,132,353.48	
3	Hot water tank	8516.80.90	98,439,078.82	30	29,531,723.65	8,957,956.17	38,489,679.82	
4	Light emitting diode	8531.80.90	69,905,637.22	30	20,971,691.17	6,361,412.99	27,333,104.16	
5	Camera module	8516.90.29	42,791,267.43	30	12,837,380.23	3,894,005.34	16,731,385.57	
6	Button	3926.90.99	31,068,918.78	30	9,320,675.63	2,827,271.61	12,147,947.24	
7	Water air pump	8414.80.50	28,958,499.20	30	8,687,549.76	2,635,223.43	11,322,773.19	
8	Integrated circuit	8542.39.00	28,673,921.06	0	0.00	2,007,174.47	2,007,174.47	
9	Wire harness	8544.49.39	28,494,658.60	30	8,548,397.58	2,593,013.93	11,141,411.51	
10	Valve	8481.40.90	28,459,585.20	20	5,691,917.04	2,390,605.16	8,082,522.20	
Total Duty & Tax					257,892,288.61	104,807,912.49	364,800,201.10	

จากตารางที่ 4 แสดงรายการอัตราอากรและภาษีที่ต้องชำระภายใต้ WTO ว่าด้วยกฎการยกเว้นอากรการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรตามข้อตกลงมาร์ราเกชจัดตั้งองค์การค้าโลก ตามประกาศกระทรวงการคลัง วิเคราะห์ได้ว่า หากบริษัทกรณีศึกษานำเข้าวัตถุดิบภายใต้พิกัดข้างต้น สามารถลดและยกเว้นอัตราอากรดังตารางข้างต้น โดยมีวัตถุดิบ 7 รายการ ที่ต้องชำระอากรร้อยละ 30 โดยมี Printed circuit board เป็นวัตถุดิบที่นำเข้ามากที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีอัตราอากรที่ต่ำกว่ากรณีการนำเข้าในอัตราอากรปกติ และมีวัตถุดิบ 1 รายการ ที่ต้องชำระอากรร้อยละ 20 คือ Valve นอกจากนี้มีวัตถุดิบ 2 รายการ เมื่อใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ WTO จะสามารถลด หรือยกเว้นอากร ซึ่งมีอัตราอากรร้อยละ 0 คือ Transistor และ Integrated circuit ดังนั้น การนำเข้าวัตถุดิบภายใต้ WTO สามารถลด หรือยกเว้นอัตราอากรได้บางพิกัด ซึ่งต้องชำระอากรมูลค่ารวม 257,892,288.61 บาท และภาษีมูลค่าเพิ่มรวม 104,807,912.49 บาท รวมภาษีที่ต้องชำระ คือ 364,800,201.10 บาท ซึ่งหากเทียบกับภาษีที่ต้องชำระโดยการนำเข้าในอัตราอากรปกติ

การนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA (Free trade agreements)

รายการวัตถุดิบในกลุ่ม A ของบริษัทกรณีศึกษา มีการนำเข้าวัตถุดิบจากจีน เวียดนาม สิงคโปร์ ฮองกง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ FTA ที่มีความเป็นไปได้ ที่จะสามารถนำมาใช้ โดยจากประเทศถิ่นกำเนิดของวัตถุดิบ ความเป็นไปได้ของฐานการผลิตสินค้า หรือส่วนประกอบของแหล่งที่มาของวัตถุดิบ โดยผู้ส่งออกวัตถุดิบต้องออกเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of origin) มาพร้อมกับการส่งสินค้า บริษัทกรณีศึกษาจึงจะสามารถใช้สิทธิประโยชน์การลดอัตราอากรภายใต้ FTA

เมื่อพิจารณาข้อกำหนดข้างต้น พบว่า บริษัทกรณีศึกษามีความเป็นไปได้ที่จะการนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA จากพิจารณาเห็นว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ดังนี้ 1) กฎถิ่นกำเนิด ATIGA หรือ Form D 2) กฎถิ่นกำเนิด ACFTA หรือ Form E 3) กฎถิ่นกำเนิด AHKFTA หรือ Form AHK และ 4) กฎถิ่นกำเนิด RCEP หรือ Form RCEP ดังแสดงรายละเอียดในอัตราอากรภาษีอากรขาเข้าภายใต้ FTA และกฎถิ่นกำเนิดสินค้า ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รายการการนำเข้าวัตถุดิบภายใต้สิทธิประโยชน์ FTA ของวัตถุดิบกลุ่ม A

ที่	รายการวัตถุดิบ	พิกัดศุลกากร	อัตราอากรตามสิทธิประโยชน์		ภาษีมูลค่าเพิ่ม (บาท)	ROO ATIGA (Form D)	ROO ACFTA (Form E)	ROO AHKFTA (Form AHK)	ROO RCEP
			FTA (ร้อยละ)	อัตราอากร (บาท)					
1	Printed circuit board	8516.90.29	0	0.00	37,940,689.16	RVC 40%/ CTH	RVC 40%	RVC 40%	RVC 40%/ CTH
2	Transistor	8541.29.00	0	0.00	23,202,353.48	RVC 40%/ CTH/ RVC 35% + CTSH	RVC 40% / CTSH	RVC 40%	RVC 40%/ CTH
3	Hot water tank	8516.80.90	0	0.00	6,960,735.52	RVC 40%/ CTH/ RVC 35% + CTSH	RVC 40%	RVC 40%	RVC 40%/ CTH
4	Light emitting diode	8531.80.90	0	0.00	4,963,394.61	RVC 40%/ CTH/ RVC 35% + CTSH	RVC 40%	RVC 40%	RVC 40%/ CTH
5	Camera module	8516.90.29	0	0.00	3,065,388.72	RVC 40%/ CTH/ RVC 35% + CTSH	RVC 40%	RVC 40%	RVC 40%/ CTH
6	Button	3926.90.99	0	0.00	2,244,824.31	RVC 40%/ CTSH	RVC 40%/ CTH	RVC 40%	ไม่อยู่ใน ข้อตกลง
7	Water air pump	8414.80.50	0	0.00	2,097,094.94	RVC 40%/ CTSH	RVC 40%/ CTH	RVC 40%	RVC 40%/ CTH
8	Integrated circuit	8542.39.00	0	0.00	2,077,174.47	RVC 40%/ CTSH	RVC 40%/ CTSH	RVC 40%	RVC 40%/ CTH
9	Wire harness	8544.49.39	0	0.00	2,064,626.10	RVC 40%/ CTSH	RVC 40%/ CTH	RVC 40%	ไม่อยู่ใน ข้อตกลง
10	Valve	8481.40.90	0	0.00	1,992,170.96	RVC 40%/ CTSH	RVC 40%/ CTH	RVC 40%	ไม่อยู่ใน ข้อตกลง

จากตารางที่ 5 แสดงรายการอัตราอากรและภาษีที่ต้องชำระภายใต้สิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA แบบพหุภาคี โดยมีกลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศจีน ประเทศฮ่องกงและกลุ่มประเทศที่อยู่ภายใต้ข้อตกลง RCEP โดยได้รับการลด หรือยกเว้นอากรตามสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรตามข้อตกลง Rule of origin หรือ ROO ซึ่งมีข้อตกลงตามประกาศกระทรวงการคลัง หากนำเข้าภายใต้พิกัดศุลกากรข้างต้น พบว่า วัตถุดิบที่นำเข้านั้นสามารถลดและยกเว้นอัตราอากร ซึ่งมีวัตถุดิบทั้งหมด 10 รายการ ที่สามารถลดหรือยกเว้นอากรเหลือร้อยละ 0 แต่รายการสินค้าข้างต้นต้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ยกตัวอย่างเช่น รายการที่ 1 กำหนดเกณฑ์ถิ่นกำเนิด คือ RVC 40 เปอร์เซ็นต์ หรือ CTH ซึ่งหมายความว่า วัตถุดิบที่นำเข้านั้น จะต้องมีส่วนวัตถุดิบภายในประเทศผู้ผลิตในข้อตกลงเขตการค้าเสรีไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของสินค้าสำเร็จรูปที่ส่งออก หรือมีการเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ ในระดับ 4 หลัก เป็นต้น จึงจะสามารถใช้สิทธิประโยชน์ โดยมีอัตราอากรร้อยละ 0

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่า ในวัตถุดิบกลุ่ม A รายการที่ 6 รายการที่ 9 และรายการที่ 10 ไม่อยู่ในข้อตกลง RCEP ซึ่งจะไม่สามารถใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ข้อตกลงได้ แต่อย่างไรก็ตาม บริษัทยังสามารถเลือกเปลี่ยนเป็นข้อตกลงฉบับอื่นได้ ดังนั้น การนำเข้าวัตถุดิบภายใต้ FTA แบบพหุภาคี สามารถลด หรือยกเว้นอัตราอากรได้ทั้งหมด และไม่ต้องชำระภาษีอากร แต่ยังคงต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถผันตามอัตราอากร โดยมีภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระรวม 86,608,452.28 บาท ซึ่งหากรวมเป็นยอดภาษีที่ต้องชำระ คือ 86,608,452.28 บาท

แนวทางเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการลดต้นทุนภาษีนำเข้า

เมื่อบริษัทกรณีศึกษานำเข้าภายใต้สิทธิประโยชน์ตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีย่อมสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจากมีต้นทุนภาษีที่ลดลง ส่งผลให้บริษัทกรณีศึกษามีกำไรเพิ่มสูงขึ้น และนอกจากนี้ อาจทำให้สามารถนำไปกำหนดราคาขายให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดระดับโลกได้เช่นกัน ส่งผลให้มีปริมาณการส่งออกเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่อยู่ภายใต้ข้อตกลง FTA ด้วยกัน ดังนั้น การนำเข้าวัตถุดิบภายใต้สิทธิประโยชน์ตามข้อตกลงเขตการค้าเสรี จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับบริษัทกรณีศึกษา

จากการวิเคราะห์ต้นทุนภาษีนำเข้าในแต่ละสิทธิประโยชน์ บริษัท กรณีศึกษา ได้วิเคราะห์จากข้อมูลการนำเข้าระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 โดยใช้รายการวัตถุดิบถูกนำเข้าจากเวียดนาม จีน สิงคโปร์ ฮ่องกง ซึ่งวัตถุดิบที่นำเข้าจะต้องผ่านเกณฑ์กฎถิ่นกำเนิด หรือ Rule of origin จึงจะสามารถใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้เขตการค้าเสรี Free Trade Agreements: FTA ได้ และจากข้อมูลในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่า ข้อตกลงที่มีความเป็นไปได้ที่จะ

นำมาใช้เพื่อลดหรือยกเว้นอากร เช่น ข้อตกลงอาเซียน อาเซียน-จีน อาเซียน-ฮ่องกง และ RCEP โดยแสดงตารางเปรียบเทียบอัตราอากรและภาษีขาเข้าภายใต้อัตราอากรปกติ WTO ข้อตกลง FTA ดังแสดงในตารางที่ 6 และตารางที่ 7

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบอัตราอากรขาเข้าระหว่างอัตราอากรปกติ อัตราอากรภายใต้ WTO และ อัตราอากรตามสิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA

ที่	รายการ วัตถุดิบ	พิกัดศุลกากร	อัตราอากรปกติ				อัตราอากร ภายใต้ WTO				อัตราอากรตามสิทธิประโยชน์ ภายใต้ FTA			
			อัตรา อากร (ร้อยละ)	ภาษีนำเข้า (บาท)	ภาษียู่อำนาจ (บาท)	ต้นทุนภาษียู่อำนาจ (บาท)	อัตรา อากร (ร้อยละ)	ภาษีนำเข้า (บาท)	ภาษียู่อำนาจ (บาท)	ต้นทุนภาษียู่อำนาจ (บาท)	อัตรา อากร (ร้อยละ)	ภาษีนำเข้า (บาท)	ภาษียู่อำนาจ (บาท)	ต้นทุนภาษี นำเข้า (บาท)
1	Printed circuit board	8516.90.29	40	216,803,938.07	53,116,964.83	269,920,902.90	30	162,602,953.55	49,322,895.91	211,925,849.46	0	0.00	37,940,689.16	37,940,689.16
2	Transistor	8541.29.00	35	116,011,767.39	31,323,177.20	147,334,944.59	0	-	23,202,353.48	23,202,353.48	0	0.00	23,202,353.48	23,202,353.48
3	Hot water tank	8516.80.90	40	39,775,631.53	9,745,029.72	49,520,661.25	30	29,831,723.65	9,048,956.17	38,880,679.82	0	0.00	6,960,735.52	6,960,735.52
4	Light emitting diode	8531.80.90	40	28,362,254.89	6,948,752.45	35,311,007.34	30	21,271,691.17	6,452,412.99	27,724,104.16	0	0.00	4,963,394.61	4,963,394.61
5	Camera module	8516.90.29	40	17,516,506.97	4,291,544.21	21,808,051.18	30	13,137,380.23	3,985,005.34	17,122,385.57	0	0.00	3,065,388.72	3,065,388.72
6	Button	3926.90.99	40	12,827,567.51	3,142,754.04	15,970,321.55	30	9,620,675.63	2,918,271.61	12,538,947.24	0	0.00	2,244,824.31	2,244,824.31
7	Water air pump	8414.80.50	30	8,987,549.76	2,726,223.43	11,713,773.19	30	8,987,549.76	2,726,223.43	11,713,773.19	0	0.00	2,097,094.94	2,097,094.94
8	Integrated circuit	8542.39.00	35	10,385,872.37	2,804,185.54	13,190,057.91	0	0.00	2,077,174.47	2,077,174.47	0	0.00	2,077,174.47	2,077,174.47
9	Wire harness	8544.49.39	40	11,797,863.44	2,890,476.54	14,688,339.98	30	8,848,397.58	2,684,013.93	11,532,411.51	0	0.00	2,064,626.10	2,064,626.10
10	Valve	8481.40.90	30	8,537,875.56	2,589,822.25	11,127,697.81	20	5,691,917.04	2,390,605.16	8,082,522.20	0	0.00	1,992,170.96	1,992,170.96
		ยอดรวมภาษี		471,006,827.49	119,578,930.21	590,585,757.70		259,992,288.61	104,807,912.49	364,800,201.10		0.00	86,608,452.27	86,608,452.27

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบอัตราอากรขาเข้าระหว่างอัตรากรปกติ อัตราอากรภายใต้ WTO และ
อัตราอากรตามสิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA

ประเภท สินค้า	ประเภทของต้นทุนภาษี	ต้นทุนภาษี นำเข้า (บาท)	ต้นทุนภาษี นำเข้าที่ลดลง (บาท)	ร้อยละ
วัตถุดิบ	ต้นทุนภาษีนำเข้าในอัตรากรปกติ	471,006,827.49	0.00	0
ประเภท กลุ่ม A	ต้นทุนภาษีนำเข้า ภายใต้สิทธิประโยชน์ WTO	259,992,288.61	211,014,538.88	45
	ต้นทุนภาษีนำเข้า ภายใต้สิทธิประโยชน์ FTA	0.00	471,006,827.49	100

จากตารางที่ 6 และตารางที่ 7 แสดงการสรุปผลการเปรียบเทียบอัตราอากรและภาษี
ที่ต้องชำระ พบว่า ต้นทุนภาษีนำเข้าของบริษัทในอัตรากรปกติมีมูลค่า 471,006,827.49 บาท
ซึ่งเป็นอัตราที่ไม่ได้ใช้สิทธิประโยชน์ แต่หากบริษัทให้สิทธิประโยชน์ภายใต้ WTO ต้นทุนภาษี
นำเข้าจะมีมูลค่า 259,992,288.61 บาท ซึ่งมีจำนวนลดลง 211,014,538.89 บาท คิดเป็นร้อยละ 45
และเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนภาษีนำเข้าด้วยการนำเข้าภายใต้สิทธิประโยชน์เขตการค้าเสรี
จะส่งผลให้มีต้นทุนภาษีนำเข้าที่ลดลงเหลือมูลค่า 0.00 บาท ซึ่งมีชำระค่าภาษีอากรขาเข้าลดลง
471,006,827.49 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของต้นทุนภาษีนำเข้า ซึ่งหลังจากการเปรียบเทียบต้นทุน
อัตราอากร พบว่า การนำเข้าวัตถุดิบภายใต้สิทธิประโยชน์ FTA สามารถลดต้นทุนภาษีนำเข้าได้
มากกว่า และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้มากกว่าสิทธิประโยชน์ WTO

จากการวิเคราะห์ผลของการนำเข้าภายใต้สิทธิประโยชน์เขตการค้าเสรี ซึ่งหากใน
อนาคตเมื่อมีการนำเข้า ทางบริษัทกรณีศึกษาจำเป็นต้องออกแบบวิธีการดำเนินงานระหว่างบริษัท
กรณีศึกษากับบริษัทคู่ค้า ว่าด้วยการขอสิทธิประโยชน์เรื่องของกฎถิ่นกำเนิดสินค้าจากประเทศต้น
หากเมื่อบริษัทคู่ค้าของบริษัทกรณีศึกษาได้ขอยื่นการขอออกเอกสาร Certificate of origin หรือ
Form ต่าง ๆ โดยบริษัทกรณีศึกษาจะนำเอกสารเพื่อดำเนินการขอลด หรือยกเว้นการชำระภาษี
นำเข้า และในขณะเดียวกัน บริษัทคู่ค้าของบริษัทกรณีศึกษาจะต้องนำส่งเอกสารตัวจริงเพื่อดำเนิน
พิธีการนำเข้าให้ทันเวลา ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า จะสามารถนำไปใช้ได้จริงในอนาคต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี: กรณีศึกษา บริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเงื่อนไขสิทธิประโยชน์ของข้อตกลงทางการค้าต่างประเทศ Free Trade Agreements (FTA) 2) เปรียบเทียบผลที่ได้จากการใช้สิทธิประโยชน์และไม่ใช้สิทธิประโยชน์ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยการวิเคราะห์และคำนวณ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เก็บข้อมูลการนำเข้าวัตถุดิบย้อนหลัง 3 เดือน เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญ โดยแบ่งออกเป็น 3 ลำดับ ได้แก่ วัตถุดิบกลุ่ม A วัตถุดิบกลุ่ม B และ วัตถุดิบกลุ่ม C โดยใช้เครื่องมือ ABC Classification analysis ในการจัดกลุ่มวัตถุดิบ 2) วิเคราะห์และคำนวณต้นทุนภานำเข้า โดยเปรียบเทียบระหว่างการนำเข้าวัตถุดิบ โดยชำระอากรปกติ การนำเข้าวัตถุดิบภายใต้สิทธิประโยชน์ WTO และการนำเข้าวัตถุดิบภายใต้สิทธิประโยชน์เขตการค้าเสรี เช่นกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสิทธิพิเศษทางการค้าของบริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการใช้สิทธิพิเศษทางการค้า ซึ่งพบว่า วัตถุดิบที่บริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์นำเข้า ส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้น ทางผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนภานำเข้า โดยการจำแนกตามสิทธิประโยชน์ของกรมศุลกากร เพื่อให้สามารถลดต้นทุนทางภานำเข้าวัตถุดิบให้เหมาะสม

ผลการศึกษาเงื่อนไขสิทธิประโยชน์ทางการค้า ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะสิทธิประโยชน์ภายใต้ World Trade Organization: WTO และ Free Trade Agreements: FTA และพบว่า สิทธิประโยชน์ทั้ง 2 นี้ สามารถขอใช้สิทธิเกี่ยวกับการลด หรือยกเว้นอากรได้มากกว่าสิทธิประโยชน์อื่น ๆ การเลือกใช้สิทธิประโยชน์ FTA เป็นทางเลือกที่เหมาะสม จากการจัดลำดับความสำคัญของวัตถุดิบ โดยใช้หลักการ ABC Classification analysis เป็นเครื่องมือ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลของวัตถุดิบที่นำเข้า สามารถสรุปได้ว่า ได้วัตถุดิบในกลุ่ม A โดยมีวัตถุดิบทั้งหมด 10 รายการ เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเครื่องชงกาแฟ ซึ่งมีปริมาณการนำเข้าทั้งหมด 26,327,274.00 ชิ้น รวมมูลค่าทั้งสิ้น 1,228,263,604.03 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าสินค้าทั้งหมด ที่ส่งผลกระทบต่อชำระภานำเข้ามากที่สุด จากนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ต้นทุนภานำเข้า โดยสามารถ

กำหนดการวิเคราะห์ได้ 3 กรณี คือ 1) การนำเข้าในอัตราอากรปกติ 2) การนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ WTO และ 3) การนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA (Free Trade Agreements) ผู้วิจัยพบว่า ข้อตกลงที่มีความเป็นไปได้ ที่จะนำมาใช้เพื่อลดหรือยกเว้นอากรนั้น คือ 1) ATIGA หรือ Form D 2) ACFTA หรือ Form E 3) AHKFTA หรือ Form AHK และ 4) RCEP หรือ Form RCEP ซึ่งสิทธิประโยชน์ที่สามารถลด หรือยกเว้นอากรได้นั้น ตามประกาศการยกเว้น จะต้องเป็นสินค้าที่อยู่ในถิ่นกำเนิดที่ตกลงไว้ของแต่ละประเทศและการพิจารณานั้น จะถูกพิจารณาควบคู่ไปกับ Rule of origin หรือ ROO

จากการจำลองการนำเข้าภายใต้ภายใต้สิทธิประโยชน์เขตการค้าเสรี พบว่า การนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ จะสามารถลดต้นทุนภาษีได้มากกว่าการไม่ใช้สิทธิประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์ FTA หรือ WTO ซึ่งการนำเข้าภายใต้สิทธิประโยชน์ FTA นั้น จะมีประสิทธิภาพในการลดหรือยกเว้นภาษีนำเข้าได้มากกว่าสิทธิประโยชน์ WTO แต่จากการวิเคราะห์ ยังคงมีข้อตกลงบางประเภทที่ไม่เหมาะสม หรือไม่เข้าหลักเกณฑ์ของข้อตกลงเขตการค้าเสรี โดยบริษัทกรณีศึกษา ยังคงสามารถใช้สิทธิประโยชน์ WTO ในการขอลดหรือยกเว้นอากรได้ ซึ่งในอนาคตเมื่อบริษัทกรณีศึกษาได้มีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศและดำเนินการนำเข้า ทางบริษัทกรณีศึกษา ได้พิจารณาและออกแบบวิธีการดำเนินงานระหว่างบริษัทกรณีศึกษากับบริษัทคู่ค้าว่าด้วยการขอสิทธิประโยชน์ด้านภาษี โดยบริษัทคู่ค้าจะนำเดินเรื่องของการออกเอกสารกฎถิ่นกำเนิดสินค้า และนำส่งเอกสารให้ทันเวลา ก่อนบริษัทกรณีศึกษาจะดำเนินพิธีการนำเข้า และขอลดหรือยกเว้นภาษี ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า จะสามารถนำไปใช้ได้จริงในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสิทธิประโยชน์ภายใต้เขตการค้าเสรี Free Trade Agreements (FTA) ของบริษัทผู้ผลิตผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยการใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทางผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ ต้นทุนภาษีนำเข้า โดยการจำแนกตามสิทธิประโยชน์ของกรมศุลกากร เพื่อให้สามารถลดต้นทุนทางภาษีนำเข้าวัตถุดิบให้เหมาะสม

ผลการศึกษาเงื่อนไขสิทธิพิเศษทางการค้า ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะสิทธิประโยชน์ภายใต้ World Trade Organization: WTO และ Free Trade Agreements: FTA และพบว่า สิทธิประโยชน์ทั้ง 2 นี้ สามารถขอใช้สิทธิเกี่ยวกับการลด หรือยกเว้นอากรได้มากกว่าสิทธิประโยชน์อื่น ๆ การเลือกใช้สิทธิประโยชน์ FTA เป็นทางเลือกที่เหมาะสม จากการจัดลำดับความสำคัญของวัตถุดิบ โดยใช้หลักการ ABC Classification analysis เป็นเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ของวัตถุดิบที่นำเข้า สามารถสรุปได้ว่า ได้วัตถุดิบในกลุ่ม A โดยมีวัตถุดิบทั้งหมด 10 รายการ เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเครื่องชงกาแฟและมูลค่าสินค้าทั้งหมด ที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนภานำเข้ามากที่สุด ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ต้นทุนภานำเข้า โดยสามารถกำหนดการวิเคราะห์ได้ 3 กรณี คือ 1) การนำเข้าในอัตราอากรปกติ 2) การนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ WTO และ 3) การนำเข้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA (Free Trade Agreements) ผู้วิจัยพบว่า ข้อตกลงที่มีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้เพื่อลดหรือยกเว้นอากรนั้น คือ 1) ATIGA หรือ Form D 2) ACFTA หรือ Form E 3) AHKFTA หรือ Form AHK และ 4) RCEP หรือ Form RCEP ซึ่งสิทธิประโยชน์ที่สามารถลดหรือยกเว้นอากรได้นั้น ตามประกาศการยกเว้น จะต้องเป็นสินค้าที่อยู่ในถิ่นกำเนิดที่ตกลงไว้ของแต่ละประเทศ และการพิจารณานั้น จะถูกพิจารณาควบคู่ไปกับ Rule of origin หรือ ROO ดังนั้น การใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี FTA จึงเป็นหนึ่งในแนวทางการลดต้นทุนภานำเข้าวัตถุดิบให้กับบริษัทกรณีศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการเลือกใช้สิทธิประโยชน์และไม่ใช้สิทธิประโยชน์ แสดงให้เห็นว่า เมื่อบริษัทกรณีศึกษาเลือกใช้การนำเข้าภายใต้สิทธิประโยชน์ FTA พบว่า สามารถยกเว้นอากรและลดอัตราอากรของการนำเข้าวัตถุดิบ จากอัตราปกติ เหลือร้อยละ 0 หรือได้รับการยกเว้นอากร ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชจรรย์ ดาวงษ์ (2557) โดยเป็นการศึกษาเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) เพื่อลดต้นทุนรวมจากการนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศญี่ปุ่น โดยการใช้วิธีการดำเนินงาน คือ 1) ศึกษาเอกสารการนำเข้า 2) วิเคราะห์ต้นทุน 3) หาแนวทางลดต้นทุน 4) เลือกสิทธิประโยชน์ โดยใช้หลักการจัดลำดับความสำคัญของวัตถุดิบ ซึ่งใช้หลักการของ ABC Classification analysis เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์ต้นทุน ซึ่งงานวิจัยนี้ได้เปรียบเทียบการใช้สิทธิประโยชน์ตามอัตราพิกัดศุลกากร ซึ่งพบว่า การใช้สิทธิประโยชน์ JTEPA สามารถลดต้นทุนการนำเข้าได้ ซึ่งสิทธิประโยชน์ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) คือ ข้อตกลงเขตการค้าเสรีกลุ่มทวิภาคี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ลดต้นทุนภานำเข้า เช่นเดียวกับข้อตกลงเขตการค้าเสรีกลุ่มพหุภาคี

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี เป็นหนึ่งในแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับบริษัทได้ โดยการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างบริษัทกรณีศึกษาและบริษัทคู่ค้าว่าด้วยการขอใช้สิทธิประโยชน์จากต้นทาง เพื่อให้บริษัทกรณีศึกษาสามารถใช้สิทธิประโยชน์ได้จริง ดังนั้น บริษัทควรศึกษาแนวทางอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาการใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีในรายการสินค้ากลุ่ม B และ C เพื่อให้สามารถนำสิทธิประโยชน์ภายใต้เขตการค้าเสรี เข้ามาช่วยลดต้นทุนภานำเข้าได้ และสามารถเพิ่มขีดการแข่งขันให้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

3. หากบริษัทได้มีการพัฒนาและขยายการผลิตอย่างต่อเนื่อง สิทธิประโยชน์ในส่วนของการส่งเสริมลงทุน หรือ Board of investment เพื่อนักลงทุนข้ามชาติ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศ และยังสามารถยกเว้นอัตราอากรนำเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่ม นอกจากนี้ สามารถนำไปใช้ร่วมกับการใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี ซึ่งทำให้ต้องเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในอนาคต ต้องขอคำแนะนำจากผู้ชำนาญการ หรือผู้มีประสบการณ์ในสายงานด้าน Board of Investment หรือ BOI

บรรณานุกรม

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2562). *ความตกลงเขตการค้าเสรี อาเซียน-จีน*.

เข้าถึงได้จาก [//www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/13447/13447ACFTA](http://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/13447/13447ACFTA)

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2563). *เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free trade area: AFTA)*.

เข้าถึงได้จาก www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/16186/AFTA16186

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2558). *ประเทศไทยกับเขตการค้าเสรี*. เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%94%E0%B8%B2%E0%B8%87/tabid/62/ctl/Details/mid/433/ItemID/64/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2562). *หลักการในการจัดทำเขตการค้าเสรีของประเทศไทย*.

เข้าถึงได้จาก www.thaifta.com/thaifta/AboutFTA/tabid/66/Default.aspx

กรมศุลกากร. (2563). *สิทธิเขตการค้าเสรีและ WTO*. เข้าถึงได้จาก https://www.customs.go.th/content_with_menu1_group_link.php?ini_content=fta_and_wto_160809_01&ini_menu=menu_interest_and_law_160421_01&ini_content_group=usage_fta_and_wto_01&lang=th&left_menu=menu_fta_and_wto

กระทรวงพาณิชย์. (2554). *ความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย*. เข้าถึงได้จาก

<https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/4044/th-aus-trade>

กระทรวงพาณิชย์. (2558). *ความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-อินเดีย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/429/th-ind-trade>

กระทรวงพาณิชย์. (2554). *ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ไทย-นิวซีแลนด์*.

เข้าถึงได้จาก www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/4047/th-nzl-trade

กระทรวงพาณิชย์. (2554). *ความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น*

ไทย-เปรู. เข้าถึงได้จาก www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/4074/

กระทรวงพาณิชย์. (2558). ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น. เข้าถึงได้จาก

<https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/4066/4066>

กระทรวงพาณิชย์. (2562). กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (*Rules of origin*). เข้าถึงได้จาก

<http://fta.dft.go.th/LinkClick.aspx?fileticket=F4oN8Gpwp4o%3D&tabid=83&mid=421>

กระทรวงพาณิชย์. (2562). ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี. เข้าถึงได้จาก <https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/4064/Project-TH-KOR-AEC>

<https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/4064/Project-TH-KOR-AEC>

กระทรวงพาณิชย์. (2562). ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง. เข้าถึงได้จาก <https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/13403/13403>

<https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/13403/13403>

กระทรวงพาณิชย์. (2562). ความตกลงเขตการค้าเสรี อาเซียน-จีน. เข้าถึงได้จาก <https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/13447/13447ACFTA>

<https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/13447/13447ACFTA>

กระทรวงพาณิชย์. (2562). ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น. เข้าถึงได้จาก <https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/4069/4069>

<https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/4069/4069>

กระทรวงพาณิชย์. (2554). รายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้ความตกลง FTA ปี 2464 (มกราคม-กุมภาพันธ์). เข้าถึงได้จาก www.dft.go.th/th-th

www.dft.go.th/th-th

ณัฐปรีญา ฉลาดเยี่ยม, ประกายกานต์ ชูสร และบุษภาพร ตงประสิทธิ์. (2554). การวิเคราะห์แบบเอบีซี.

ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ดวงพรรณ กริชชาญชัย. (2548). โครงการการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยด้านโลจิสติกส์เพื่อตอบรับ FTA จีน-อาเซียน.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (2559). โครงการศึกษาผลกระทบของการเปิดตลาดสินค้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ ของไทย. เข้าถึงได้จาก http://dspace.lib.buu.ac.th/xmlui/bitstream/handle/1234467890/1984/2463_101.pdf?sequence=1&isAllowed=y

http://dspace.lib.buu.ac.th/xmlui/bitstream/handle/1234467890/1984/2463_101.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- ธิดารัตน์ โชคสุชาติ. (2555). FTA ไทย-สหภาพยุโรป (EU): แนวทางการเพิ่มความสามารถ
 แข่งขันของ SMEs ไทย ในอุตสาหกรรมอาหาร FTA THAI-European Union
 (EU): Guidelines to enhance the competitiveness of Thai SMEs in the food industry.
 วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 22, 15-36.
- นิตินันท์ คงทน. (2550). มาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ ว่าด้วยการจำกัดการใช้สาร
 ที่เป็นอันตรายบางประเภทในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ กับทิศทางการกำหนด
 มาตรการควบคุมสินค้านำเข้าที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เปรียบเทียบประเทศไทย
 กับต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- นุชจรรย์ ดาวงษ์. (2557). การศึกษาเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ
 ไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) กรณีศึกษา: บริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์. งานนิพนธ์วิทยาศาสตร
 มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, คณะโลจิสติกส์,
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยะนันท์ คำภิโร. (2544). กระบวนลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์สำหรับการแยกประเภทวัสดุคงคลัง
 และการได้ศึกษาและมาตรฐานระหว่างการแยกประเภทเนื้อแน่นตามลำดับความสำคัญ
 (ABC Classification) แบบดั้งเดิม และการแยกโดยใช้หลักการ Analytic hierarchy
 process (AHP). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พอพันธ์ อุทยานนท์. (2563). แนวคิดเกี่ยวกับเขตการค้าเสรี. เข้าถึงได้จาก [https://www.stou.ac.th/
 Study/Services/Sec/60334/04-01.html](https://www.stou.ac.th/Study/Services/Sec/60334/04-01.html)
- พีรณย์ เดชมา. (2558). กฎถิ่นกำเนิดสินค้า. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2553). ความตกลงการค้าเสรี (FTA). เข้าถึงได้จาก
[https://www.stou.ac.th/Study/Services/Sec/60340\(2\)/fta2.html](https://www.stou.ac.th/Study/Services/Sec/60340(2)/fta2.html)
- รุธีร์ พนมยงค์. (2552). การศึกษาระบบโลจิสติกส์ของการค้าไทย-จีน เพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรี
 อาเซียน-จีน กรณีศึกษา การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณฯ ยงพิศาลภพ. (2563). อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า. เข้าถึงได้จาก [https://www.krungsri.com
 /getmedia/aa80b84c-8af0-4298-87344423e4132aa8/IO_Electrical_Appliances_200129
 _TH_EX.pdf.aspx](https://www.krungsri.com/getmedia/aa80b84c-8af0-4298-87344423e4132aa8/IO_Electrical_Appliances_200129_TH_EX.pdf.aspx)
- ศรียา มงคลไชยสิทธิ์. (2552). เขตการค้าเสรีก็ภาษีศุลกากร เปิด FTA อาจส่งผลให้ภาษีสินค้าเกษตร
 เป็น 0%. เข้าถึงได้จาก [http://www.freightmaxad.com/webpage/10%20Highlight%
 20Articles.html](http://www.freightmaxad.com/webpage/10%20Highlight%20Articles.html)

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. (2558). *สิทธิเขตการค้าเสรีและ WTO*.

เข้าถึงได้จาก http://www.customs.go.th/content_

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2563). *มูลค่าการส่งออก การนำเข้าและดุลการค้าของ ไทย (รายปี)*. เข้าถึงได้จาก http://www.ops3.moc.go.th/infor/thtrade/yearly_bal/default.asp#

ศูนย์บริการศุลกากร. (2563). *FTA (Free trade area)*. เข้าถึงได้จาก http://ccc.customs.go.th/cont_strc_simple_net_with_download.php?ini_content=fta_161216_02&ini_menu=other&left_menu=fta&lang=th&left_menu=fta_roo

ศูนย์บริการศุลกากร. (2563). *วิธีการคำนวณภาษีสำหรับของเก่าใช้แล้วอย่างไร*. เข้าถึงได้จาก https://customs.go.th/cont_strc_faq.php?lang=th&top_menu=menu_homepage&left_menu=menu_cpb_03&ini_menu=menu_cpb¤t_id=14223132414b404e4e464b47464b4a

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ. (2553). *เขตการค้าเสรี (Free Trade area: FTA) หรือข้อตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA)*. เข้าถึงได้จาก https://www.scbtradenet.com/tradenet/th/scbtrade-home_update.html

สาริตา อະกะปะน. (2558). *แผนการปรับปรุงการจัดการห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจค้าพืชไร่ในจังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาธุรกิจเกษตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักบริหารกิจกรรมต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2556). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการที่มีใช้ภาษี (Non-tariff measures: NTMs) และอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non-tariff barriers: NTBs)*. เข้าถึงได้จาก https://www.moc.go.th/images/Agencies_Information/Trade_Situation/Commercial_Other/27.pdf

Cargo Pacific Oversea. (2563). *ลดหย่อนภาษีนำเข้าสินค้าจากจีนด้วย Form E*. เข้าถึงได้จาก <https://cpo2000.com/2017/09/2748>

Eazy Stock. (2014). *Advanced ABC classification for inventory management*. Retrieved from <https://medium.com/eazystock/advanced-abc-classification-for-inventory-management-f06f284a317a>

ECS. (2021). *เขตการค้าเสรี (Free trade area)*. Retrieved from <https://ecs-support.github.io/KM/customs/pages/fta/>

- Francis, S. K., Murali. A. (2013). The impact of FTAs on India's electronics manufacturing. Study on Promoting Electronic Manufacturing in India. *An MVIRDC Research Initiative*, 84-89.
- Jongkers, T. (2019). RCA Analysis with selected products to enhance prediction power of competitiveness. *Jurnal Ekonomi dan Studi Pembangunan*, 11 (2), 143-157.
- Kazushi, S. (2018). *ASEAN Economic community and Japan*. Retrieve form http://www.eria.org/RPR_FY2013_No.7_appendix.pdf
- Lindsey, A. (2014). *The economic impact of free trade agreements with Asia on the us pork industry*. Manhattan: Kansas State University.
- Lissom Logistics Co. (2016). *FORM D ?*. Retrieved from <http://www.lissom-logistics.co.th/articles-details.php?id=66>
- Quimba, F. M. A., Rosellon, M. A. D., & Calizo, S. C. (2020). FTA Utilization of Philippine imports: philippine institute for development studies. *Globus Journal of Progressive Education A Refereed Research Journal*, 11(1) 26-28.
- Shimizu, K. (2021). The ASEAN Economic community and the RCEP in the world economy. *Journal of Contemporary East Asia Studies*, 10(1), 1-23.
- Thomke, S. (2012). Mumbai's models of service excellence. *Harvard business review*, 90, 121-126.